

FEDERACIÓ
CATALANA
D'ENTITATS
CORALS

aquatreveus

CURSOS DE DIRECCIÓ 2008-2009
BARCELONA

Federació Catalana d'Entitats Corals

Via Laietana, 54, 2n. Despatx 213
08003-Barcelona
Tel. 932680668 - Fax. 933197436
E-mail: fcec@fcec.cat
http://www.fcec.cat

PRESIDENTA

Montserrat Cadevall i Vigués

E-mail: presidencia@fcec.cat

VICE-PRESIDENT

Montserrat Lluveras

SECRETARI

Joan Jordana i Ollé

TRESORER

Josep Antonio i Bonvehí

VOCALS

Lluís Gómez

Toni Prat

Maria Josep Udina

CAP DE L'EQUIP TÈCNIC

Ramon Vilar

E-mail: ramonvilar@fcec.cat

CAP DE L'EQUIP TERRITORIAL

Elisabet Talavera

i Jaume Gavalà

E-Mail: terresdelleida@fcec.cat

E-Mail: baixllobregat@fcec.cat

EQUIP TÈCNIC

Xavier Baulies

Emili Fortea

Dolors Ricart

Montserrat Rios

Ramon Vilar

COOPTATS

Manuel Cabero

Enric Navàs

DEPARTAMENT DE GREGORIÀ

Pep Quintana

EQUIP TERRITORIAL

BAGES-BERGUEDÀ

Carme Quintana

E-mail: bages-bergueda@fcec.cat

BAIX LLOBREGAT

Jaume Gavalà

E-mail: baixllobregat@fcec.cat

BARCELONÈS

Mar Pujol

E-mail: barcelones@fcec.cat

CAMP DE TARRAGONA

David Molina

E-mail: camptarragona@fcec.cat

COMARQUES DE GIRONA

Antoni Amorós

E-mail: comarquesdegirona@fcec.cat

MARESME

Montserrat Grau

E-mail: maresme@fcec.cat

OSONA-RIPOLLÈS-CERDANYA

Jaume Vilarrasa

E-mail: osonaripollescerdanya@fcec.cat

PENEDÈS-ANOIA-GARRAF

Eduard Barrobès

E-mail: penedesanoiagarraf@fcec.cat

TERRES DE LLEIDA

Elisabet Talavera

E-mail: terresdelleida@fcec.cat

TERRES DE L'EBRE

Joan Manuel Sanz

E-mail: terresebre@fcec.cat

VALLÈS

Joan Serra

E-mail: valles@fcec.cat

Moviment Coral Català

PRESIDENT

Lluís Gómez i Roldan

Via Laietana, 54, 2n. despatx 214

08003-Barcelona

Tel.: 933192294

E-mail: movicoralcat@telefonica.net

FEDERACIÓ CATALANA D'ENTITATS CORALS

Montserrat Cadevall

Via Laietana, 54, 2n. despatx 213

08003-Barcelona

Tel.: 932680668 - Fax 933197436

E-mail: fcec@fcec.cat

CORALS Joves DE CATALUNYA

Conxita Garcia

Via Laietana, 54, 2n, despatx 214

08003-Barcelona

Tel. i Fax: 933197476

E-mail: cjc@coralsjoves.org

FEDERACIÓ CATALANA DE PUERI CANTORES

Lluís Barbé

Negociant, 33

08530-La Garriga

Tel. 938605357

E-mail: lluis.barbe@hotmail.com

EUROPA CANTAT

Jeroen Schrijner President

Sonja Greiner Secretària General

Secretaria:

Weberstr., 59a - D-53113 Bonn

Tel.: +492289125663

Fax: +492289125658

E-mail: info@europacantat.org

http://www.europacantat.org

IFCM - International Secretariat

Lupwishi Mbuyamba, President

Avenue Jean Ier, 2

5000 Namur - Bèlgica

Tel.: +33-2-31733881

Fax: +33-2-31735415

E-mail: nrobin@ifcm.net

Website: www.ifcm.net

Editorial

4

Els Segadors

5

Què hem fet?

Assemblea general
Presentació del llibre *Pregàries per a la litúrgia cantades en cànon*
Cursos de direcció coral
IV Concurs de composició coral
Carnet del cantaire
Butlleta de subscripció a la revista

6

Què fem

44es Jornades Internacionals de Cant Coral
Catalunya Coral
Cursos de Direcció 2009-2010

15

Demarcacions i Corals

Bages-Berguedà
Baix Llobregat
Barcelonès
Camp de Tarragona
Comarques de Girona
Maresme
Penedès Anoia Garraf Baix Segarra
Departament de cant Gregorià
Homenatge intercomarcal: Bages-Berguedà i Baix Llobregat

19

Equip tècnic

Repertori comú
Edició de partitures
IV Fòrum de directors

32

Moviment Coral Català

Principals projectes i serveis de l'MCC
Oficina Internacional de la Mediterrània
Xarxa de Músiques Corals de la Mediterrània
Representació i participació en simposis, seminaris i reunions
Partituroteca *Música Internacional*
Reunions de les comissions Musical, Executiva i de Producció del Festival *Voices of Mediterranean*
III Jornades d'Experts Corals de la Mediterrània

33

Europa Cantat

Festival a Utrecht
Auditoria

37

Més sobre el món coral

15a. Trobada de Corals d'Educació Secundària de Catalunya
Cicle coral a l'Auditori
27è Festival de Música Internacional de Cantonigròs

38

Articles

Les cançons del cançoner popular
L'Orfeó de Sabadell i la cultura catalana
Ressons d'Al-Andalus
Què sabem de la història del Testament d'Amèlia?
Cantar a missa

40

Entrevistes

Francesc Vila
Valentí Miserachs

46

Ens han deixat

Montserrat Busqué
Joan Sàbat
Pere Burés

53

Calaix de Música

Llibre: Manual del Cant Coral, de Gerard Ramon
Editorials musicals

55

Coses que passen...

Els nostres directors i les nostres directores
Aquest sí que és un bon lloc per fer un concert de cant coral
Concerts del 28 de desembre

57

Entretencors

Encreuats

58

aquatreveus

és una publicació de la Federació Catalana d'Entitats Corals.

Taula de redacció:

Montserrat Cadevall, Montserrat Lluveras, Maria Josep Udina i Joan Benito.

Secretària de redacció:

Bàrbara Anglís

Fotografies:

Arxius de la FCEC, cantaires i corals, Montserrat Cadevall, Lluís Garcia i Magdalena Alsius.

Entretencors:

Pep Solé.

Portada:

Concert del Catalunya Coral 2008 a Maçanet de la Selva

La FCEC i la revista **aquatreveus** no comparteixen necessàriament les opinions dels articles signats.

Dipòsit legal: B-27093/93

Edició, compaginació i impressió:
Gràfiques Barfar, S.L.

Amb el suport de la Generalitat de Catalunya

aquatreveus és membre de l'APPEC (Associació de Publicacions Periòdiques en català)

A les portes de l'acabament d'un altre curs tenim, com cada any, una gran quantitat de concerts i d'activitats. Són l'exponent del treball de les nostres entitats al llarg del curs.

I entre les activitats que es porten a terme aquest mes de juny n'hi ha de noves i ben interessants. A més del repte de presentar programes nous s'estan fent tasques de creació de repertoris i d'espectacles corals.

Cal fer esment, però, d'un tema que no s'ha d'oblidar: cada entitat ha de treballar el repertori més adequat, segons els cantaires de què disposa en cada moment i d'acord amb el seu nivell.

Fent un seguiment de l'activitat coral, veiem que la tendència a la disminució dels homes en les corals es va accentuant cada any que passa. Si fa poc més de cent anys tots els cors eren d'homes, ara cada vegada, i en cors de tots el nivells, va creixent la desproporció entre les veus femenines i les masculines. Convé fer una anàlisi profunda de si la situació és temporal o estructural, ja que això pot comportar la necessitat, entre d'altres, de disposar de repertoris adequats a la nova situació.

També, quan s'acaba un curs, és el moment d'analitzar la feina feta i de fer-ne balanç. Des de la FCEC hem continuat treballant en la difusió i conservació del nostre patrimoni i s'han organitzat cicles de concerts i activitats arreu de Catalunya, però volem destacar principalment la realització dels cursos de direcció. Creiem que és bàsic aprofundir en aquest aspecte per tal d'aconseguir que la qualitat dels cors millori. I,

precisament, tenim una novetat pel que fa a formació: el curs vinent presentarem un curs nou que possibilitarà la continuació de la formació als alumnes que hagin seguit els cursos bàsics: un postgrau organitzat conjuntament per la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna de la Universitat Ramon Llull, el Conservatori Municipal de Música de Barcelona i la Federació Catalana d'Entitats Corals.

Però els cantaires, si volem, no cal que fem vacances... de cantar. Tenim molt bones ofertes per a continuar fent-ho: a principis de juliol hi ha la 44a edició de les Jornades Internacionals de Cant Coral de Barcelona, amb tres tallers de música ben diversa que es presentaran en el concert de clausura, i tots els concerts que realitzen els cors participants, que aquest any vénen de l'Argentina, Itàlia, Portugal, Taiwan i Veneçuela. Enguany, a més, també tenim l'opció d'assistir al XVII Festival Europa Cantat a la ciutat d'Utrecht (Països Baixos). Cors i cantaires de tot el món, també de Catalunya, participarem en els diferents tallers i podrem assistir a concerts corals d'estils molt diversos. Les federacions membres d'Europa Cantat podem fer propostes de tallers, de directors i d'obres que s'interpretin en el cant comú. Com per a cada edició, des de Catalunya vàrem fer-hi arribar diverses propostes, i una de les que van ser acceptades, i que figura entre els tallers que s'ofereixen aquest any, és el que serà dirigit per Xavier Puig, "Ressons de l'Al-Andalus". En aquest taller es treballaran cançons populars de la Catalunya Nova, València i Mallorca d'influència àrab

i andalusina, per a cor mixt, grup instrumental i *cantaors* flamencs. Pensem que és un taller molt interessant i que servirà per a fer conèixer un magnífic treball de recuperació i de nova harmonització d'aquestes melodies. Per això mateix hem decidit programar-lo l'any 2010 com un taller de les Jornades.

I no ens n'adonarem que ja serem al curs que ve, amb la primera activitat coral que se celebra a Catalunya: el Festival Catalunya Centre, que des de fa trenta anys organitzen a finals d'agost i principis de setembre a Castellbell i el Vilar i Puig-reig la Capella de Música Burés i la Polifònica de Puig-reig.

I tot desitjant-vos un bon estiu, aprofitem l'avinentesa per a anunciar-vos que el juliol del 2010 serà un mes coral a Catalunya: Jornades, una Setmana Cantant d'Europa Cantat a Vic, la celebració de l'activitat "Veus de la Mediterrània", i d'altres. Ja en rebreu més informació.

Montserrat Cadevall i Vigués
Juny del 2009

Interessa destacar que la Generalitat ens ha fet arribar les partitures, tant de les veus com dels instruments, de la nova harmonització d'Els segadors per a cor i orquestra que va encarregar. Les teniu a la vostra disposició per a consultar-les.

ELS SEGADORS

La Presidència de la Generalitat ha enviat a les entitats de Catalunya una carta acompanyant la versió orquestral d'*Els segadors* que va demanar a Antoni Ros Marbà. Reproduïm a continuació la carta i la primera pàgina de l'himne.

El president
de la Generalitat de Catalunya

Barcelona, abril de 2009

Sra. Montserrat Cadevall
Barcelona

Benvolguda Senyora,

l'any 2004, el President Maragall, va encarregar al compositor Antoni Ros Marbà, una versió d'*Els Segadors* que sobre la base de la mateixa estructura melòdica, en renovés la instrumentació i harmonització, de manera que el resultat final fos més brillant i expressiu.

La nova versió d'*Els Segadors* fou estrenada amb motiu de la Diada de l'Onze de Setembre de 2006 i l'any següent se'n va gravar massivament una versió enregistrada, també amb motiu de la Diada Nacional.

Com a culminació d'aquell procés, s'ha editat la partitura per a cor i orquestra juntament amb una ressenya històrica, que la Generalitat transmetrà a les principals orquestres i cors de l'Espanya i d'arreu del món.

Em complau de fer-vos-en arribar també una còpia, convencent de la importància que té el coneixement i difusió del nostre patrimoni cultural.

Rebeu una salutació ben cordial.

José Montilla i Aguilera

L'audelà de l'Orquestra
i el cor de l'Onze de Setembre
2007-2008

Els segadors Himne nacional de Catalunya (del 1994)

Versió coral i orquestral
Antoni Ros Marbà

Allegro Moderato (4/4)

© GENERALITAT DE CATALUNYA

ASSEMBLEA GENERAL DE LA FCEC

L'assemblea general de la FCEC es va celebrar a Cabriels (Maresme) el 7 de març propassat.

La presidenta de la FCEC, Montserrat Cadevall, dóna la benvinguda a tots els participants i agraeix a Montserrat Grau, cap de la Demarcació del Maresme, i a la Coral Santa Helena de Cabriels l'esforç d'organització de l'assemblea i del concert; així mateix, saluda l'alcalde i el regidor de Cultura de la vila.

A continuació, la presidenta destaca els fets principals que consten en la memòria d'activitats: la celebració del Segon Congrés de la Música de Catalunya, en el qual va participar; i, pel que fa a les activitats de la FCEC, els Cursos de Direcció, l'onzena edició del cicle Catalunya Coral, dedicat a Francesc Vila; l'edició del tercer CD del concurs de composició i la presentació del llibret de cànons del pare Gregori Estrada, com també la celebració de la Trobada d'Experts de la Mediterrània, el Simposi Coral i el Cicle Coral de l'Auditori. Finalment, agraeix a tots els membres del Consell la seva implicació, tot destacant la feina de cada dia de Bàrbara Anglís a la Secretaria.

Tot seguit, Josep Antonio, tresorer, exposa l'estat de comptes de la

Federació, que són aprovats així com la Memòria.

Jaume Gavalda, en representació d'Elisabet Talavera, cap de l'Equip Territorial, resumeix les activitats de les onze demarcacions i remarca l'homenatge a Francesc Vila i els muntatges especials de les *Danses de la mort*, *Llum negra*, *Els miserables* i *Cats*, fets per corals de diverses demarcacions. També anima les entitats a redactar la història pròpia i a crear arxius fotogràfics. Demana la col·laboració de les entitats en la resposta a l'enquesta que se'ls va passar, a fi de tenir una imatge real de l'estat de les corals. Recorda també l'homenatge a Jordi Usan, director de diverses entitats del Bages i el Baix Llobregat, recentment traspasat.

S'enumeren les corals que el Consell Directiu ha donat d'alta a la FCEC, tal com indiquen els Estatuts, a proposta de cada cap de Demarcació: Coral de Torrelavit, Coral del GEIEG de Girona, Coral Castellonina de Castelló d'Empúries, Cor Femení de Granollers, Coral de la Unió Filharmònica del Prat, Coral Romança de Callús, Coral JP de la Granja de Tarragona, Grup Vocal Guataka de Barcelona, Cor de Cambra de la Diputació de Girona, Cor de la ICCIC de Barcelona, Coral Guapa de Sant Adrià de Besòs, Coral Joia de Maig

d'Anglesola, Coral L'Amarant de Bigues, Coral Tossenca de Tossa de Mar i Coral Veus del Pont, del Pont de Suert. L'Assemblea aprova aquestes altes.

En un altre punt de l'ordre del dia, la presidenta anuncia els projectes que s'han de realitzar l'any 2009:

- El nou Curs Superior de Direcció, fruit del conveni amb el Conservatori de Barcelona i la Universitat Blanquerna, tindrà format de màster.
- Recorda que les demarcacions poden fer sessions de preparació de les obres incloses en els tallers de les Jornades Internacionals de Cant Coral.
- S'està preparant la 12a edició del cicle Catalunya Coral, per a octubre i novembre.
- La revista *A Quatre Veus*, coordinada per Montserrat Lluveras i Maria Josep Udina, continua publicant dos números l'any i demana aportacions a les corals i les demarcacions.
- La FCEC demana més presència del cant coral a la Fira de Manresa.
- S'organitzen les Jornades de Cant Coral de la Mediterrània.
- Recorda que aquest any el festival Europa Cantat se celebra a Utrecht.
- Comenta que el Consell Català de la Música està treballant en la nova Llei de la música.
- Informa que es continua celebrant el Cicle de Cant Coral a l'Auditori de Barcelona, que ha arribat a la quarta edició.
- Finalment, felicita les persones i entitats que durant vint-i-cinc anys han celebrat les Jornades de Cant Coral de l'Hospitalet i les de Catalunya Centre.
- Lluís Gómez, president del Moviment Coral Català, comenta el funcionament de l'oficina Mediterrània i, a partir de la Trobada d'Experts de la Mediterrània, explica l'encàrrec de tirar endavant un festival i una conferència de la Mediterrània al juliol del 2010, amb la col·laboració d'Europa Cantat i la Federació Internacional, a Girona o Lleida. També comenta que enguany se celebrarà la 3a Trobada d'Experts.
- La Federació Internacional per al

La Coral Santa Elena de Cabriels
en concert abans de dinar

Cant Coral (IFCM) va celebrar el 8è Simpòsium i l'assemblea general a Copenhaguen. Hi ha la proposta de celebrar-lo a Barcelona el 2014, a l'Auditori.

Ramon Vilar, cap de l'Equip Tècnic, anuncia les propostes corresponents al 2009:

- Està en curs d'edició un altre CD de música coral.
- Està en estudi la possible creació d'un segell discogràfic propi de la FCEC.
- Pel que fa a l'edició de partitures, s'ha establert un acord amb la Coral Lieder Càmera, per a editar noves harmonitzacions de la Nova Cançó.
- Es presenta a Montserrat el recull de cànons del pare Gregori Estrada.
- El Departament de Gregorià va celebrar el 28 de febrer passat a Lleida un taller sobre el cant gregorià vinculat a la polifonia. S'està preparant un nou curs amb Ramon Moragas, i està prevista per al mes d'octubre, a Montserrat, la tercera Trobada de Grups de Cant Gregorià, que versarà sobre el tema de l'ofici de difunts.
- Està previst de celebrar el 4t Fòrum de Directors el dia 3 d'octubre.
- S'han fet els primers passos per estudiar la possibilitat de crear una associació de directors.
- Està en estudi la possibilitat de crear nous departaments dins la Federació i la possible creació d'un cor de la FCEC.

El tresorer, Josep Antonio, presenta el pressupost de l'any 2009, que inclou tant el general de la Federació com els específics dels equips Tècnic i Territorial. Informa que actualment són membres de la FCEC 436 entitats corals, més les adherides.

Finalment, la presidenta explica que l'activitat Fira Mostra Coral continua aparcada perquè la Generalitat, de moment, no s'hi implica ni hi ajuda.

En l'apartat de precs i preguntes, Constantí Sotelo, de la Coral Canticorum, anuncia que aquesta coral celebra ara el 30è aniversari i que prepara la 25a Trobada de Corals de la Guineueta per al dia 23 de maig i un concert amb la Coral Universitària Cor Argentum per al 21 de juny que inclourà

I ara, el dinar

una selecció de *Carmina Burana*, com també un concert de cloenda els dies 19 i 20 de desembre en el qual participaran excantaires. També vol fer palès el seu agraïment al reconeixement rebut cap al final de l'any 2008 i llegeix un text que demana que consti en acta i que transcrivim a continuació:

"El dia 24 de novembre de 2008 es va celebrar l'acte de lliurament dels Premis de Catalunya d'Educació. En aquest acte, el qui us parla va ser guardonat amb el Premi d'Educació Marta Mata. També el dia 26 de novembre de 2008, l'Ajuntament de Barcelona m'atorgà la Medalla d'Honor de Barcelona 2008. Aquests esdeveniments em varen omplir de joia participativa perquè hi vaig estar acompanyat per nombroses persones i amics. Vull adreçar-me particularment a la presidenta de la FCEC, Sra. Montserrat Cadevall, per les atencions rebudes amb motiu d'aquestes efemèrides. En primer lloc, la Junta de la FCEC va donar suport a la meua candidatura amb un escrit adreçat al jurat dels premis. En segon lloc, perquè la presidenta va ser present en els dos lliuraments. Finalment, un agraïment a Maria Josep Udina per l'entrevista que s'ha publicat en la revista *A Quatre Veus*. Moltes gràcies, junta de la FCEC; moltes gràcies, senyora presidenta. Em plauria molt que aquest escrit constés en l'acta de l'assemblea d'avui".

Anuncia la 15a Trobada de Corals de Catalunya d'Educació Secundària, que se celebrarà el dia 29 d'abril al Palau Sant Jordi de Barcelona i en la qual participaran 103 corals d'instituts i més de 4.300 cantaires.

Tot seguit, se suscita el tema de l'escassa participació dels joves en les corals i s'exposa que cal lligar el cant coral amb l'educació, que s'ha de plantejar com a tema de futur i crear cors infantils i juvenils, i que s'ha d'aconseguir que els cantaires infantils i els directors visquin el cant coral.

Per a l'assemblea d'enguany s'havien programat dues activitats al matí, perquè els participants en triessin una. Són les següents:

a) Àgora

Ramon Vilar i Xavier Baulies, de l'Equip Tècnic de la FCEC, expliquen que és una activitat que prové de l'Índia. Es trobaven diversos poetes al voltant d'un estany o d'un riu amb nenúfars, i cada poeta recitava o llegia una de les seves obres, quan un nenúfar s'hi acostava. Aplicant-ho a la música coral, es tracta de veure com entren en contacte directors i cantaires a partir d'una cançó. I, atenent el nostre àmbit d'influència, se li ha donat aquest nom mediterrani d'Àgora, 'plaça' en grec, on es troba el poble per desenvolupar les seves activitats.

L'Equip Tècnic tenia preparades vuit partitures, de diverses temàtiques i estils, de les editades per la FCEC, i va demanar als directors participants que apuntessin en un paper el seu nom i fins a quatre de les obres preparades. Es van introduir en una bossa i se'n va treure un. El director escollit tenia 20 minuts per a preparar, muntar i fer cantar a les 16 dones i 14 homes el que considerés oportú d'aquella obra. I així,

dins del temps previst, es van poder extreure fins a sis noms.

Els directors eren Manuel Cabero, del Cor Madrigal; Conrad Gili, de la Coral Sant Llorenç de Barcelona; Ricard Oliver, de l'Estoc de Veus de Mollet; Dolors Ricard, de la Coral d'Avui, d'Agramunt; Xavier Baulies, de la Camerata Sant Cugat, i Enric Navàs, de la Coral Joliu de Lleida.

Per a tots els presents va ser un matí intens i engrescador: durant les dues hores i un quart que va durar l'activitat, que es va fer molt curta, vàrem poder experimentar sis formes de direcció diferents, i gaudir-ne: des del mestratge i el perfeccionisme de Manuel Cabero, que va patir per la falta de temps per a treballar com a ell li agrada, fins a la joventut, el ritme i l'empenta de Dolors Ricard, passant per l'esforç i el treball de Conrad Gili per a poder muntar tota l'obra, com també per la tècnica, la

En primer lloc es van redactar una sèrie d'idees segons un pla previst i dirigit per Josep Antonio, tesorero de la FCEC, que en va explicar el funcionament.

Per començar, va fer referència a l'origen del post-it: l'any 1967, una fàbrica de productes químics va elaborar una cola que va resultar molt feble i no es va poder utilitzar. L'any 1975, Art Fry necessitava senyalar unes pàgines determinades en un cançoner religiós i va provar d'impregnar paperets amb aquella cola que havia quedat arraconada. Així va néixer el post-it. És a dir que, en certa manera, té un origen musical.

Continuà exposant que, generalment, en una reunió on un grup de gent ha de parlar d'un tema determinat, hi ha

Josep Antonio dirigint els post-its

Transcrivim a continuació les conclusions de cadascun:

1) Què és la FCEC

Segons allò que han dit els participants en el grup de treball, la FCEC és una entitat aglutinadora d'entitats de persones adultes que fan cant coral. Com a entitat, és la més important en nombre d'associats.

2) Què fa la FCEC

2.1. Relació amb les corals

L'estableix a través de les 11 demarcacions territorials, que treballen cadascuna en el seu territori i es coordinen entre si i amb l'activitat general de la Federació. Les corals i els seus cantaires poden fer arribar la seva veu al Consell Directiu, que les escolta, dinamitza i motiva, a través dels caps de demarcació.

2.2. Representació

La FCEC representa les entitats associades davant l'Administració i en diversos organismes internacionals relacionats amb el cant coral, dins dels quals exerceix un paper rellevant.

2.3. Activitats

Organitza activitats, directament i a través de les demarcacions, per a entitats i cantaires, amb l'objectiu que puguin intercanviar punts de vista i cantar en diferents llocs, amb corals diverses i amb directors també diferents. El cicle Catalunya Coral, que se celebra cada any a la tardor, n'és un exemple. La FCEC també assessorava quan s'escau: per exemple, ho fa amb Fes.cat de Llívia.

2.4. Creació i difusió d'obres corals

A través de concursos i altres propostes, estimula la creació musical. També difon el patrimoni coral de Catalunya i d'altres indrets a través de la publicació de partitures i posant a l'abast

claredat, la connectivitat i el saber fer, cadascun en el seu estil, de Xavier Baulies, Ricard Oliver i Enric Navàs.

Va ser una experiència molt gratificant que caldria repetir. Llàstima que la participació de cantaires i directors, que podrien haver considerat aquesta Àgora al marge de l'assemblea, no fou tan reeixida com creiem que es mereixia l'activitat.

b) La Federació en un post-it

Aquest taller es va desenvolupar en un marc constructiu que va donar els resultats següents:

persones que parlen i n'hi ha que no. I s'ha experimentat que un procediment perquè això no passi és que cada persona escrigui en un post-it allò que pensa, en poques paraules, i l'enganxi a la pissarra. Una vegada reunits tots els post-it, es classifiquen i se'n treuen les conclusions pertinents.

Allò que s'escriu als post-it quedarà en aquesta sessió, sense sortir-ne; les conclusions s'elevaran al Consell Directiu de la FCEC i es publicaran a la revista *A Quatre Veus*.

Una vegada entès el mecanisme, es va començar a treballar en tres apartats.

de les entitats la producció de diferents editorials.

2.5. Formació

Ofereix cursos de direcció de diversos nivells i a diferents localitats. Un nombre considerable d'entitats organitzen cursos de tècnica vocal per als cantaires. Alguns d'aquests cursos els proposen les demarcacions.

2.6. Comunicació

La revista *A Quatre Veus*, de periodicitat semestral, informa de les activitats generals, de les demarcacions i de les corals, anuncia els cursos de direcció, inclou articles i entrevistes interessants per als lectors, i més coses...

La pàgina web informa de les entitats, les activitats, els cursos, els concerts i les possibilitats d'intercanvi, entre altres qüestions.

La FCEC tramet anuncis de concerts i d'altres activitats que du a terme a l'Administració, als mitjans de comunicació, a les demarcacions, a les corals, als directores i a molts cantaires.

2.7. Recursos

La FCEC administra els recursos necessaris per a fer totes aquestes accions. Els recursos els obté d'algunes activitats i de convenis i subvencions acordats amb les administracions.

El recurs més important de què disposa la FCEC és el voluntariat dels seus membres, que li permet anar molt més enllà d'on aconseguiria arribar sense aquesta aportació.

3) Què hauria de fer la FCEC

3.1. Motivació dels joves

- Elaborar estratègies per a motivar els infants i els joves, ja des de l'escola, vers el cant coral. Per a aconseguir-ho cal incidir en la formació dels mestres. Darrerament, el Departament d'Educació sembla més receptiu a les propostes que hi tenen relació, però pot dedicar-hi pocs recursos.
- Crear un grup de treball que estudiï la situació actual de la música, i especialment de la música coral, a les escoles i instituts i que faci arribar al Departament d'Educació un diagnòstic de la situació actual i propostes sobre com es podria millorar i què caldria fer a més a més; és a dir, un projecte seriós, ben estructurat, ben raonat i de realització possible, que convenci el Departament que millorarà l'ensenyament i la sensibilització musicals i, per tant, l'educació en general. Convindria que en aquest

grup hi intervinguessin persones que treballen al Departament i a l'escola i a l'institut i que són cantaires. Es remarca que la captació de cantaires és feina de la FCEC, que l'escola ho ha de fer bé i que l'Administració hi ha d'ajudar; igualment, que el fet que només hi hagi formació de direcció coral a l'ESMUC i no pas als conservatoris, i que possiblement desaparegui el magisteri musical, són elements que no hi ajuden.

- Incorporar les corals dels instituts a la FCEC, amb una informació prèvia i acurada als directores d'aquestes corals sobre què és i com funciona la Federació i quins avantatges té formar-ne part. Una possibilitat seria fer-ho a través dels caps de les demarcacions.
- Promoure la creació de seccions infantils dins les corals, que ensenyin a cantar els més petits i els facin estimar la música coral. Es constata que ja hi ha moltes corals infantils i juvenils però que molts dels seus components no continuen després en corals d'adults. Val a dir, també, que els cors joves que funcionen tenen un nivell molt bo, cosa que no es deu a l'edat sinó a la formació, a l'estil i a la qualitat. I molts d'aquests ja són dins la FCEC.
- Estudiar la manera d'afavorir que les corals de persones adultes incorporin joves. El fet que en una entitat convisquin persones de diferents edats aporta molt més als uns i als altres.
- Estudiar com es pot aprofitar un muntatge com el de la pel·lícula *Los chicos del coro*, que ha tingut tant d'èxit, per a captar infants i joves per al cant coral. Si, com han fet amb aquesta pel·lícula, a la televisió i al cinema es projectessin més films d'aquesta mena, probablement arribaria a estendre's l'exemple i hi hauria més cantaires.
- Adequar els procediments per a captar joves a les característiques de la societat actual, en què costa més prendre compromisos. Es comenta que amb la crisi potser canviaria l'escala de valors i adquiriran més importància elements no tan de consum. Cal una sensibilització més gran de la societat envers la cultura i, concretament, envers la música i el cant coral. Al futbol no s'hi troba a faltar ningú.

3.2. Relació amb les corals i entre elles

- Donar més suport als caps de les demarcacions per a aconseguir que les corals no vagin a la seva, que participin més en les activitats territorials i generals, i que s'integrin en el col·lectiu, tot sabent que hi ha diferents tipus de corals, i mai no hi participaran totes.
- Dotar les demarcacions d'un equip que col·labori amb el cap de la demarcació, com ja passa en alguns casos, per a poder coordinar millor les corals.
- Demanar a totes les corals que comuniquin els concerts que fan, per a poder difondre'ls àmpliament, i que responguin els mails quan cal fer-ho. La Demarcació del Baix Llobregat, per exemple, disposa d'un equip de treball i envia a totes les corals del territori, per mail, notícia dels concerts que es fan a la comarca cada setmana i els que les corals de la Demarcació fan en altres llocs.
- Generar dinàmiques positives entre entitats i cantaires proposant-los l'enviament de missatges per correu electrònic explicant els seus projectes a les altres corals de la demarcació, cosa que podria ajudar a fer que corals i cantaires se sentissin participants d'un projecte comú.
- Posar a disposició de les corals una base de dades d'ajuntaments i altres agents que puguin contractar concerts. I contactar amb uns i altres per proposar concerts, escollint la coral o les corals el repertori de les quals inclogui temes relacionats amb els esdeveniments que s'han de celebrar.

3.3. Comunicació

- Facilitar a les corals l'ús de la tecnologia penjant partitures a la pàgina web, de manera que les puguin escoltar i imprimir. Naturalment, per a accedir a aquest servei caldria identificar-se. I s'hauria d'investigar què pot passar amb els drets d'autor.
- Instaurar un xat, blog o fòrum a Internet perquè les entitats i els cantaires es puguin comunicar amb facilitat i també puguin intercanviar suggeriments i opinions. La presidenta de la FCEC diu que s'hi està treballant des de fa temps i anuncia que al mes de juny estarà acabat el nou web, que ho permetrà.

- Penjar la revista *A Quatre Veus* a la pàgina web. La presidenta respon que ja està previst però que no hi ha prou persones per a poder fer-ho. Caldrien voluntaris per a aquesta feina.
- Anunciar els concerts de les corals a les emissores de ràdio i televisió i a la premsa escrita, tant nacionals com comarcals. Si els concerts són bons, serà una bona mesura; si no, pot ser contraproductiu. Per tant, cal vetllar pel progrés de les corals.
- Contractar un cap de premsa per al conjunt de la FCEC, i demanar a les corals que algun cantaire faci aquestes funcions.
- Difondre els projectes singulars i engrescadors que elaboren algunes corals.
- Parlar amb els guionistes de sèries de televisió perquè hi aparegui algun

personatge que vagi a cantar en una coral. La presidenta informa que ja s'ha fet i que, de moment, no ha funcionat.

3. 4. Formació

- Aprofundir en la formació en tècnica vocal en els cursos de direcció perquè els directors puguin capacitar els seus cantaires.
- Encarregar als caps de demarcació que demanin a les corals quin tipus de formació necessiten, i proporcionar-los-la.
- Oferir especialistes en tècnica vocal a les entitats. Tot i que el director n'ha de saber, també convé fer activitats amb un altre especialista per a experimentar diferents maneres de treballar.
- Incentivar corals i cantaires perquè vagin a concerts. El Cicle Coral que programa l'Auditori és un bon camí.

El preu de les entrades és molt ajustat, i les corals que hi participen són triades. El fet d'escoltar-les pot ajudar a pujar el nivell.

3. 5. Imatge

- Aconsellar a les entitats que tinguin cura de la imatge del conjunt quan fan un concert: vestit, carpetes, comportament a l'escenari, concentració, seriositat, professionalitat... Tot i que l'aspecte i la manera de moure's en els concerts és important, naturalment ho és molt més la qualitat musical.
- Ajudar les corals a "vendre" els projectes propis i a explicar què significa cantar en una coral.

Per manca de temps no es va poder aprofundir en el punt "Imatge" i no es va poder tractar el punt "Relacions".

PRESENTACIÓ A MONTSERRAT DEL LLIBRE *PREGÀRIES PER A LA LITÚRGIA CANTADES EN CÀNON,* DEL PARE GREGORI ESTRADA

Reproduïm a continuació el parlament de Ramon Vilà en aquesta presentació.

D'entrada, no cal dir que és un gran goig per a tots nosaltres en aquest cas parlo en nom de la FCEC poder presentar avui, a Montserrat, aquest recull de cànons fets pel pare Gregori Estrada. Ha estat una empresa llarga, minuciosa, pacient..., però finalment ha vist la llum, i tenim a les mans una eina que ens serà útil per a la finalitat per a la qual ha estat creada: el cant litúrgic. Deixeu-me dir que l'acte d'avui, però especialment l'edició que tenim a les mans, no deixa de ser un petit homenatge a un monjo músic, el qual, seguint la tradició montserratina, s'ha dedicat amb cos i ànima al llarg de la seva vida a dotar de bellesa musical el culte insigne i excels, culte tanmateix comunitari, que des d'aquest santuari es dedica a la Mare de Déu i el seu fill Jesús. Una actitud de servei ha dominat la seva vida: servei a Déu, a la música, al poble fidel. Organista, cantor-director, musicòleg i compositor. Heus aquí quatre elements identificatius de la personalitat musical del pare Gregori, que no tindrien, però, la transcendència que han tingut sense la seva doble condició de monjo i de sacerdot.

Organista excel·lent que tant ha acompanyat el repertori litúrgic de la basílica com ha estat intèrpret i difusor de l'obra organística de tants compositors antics i contemporanis. Sempre al servei de Déu i de la bellesa. Són importants els enregistraments discogràfics en els quals ha participat. Sempre cercant d'apropar el poble a Déu a través de la música, a través d'un llenguatge pròxim a l'home d'avui.

Com a musicòleg, hem de subratllar el seu coneixement profund del cant gregorià o cant pla, que l'ha fet mestre de l'especialitat malgrat que l'opció pastoral el decantés vers una música litúrgica més pròxima al poble a causa de la llengua vernacle. També és important la seva aportació al coneixement de l'escola musical montserratina, especialment les melodies i danses medievals del *Llibre Vermell* de Montserrat, essent-ne ell un dels estudiosos eminents.

El cant del poble en la litúrgia ha estat per a ell un apostolat. Iniciador i impulsor fins ara de les Trobades d'Animadors del Cant per a la Litúrgia, ell ha donat l'exemple de ser un animador tenaç i constant del cant del poble. És en aquest

sentit on ha exercit especialment la seva acció compositiva. Una bona part del repertori litúrgic en català que es canta a Montserrat (tant de l'Ofici Diví com de la Missa) ha estat obra d'ell. La seva manera de compondre expressa la seva espiritualitat i la manera d'extreure de cada mot, de cada frase, la musicalitat que li és pròpia. Aplica, com a savi gregorianista, una rítmica a partir dels accents de les paraules i de les frases. Música atrevida, a voltes, amb presència de gammes modals i d'interval·ls alterats (augmentats, disminuïts) i en la qual les dissonàncies esdevenen un recurs habitual.

I quantes hores dedicades al millorament del cant popular! Director del cor de monjos i de l'assemblea litúrgica. Amb la fe que sempre es pot fer més bé, malgrat la resistència àrdua i inconscient del mateix poble a voler millorar que sovint l'animador del cant litúrgic experimenta. Recordo com, assajant l'assemblea dels fidels, el pare Gregori insistia a resoldre un breu passatge viciat. Era l'introit de la missa gregoriana *Germinans*, adaptada per ell al català, del dia de la Mare de Déu de Montserrat: el moment en què es canta "la glòria del Líban li serà donada". Volia evitar de totes passades el portament

vocal típic que la gent feia sobre la paraula "Líban". Explicava i repetia que era una figura del cant pla anomenada "trístrofa" i que la veu s'havia d'allargar comptant internament tres pulsacions. Però el portament vocal es resistia a canviar una vegada i una altra. Moltes vegades, el director constata que la naturalesa humana, a més de feble, és tossuda a voler canviar. El pare Gregori, però, sempre ha cercat la perfecció, malgrat tot. Això ha estat un exemple per a tots nosaltres. Alegrem-nos, doncs, de tot el que hem rebut a Montserrat a través d'ell.

Però mirem-nos el llibre que tenim a les mans. Deixeu-me fer un breu comentari sobre diferents aspectes de la portada. Primer de tot, ens diu que es tracta de "Pregàries". El mateix pare Gregori va voler que es digués així (no pas "cants", ni "cànics", ni "cançons"). Són pregàries que ens aporten un aliment espiritual, ja que ens posen en contacte amb els textos sagrats: versets dels salms, citacions dels profetes Isaïes i Jeremies..., però bàsicament del Nou Testament: Evangelis, Fets dels Apòstols, Apocalipsis, Cartes de sant Pau, de sant Joan... De fet, no deixen de

El pare Gregori Estrada, l'abat Josep M. Soler i la presidenta Montserrat Cadevall

cantades per a diferents moments de la celebració. Són pregàries i melodies la majoria de les quals han passat pel sedàs de la comunitat dels monjos i dels nombrosos fidels que al llarg dels anys han cantat en l'eucaristia montserratina i n'han participat.

El títol acaba dient: "cantades en cànon". És una precisió important. Té a veure amb una forma musical. Entrem en el

terreny de la polifonia, que és ben diferent d'un cant a l'uníson. Ens situa en una dimensió molt més festiva i fins i tot lúdica. Si es canta bé, és certament una manera d'enriquir el text que sosté la música. Però és tot un repte. Aquí no es tractaria solament de la participació del poble en l'assemblea eucarística, sinó de pensar en un repertori apte per a les nostres corals. Aquest possible ús és el que justifica que precisament hagi estat publicat per les edicions de

la FCEC. Qualsevol d'aquests canons - tot i que no sempre són fàcils - pot ser interpretat per un grup coral no precisament en concerts -no és aquesta la seva funcionalitat, com ja he dit,- sinó en actes litúrgics com a suport del poble o en actes i celebracions de caràcter més íntim de la mateixa entitat, o per als quals sigui reclamada una coral (penso en casaments, defuncions, accions de gràcies, aniversaris amb celebració eucarística, etc.). Siguin, doncs, benvingudes aquestes composicions del pare Gregori Estrada, ja que ens aporten noves possibilitats.

Finalment, vull fer un breu apunt referent a la reproducció del frontal de l'altar major de la basílica de Santa Maria de Montserrat que figura a la portada d'aquesta edició. Acabem fent una al·lusió a la bellesa. És un esmalt magnífic, realitzat per Montserrat Mainar, que expressa el punt central de la fe cristiana: el sopar en què Jesús revela el seu amor profund als deixebles i en què el seu lliurament a la manera d'un sacrifici es converteix en memorial de salvació. Si el pa i el vi es converteixen en sagrament, el cant de la comunitat és una autèntica mediació que ajuda a entrar-hi. Que per molts anys, doncs, puguem cantar aquestes pregàries que ens ofereix el pare Gregori Estrada i de les quals avui celebrem la publicació i la difusió.

Per acabar, no poden faltar els agraïments a les persones que han fet possible aquesta edició. En primer lloc, a la FCEC i als membres de l'Equip Tècnic de l'any 2004, els quals van fer la proposta d'aquest projecte. Després, a Andreu Martínez, monjo de Montserrat, que ha estat decisiu com a intermediari i com a impulsor, vinculat estretament amb l'animació del cant en la litúrgia. A continuació, hem d'agrair la professionalitat i la paciència d'Enric Navàs, responsable tècnic de les edicions de la FCEC. Finalment, donem les gràcies a col·laboradors com Manuel Cabero, pel pròleg; al Museu de Montserrat, per haver facilitat la fotografia de la portada, i als qui han fet revisions i correccions de les músiques i dels textos.

Per tot plegat, felicitats, pare Gregori!

Montserrat Cadevall i Ramon Vilar en la presentació

ser pregàries personals del pare Gregori.

A continuació diu que són pregàries "de la litúrgia". És a dir, tenen una funcionalitat, un marc concret dins la vida del creient. És el moment de la celebració festiva de la fe cristiana feta en comunitat. El cant té aquí una dimensió comunitària. No es tracta d'allò que diu que "qui canta sos mals espanta", entès com a cant individual (afirmació, per una altra banda, ben certa). És un cant que no té sentit si no és en grup. I també cal dir que, dins de la litúrgia catòlica, aquí es tracta de la celebració eucarística. Pregàries

CURSOS DE DIRECCIÓ CORAL 2008-2009

XVII Curs de Direcció a Barcelona

El nombre total d'alumnes inscrits ha estat de 61. El curs comprenia 16 hores lectives setmanals, durant els mesos d'octubre i novembre del 2008 i gener i febrer del 2009, i es va impartir al Seminari Salesià Martí Codolar. Atès l'interès dels participants dels darrers anys, se n'ha tornat a programar el nivell C.

A Girona, el gest ben precís

Compàs rere compàs, a Barcelona

V Curs de Direcció Coral de Girona

El dia 10 de maig es va clausurar el IV Curs de Direcció Coral, professat per Xavier Baulies i Lluís Vila, en el qual van participar 25 alumnes.

El Curs es va celebrar al Conservatori de Música de Girona durant sis dissabtes, a raó de set hores per sessió. Hi van participar com a cors pilots la Coral Polifònica de Figueres i el Cor de Cambra de la Diputació de Girona.

Els alumnes van ser dividits en dos grups: el d'Iniciació i el d'Avançats. El mateix dia de la clausura es van lliurar als alumnes els diplomes acreditatius de l'aprofitament del curs. En aquesta darrera jornada ens va acompanyar el mestre Manuel Cabero. El curs ha estat altament satisfactori, raó per la qual ja estem preparant-ne la sisena edició, que tindrà lloc l'any 2010.

II Curs de Direcció Coral de Lleida

El segon Curs de Direcció Coral de Lleida es va celebrar entre els mesos de setembre i desembre del 2008 i van participar-hi cinc alumnes.

Els professors van ser Enric Navàs, Dolors Ricard i Josep Prats.

I Curs de Direcció Coral a Tarragona

Es va celebrar de gener a març al conservatori de Música de Tarragona i hi han participat 25 alumnes.

Els professors van ser Montserrat Rios, Tomàs Grau i Núria Ortoneda.

IV CONCURS DE COMPOSICIÓ CORAL

La convocatòria de la quarta edició dels premis Catalunya de Composició Coral va trobar resposta en un gran nombre de participants i de treballs rebuts. El jurat, format per Baltasar Bibiloni, Manuel Cabero, Pere Casas, Erwin List i Josep Lluís Valldecabres, va premiar les obres següents:

Modalitat A1: "Cançó d'abril", de Jordi Sansa Llovich.

Modalitat A2: "Més d'aquest somni" i "L'hora del repòs", de Bartomeu Quetgles i Roca i Pere Mateu Xiberta Gómez, respectivament.

Modalitat A3: "Nit de Sant Llorenç" de Josep Lluís Guzman i Antich.

Modalitat B1: "Sa núvia d'Algendar" i "La campana vella", de Joan Casas Pagerol i Jordi Sansa i Llovich, respectivament.

Modalitat B2: "Sa núvia d'Algendar" i "Enamorat i al·lota", de Francesc Llompart Pons.

Modalitat B3: "El ball de la caputxina" i "El petit vailet", de Jorgelina Giordano i Albert Alcaraz, respectivament.

Es van atorgar accèssits a:

Modalitat B1: "En Pere Gallerí" i "Cançó del globo", de Bartomeu Quetgles i Roca i Tomàs Simón Plazas, respectivament.

Modalitat B3: "Tres nades tradicionals" de Javier Costa Ciscar.

CARNET DEL CANTAIRE

No serà vàlid sense fotografia

CARNET DEL CANTAIRE
Caduca el 31/8/2010

Nom i cognoms

Entitat

Població

HOLA!
SÓC EL
CARNET
DEL
CANTAIRE

L'1 de setembre de 2008, entrà en vigor un nou Carnet de Cantaire. Com ja és habitual, els nous carnets us els repartirem a través dels vostres caps de demarcació, però si voleu també podeu passar per la secretaria de la FCEC a recollir-los personalment. Només heu de dir el nombre de cantaires que sou, i pot passar qualsevol persona de la coral.

**DESCOMPTES AMB
EL CARNET DEL
CANTAIRE !!!**

DESCOMPTES AMB EL CARNET DE CANTAIRE DE LA FCEC

www.fcec.cat

En totes les activitats organitzades per la FCEC i l'MCC.

Botigues Unió Musical: descomptes i condicions de venda i de lloguer especials; lloguer gratuït de cabines d'estudi equipades amb piano i orgue.

L'Auditori de Barcelona: 10 % de descompte (màxim, dues entrades) en la programació de cicles de cambra, el Festival de Músiques Contemporànies i de l'OBC; 25 % per a grups (mínim, 25 persones), en els concerts de l'OBC dels dissabtes a la tarda; 50 % de descompte en els concerts del Cicle Coral a l'Auditori (vendes a taquilla).

Orquestra Simfònica del Vallès (OSV): 40 % de descompte en els Concerts Simfònics al Palau; 50 % de descompte en els Simfònics a la Faràndula.

Palau de la Música Catalana: 25 % de descompte en els cicles següents (màxim, dues entrades per carnet): Cobla, Cor i Dansa al Palau; Els Diumenges al Palau; El Primer Palau; Cambra Coral; Concerts Simfònics al Palau; ONCA; Cicle d'Orgue al Palau, i Cambra al Petit Palau; descompte en les visites guiades al Palau de la Música Catalana.

Escola de Música Berna: projecte Escola Coral, 50 % de descompte en els cursos musicals.

Pianoservei: 10 % de descompte en lloguer de pianos de cua (www.pianoservei.com).

Meridià Viatges: 7 % de descompte en la programació del Club Català de Viatges; 5 % de descompte en paquets turístics d'agències majoristes. Preus especials per a viatges organitzats per les corals.

Festival Internacional de Cant Coral Catalunya Centre: 20 % de descompte en els concerts normals i 10 % de descompte en els concerts de cloenda.

Dijous Clàssics al Poliorama: 20 % de descompte en "Programació Familiar" (cal reservar a través de la productora Actes Únics, 932966800).

Botigues Balil I i Balil 2: 10 % de descompte en moda d'home i moda jove.

Albergs de la Fundació Torre del Palau (Navàs): 10 % de descompte (per al titular del carnet i un acompanyant).

Cursos Internacionals de Cant a Sant Cugat: 50 % de descompte a oients.

Discos Castelló: 5 % descompte a la botiga Clàssica (compres en efectiu).

Parc Aquàtic Illa Fantasia: 10 % de descompte.

I RECORDEU !!!

Es continuen negociant
més descomptes.
Anirem informant-vos-en...

Us demano que quan
organitzeu un concert i feu
pagar, feu un descompte als
qui em portin.

Per a poder fer-me servir
m'heu d'enganxar una foto
vostra i posar-me el segell
de la vostra coral.

Aquatreveus

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms _____ Professió _____

Correu electrònic _____

Adreça _____ Telèfon _____

Població _____ Codi Postal _____

Desitjo subscriure'm a partir del número _____ Quota anual 8 €, corresponent a 2 números

Faré efectiu l'import mitjançant: Taló bancari adjunt _____

Domiciliació bancària ____/____/____/____

Titular: _____

Signatura

Envieu aquesta butlleta a:

Federació Catalana d'Entitats Corals Via Laietana, 54, 2n. Despatx 213 08003-Barcelona

44es JORNADES INTERNACIONALS DE CANT CORAL

Se celebren a Barcelona del 5 a l'11 de juliol

Tallers

A) Director: Daniel Mestre

Música de Felix Mendelssohn (1809-1847)

B) Director: Guerassim Voronkov

Cors d'òpera famosos

C) Director: Esteve Nabona

La Nova Cançó: cançons de Llach, Serrat, Raimon i altres

Corals participants

Grupo Vocal Experimental UCAB, de Caracas, Veneçuela

Fundat l'any 2006, per iniciativa d'un grup de professors i la Direcció de Cultura. El seu director actual és Carlos Malavé. Integren el Grupo Vocal Experimental professors, professionals, treballadors i obrers de la Casa de Estudios. El nom del grup suggereix la seva inclinació a assajar amb les veus per recrear música de diferents gèneres i tendències musicals. També inclou en el seu repertori la jocositat i la gestualitat, amb la clara intenció de crear una atmosfera diferent de la d'altres agrupacions vocals. Tot i que hi predomina la interpretació a cappella, els seus arranjaments poden ser acompanyats per instruments musicals com el teclat, la guitarra, el cuatro i percussió menor.

Coro Institucional de la Universidad Católica Andrés Bello, Guayana de Puerto Ordaz, Veneçuela

Fundat l'any 1998 per estudiants, professors i personal administratiu de la Universitat. La trajectòria de la coral s'ha basat en intercanvis i activitats compartides amb altres cors universitaris i agrupacions musicals del país. També ha realitzat tallers amb els professors María Guinand, Freddy Miranda, Antonio Grilli, Magdalena León i Guntars Gedulis, entre d'altres. Anualment, per celebrar el seu aniversari, el Coro organitza una trobada de corals. Des de l'any 2007 n'és la directora María Cecilia Angarita. L'any 2008 va participar en el Festival Internacional de Cors Universitaris Unitas, celebrat a la ciutat de Quito (Equador), i també va enregistrar un programa de televisió nadalenç.

Vocal da Capo, de Caravelos (Portugal)

Fundat l'any 1982. L'any 2004 va rebre la Medalla al Mèrit Cultural en reconeixement de les seves activitats musicals. El seu director és Eduardo Paes Mamede. El seu repertori inclou obres sacres i profanes des del segle XIII fins a l'actualitat. Per celebrar el desè aniversari va organitzar un festival de corals a la ciutat de Caravelos. També va organitzar una Setmana del Renaixement, materialitzada en diversos concerts. Ha participat en diversos festivals a Portugal, i també al festival Juiz de Fora, al Brasil. Ha fet gires de concerts per França, Espanya i la República Txeca. Per celebrar el vintè aniversari va fer una gira de concerts i va enregistrar un CD.

Schola Primatiale de Lyon, França

Formada per unes 60 nenes de 10 a 18 anys, el seu director és Thibaut Louppe. A més de l'animació litúrgica de la catedral, que comparteixen amb altres cors, el cor realitza nombrosos concerts a Lió i ha fet nombroses gires (Bèlgica al 2000 i 2008, Itàlia al 2001, Àustria i Alemanya al 2002 i 2007, Bretanya el 2003, França al 2004, Canadà al 2005...), participacions als congressos internacionals de la Federació de Pueri Cantores a Salzbourg, Barcelona, Roma, Moscou i Lió. El seu repertori és molt ampli, del gregorià a l'actualitat.

Taipei Success Children's Choir, de Taipei (Taiwan ROC)

Fundat l'any 1975 per Kai-Chun Chao, el seu director artístic actual, reconegut expert en educació coral. El cor, que persegueix l'objectiu d'ampliar la formació musical dels seus integrants, aplega, distribuïts en tres grups, uns noranta cantaires de vuit a setze anys residents a l'àrea metropolitana de Taipei. El seu repertori comprèn des de la música del Renaixement fins a la contemporània i també inclou obres religioses i música popular de diferents països. Des de la seva fundació, el cor ha fet 30 gires de concerts per 20 països d'Europa, Àsia i l'Amèrica del Nord.

Grupo Vocal Aequalis de Buenos Aires, Argentina

Fundat l'any 1998, formen un grup de cambra integrat per 20 cantaires. Ha fet concerts a les principals sales i esglésies de Buenos Aires, i també a la ciutat de Mendoza. Amb el suport de les ambaixades alemanya i francesa a l'Argentina, l'any 2006 va fer un cicle de concerts centrat en compositors implicats en la Primera i la Segona Guerra Mundial. També amb l'ajut de l'ambaixada d'Estònia, va fer un cicle de concerts a les ciutats de Buenos Aires i Tandil dedicat a les figures de Arvo Pärt, Darius Milhaud i Paul Hindemith entre altres. L'any 2007 va fer un cicle de concerts sobre el context històric cultural que va donar origen a les obres Quatrans Valaisans de Darius Milhaud i Six Chansons de Paul Hindemith, ambdues basades en poesies de Rainer Maria Rilke i escrites durant l'any 1939. La seva directora és Mariana González de Lanuza.

Ottetto Hermann, Roveredo in Piano, Itàlia

El cor va ser fundat al desembre del 1988 a Camporosso. Format inicialment per 8 veus masculines, fa dos anys es van incorporar nous cantaires, membres de la Brigada Alpina Julia. El seu repertori es basa principalment en cançons alpines i del folklore italià. L'any 1999 van editar el CD "Il nostro canto" amb cants militars i també amb cançons basades en la poesia de Bepi de Marzi. Amb la nova formació han editat el CD "Il Felcro degli Audaci", amb cançons del folklore popular nacional i internacional. Han fet nombroses gires de concerts i han representat la federació italiana de corals en nombroses ocasions. El seu director és Alessandro Pisano.

Grupo Vocal Guataka, Barcelona

Fundat l'any 2004 per Evlin Perez Yebaile, l'objectiu fonamental de l'agrupació ha estat portar el repertori vocal des de la música antiga fins a la música dels nostres dies, passant per la música popular iberoamericana i del món, amb la intenció de difondre i fomentar la integració entre les diferents cultures del planeta. Seguint aquest criteri, el grup està format per joves entusiastes provinents d'Espanya, Argentina, Itàlia, Uruguai, Suïssa i principalment Veneçuela. La paraula "guataka" es refereix a la capacitat de fer música d'oïda, sense partitures. El cor ha portat la seva música a diferents indrets de Catalunya i ha participat amb grups d'arreu del món a diversos festivals i escenaris. Des del març del 2009, el grup Guataka continua la seva extraordinària tasca sota la direcció de músic veneçolà Juan Carlos Marquez Carrillo.

Aquestes corals fan diversos concerts en les següents localitats de Catalunya:

6 de juliol, a Sabadell:

Coro UCAB, de Guayana de Puerto Ordaz (Veneçuela).

7 de juliol, a Sant Boi de Llobregat:

Taipei Success Children's Choir (Taiwan ROC).

7 de juliol, a Sant Vicenç dels Horts:

Grupo Vocal UCAB, de Caracas (Veneçuela).

8 de juliol, a Barcelona:

Cor de la Universitat Ramon Llull i Coro UCAB, de Guayana de Puerto Ordaz (Veneçuela).

9 de juliol, a Sant Boi de Llobregat:

Coro UCAB, de Guayana de Puerto Ordaz (Veneçuela).

10 de juliol, a Castelfelers:

Grupo Vocal Aequalis, de Buenos Aires (Argentina).

10 de juliol, a Casserres:

Ottetto Hermann Roveredo in Piano (Itàlia) i Vocal da Capo, de Caravelos (Portugal).

11 de juliol: Concert de cloenda al Palau de la Música

CATALUNYA CORAL

Més de 50 corals han demanat enguany participar en aquest cicle.
Una vegada resolta la selecció, el programa queda així:

OCTUBRE

18 diumenge

SANTA MARGARIDA DE MONTBUI

CORAL SI FA SOL DE SANTA MARGARIDA DE MONTBU

CORAL ARIADNA DE LA GARRIGA

COR DIAULA DE BARCELONA

18 diumenge

ARGENTONA

CORAL LLAÇ D'AMISTAT D'ARGENTONA

CORAL SANTA ROSALIA DE TORREDEMBARRA

CORAL NOVES VEUS DE CAPELLADES

24 dissabte

GIRONA

COR DE CAMBRA DEL CONSERVATORI DE GIRONA

CAPELLA DE MÚSICA DE SANT LLORENÇ DE LLEIDA

CONTRAPUNTO VOCALE DE BARCELONA

25 diumenge

PONTS

CORAL PONTSICANA DE PONTS

CAPELLA DE SANTA MARIA DE RIPOLL

CORAL RENAIXENÇA DE SANT BOI

Convocatòria

Catalunya Coral 2009

DATES POSSIBLES PER ALS CONCERTS

OCTUBRE

17, 18, 24 i 25

NOVEMBRE

1, 7, 8, 14, 15, 21, 22, 28 i 29

dissabtes tarda i nit
diumenges a la tarda

Organitza:

NOVEMBRE

7 dissabte

CASTELLDEFELS

CORAL MARGALLÓ DE CASTELLDEFELS

CORAL CAMPRODON

CORAL FLOC D'ALFORJA

8 diumenge

MONISTROL DE MONTSERRAT

ORFEÓ MONISTROLENC

CORAL L'HARMONIA DE VALLDOREIX

GRUP VOCAL HORTA DE BARCELONA

8 diumenge

MONTBLANC

CORAL FLOR DE LIS DE MONTBLANC

ORFEÓ RENAIXENÇA DE MOLLERUSSA

CORAL CAELUM DEL PERSONAL DE LA CAIXA DE

BARCELONA

15 diumenge

CAMARLES

CORAL SANT JAUME APOSTOL

CORAL SANTA MARIA D'AVIÀ

CORAL SANTA EULÀLIA DE SANTA EULÀLIA DE RONSANA

21 dissabte

VIC CAPELLA GREGORIANA DELS DOLORS DE VIC

COR DE NOIES DEL CONSERVATORI MUNICIPAL

DE MÚSICA DE BARCELONA

QUODLIBET GRUP CORAL DE MOLINS DE REI

22 diumenge

SANT CUGAT DEL VALLÈS

CORAL SANT CUGAT DE SANT CUGAT DEL VALLÈS

CORAL VEUS DEL PONT DE EL PONT DE SUERT

CORAL PRIMILIANA DE VEUS DE PREMIÀ DE DALT

28 dissabte

BARCELONA

CORAL DEL JONCAR

CORAL BELL RESSÒ DE CASSÀ DE LA SELVA

COR DE CAMBRA TYRICHAE DE TORTOSA

CURSOS DE DIRECCIÓ 2009-2010

La Federació Catalana d'Entitats Corals, amb una experiència consolidada en l'organització de cursos de direcció coral, i en la seva inquietud pel perfeccionament dels directors de les

entitats i per dotar-los de les tècniques i els coneixements necessaris per a desenvolupar la seva decisiva labor, convoca una nova edició dels cursos, que es portaran a terme arreu del

territori català. Aquests cursos van adreçats a totes les persones majors de setze anys que vulguin iniciar-se en la direcció coral o que hi tinguin un mínim d'experiència. Es requereix un nivell

musical que permeti la lectura fluida de les partitures del curs, les quals caldrà portar preparades per a dirigir-les i cantar-les. Cada un d'aquests cursos té les seves característiques pròpies, d'acord amb les fites i la idiosincràsia que el singularitzen.

Continguts

Tècnica de direcció, pedagogia de l'assaig, tècnica vocal aplicada al cor, sensibilització auditiva, control de l'afinació, anàlisi de partitures, recerca de repertori, sensibilització rítmica, educació corporal, cant comú amb directors invitats i altres activitats. Aquests continguts són generals, i en cada curs es treballen els que s'ajusten als seus objectius específics.

Certificats

Al final de cada un dels cursos es lliurarà als alumnes actius un certificat d'assistència en el qual constarà el nivell assolit i el nombre d'hores de dedicació.

Aquest certificat té el reconeixement oficial d'Activitats de Formació Permanent adreçada al professorat, segons la normativa del Departament d'Educació. Els alumnes que, pels motius que sigui, no hagin comptabilitzat un mínim del 80 % del total d'hores del curs perdran el dret a obtenir-lo.

XVIII Curs de Direcció Coral de Barcelona

Dates:

24 i 25 d'octubre de 2009
28 i 29 de novembre de 2009
23 i 24 de gener de 2010
27 i 28 de febrer de 2010

Nivells: A, Inicial; B Mitjà; C, Avançat

Professorat:

Pere Lluís Biosca, Elisenda Carrasco, Glòria Coma Pedrals, Emilio de la Linde, Jordi Lluch i Arenas, Eva Martínez, Montserrat Meneses, Montserrat Roset, Jaume Sala i Xavier Sans.

Lloc: Seminari Salesià Martí Codolar

Horari: dissabtes de 9:00 a 14:00 i de 16:00 a 20:30

diumenges de 9:00 a 14:00 i de 15:30 a 17:00. 64 hores lectives

Més informació a: 93 268 06 68.

e.mail: fcec@fcec.cat - www.fcec.cat

VI Curs de Direcció Coral de Girona

Dates:

9 de gener de 2010
6 de febrer de 2010
6 de març de 2010
20 de març de 2010
17 d'abril de 2010
8 de maig de 2010

Nivells: A, Inicial; B Mitjà

Professorat:

Xavier Baulies i Lluís Vila

Lloc: Conservatori de Girona, Carrer Gaspar Casal, 5 (Darrera de la Casa de Cultura)

Horari: de 10:00 a 14:00 i de 16:00 a 19:00. 42 hores lectives

Més informació a: 93 268 06 68.

e.mail: fcec@fcec.cat - www.fcec.cat

II Curs de Direcció Coral de Tarragona

Dates:

16 de gener de 2010
30 de gener de 2010
13 de febrer de 2010
27 de febrer de 2010

13 de març de 2010

20 de març de 2010

Nivells: A, Inicial; B Mitjà

Professorat:

Montserrat Rios, Tomàs Grau i Núria Ortoneda

Lloc:

Conservatori de Música de Tarragona
Carrer Cavallers, 10 (Casa Montoliu)
Tarragona

Horari: de 9:00 a 14:00. 30 hores lectives

Més informació a: 93 268 06 68.

e.mail: fcec@fcec.cat - www.fcec.cat

VI Curs de Direcció Coral Terres de Lleida

Dates:

16 i 30 de gener de 2010
13 i 27 de febrer de 2010
13 i 20 març de 2010

Nivells: A, Inicial; B Mitjà

Professorat:

Enric Navàs, Xavier Puig, Elisenda Carrasco, Xavier Pastrana, Carme Valls i Montserrat Roset

Lloc: Agrupació Coral de Cervera

Carrer Major, 15 - Cervera

Horari: De 16:00 a 21:00. 30 hores lectives

Més informació a: 93 268 06 68.

e.mail: fcec@fcec.cat - www.fcec.cat

XXI Curs de Direcció Coral de la Sénia

Organitzat per Joventuts Unides de la Sénia amb la col·laboració de la FCEC

Dates: de gener a març, a concretar

Nivells: A, Inicial; B Mitjà

Professorat: Aida Espelt, Raül Martínez, Montserrat Rios i Montserrat Roset

Lloc:

Escola de Música Joventuts Unides
Carrer Major, 5-7. La Sénia

Més informació al tel. 977 57 53 07.

Postgrau en Direcció Coral

Finalment us podem presentar un nou curs que és molt més complet que el CURS SUPERIOR DE DIRECCIÓ

CORAL que havíem fet a la FCEC fa alguns anys. El format és un POSTGRAU EN DIRECCIÓ CORAL que començarà el Universitat Ramon Llull i el Conservatori Municipal de Música de Barcelona.

La selecció dels alumnes es valorarà segons currículum, i es tindrà en compte que hagin assolit el nivell C, Avançat, dels Cursos de Direcció Coral de la FCEC. Si tenen una titulació superior rebran una titulació de postgrau, i si no en tenen rebran un certificat. La inscripció cal fer-la a la Universitat directament. Les places són limitades i es tindrà en compte la data de pre-inscripció. www.cmmb.cat

Els alumnes directors en actiu, i els cantaires en actiu avalats pel President de la coral, en el cas de corals de la FCEC, la FCEC atorgarà una beca del 20% de l'import de la matrícula. Aquesta beca es farà efectiva directament per part de la Federació a l'alumne un cop acabat i superat el postgrau. Aquesta beca cal sol·licitar-la enviant a la FCEC la petició adjuntant la còpia de la matrícula i el Consell Directiu les aprovarà si s'escau.

Altres cursos

Curs d'Iniciació a la Direcció Orquestral per a directors de cors

Curs Superior de Tècniques Alexander i Inner Game

Si esteu interessats en algun d'aquests cursos, envieu un correu electrònic a:

fcec@fcec.cat

Professors:

El quadre de professors amb els quals s'està confeccionant el programa del curs, és el següent: Carles Comalada (tècniques i pràctiques de direcció); Lluís Vila (tècniques i pràctiques de direcció); Montserrat Rios (tècniques i pràctiques de direcció); Albert Argudo (tècniques i pràctiques de direcció); Xavier Puig (màster class); Pep Vila (màster class); Mireia Barrera (màster class); Oscar Boada (màster class); Elisenda Carrasco (direcció coral aplicada a cors infantils); M^a. Lluïsa Abram (tècniques d'expressió corporal); Xavier Sans (tècnica vocal); Antoni Miralpeix (tècniques bàsiques de composició aplicades al cor); Eva Martínez (pràctiques i memòria); Reina Capdevila (projecte); Montserrat Meneses (pedagogia de l'assaig); Ramon Vilar (estudi històric de la literatura coral)

BAGES-BERGUEDÀ

Premissa: promoure i divulgar el cant coral

Promoure i divulgar el cant coral considerant-lo com a expressió musical; d'això es tracta. La disciplina coral implica hores d'assaig, donant i compartint la part millor de cadascú en benefici d'un mèrit col·lectiu.

L'esforç s'ho val perquè n'obtenim el premi de l'enriquiment cultural, l'amistat i l'esbarjo. L'exercici que s'hi fa és gratificant, i la relació humana que hi establim és tan valuosa com satisfactòria. En una coral o en una altra, tots hi tenim un lloc! Acosteu-vos-hi!

Una reunió amb els representants de les corals de la Demarcació del Bages-Berguedà de la FCEC.
Aquí és on compartim esforços per millorar, i per crear les expectatives i la implicació.

III Roda Coral

Presentació

Què podem fer en aquest temps de crisi? Què pot haver-hi de millor que recrear-nos l'esperit amb la bona música que ens ofereixen les nostres corals?

No perdeu de vista el programa de la XIII Roda Coral, perquè, enguany, els participants tornaran a mostrar-nos la voluntat evolutiva que els caracteritza i ens adilitaran amb repertoris nous. Per això, els que en som addictes els renovem cada any la nostra gratitud.

Estic convençuda que tenim un potencial creatiu prou destacat per a entusiasmar tot bon amant d'aquesta modalitat musical. El nivell és admirable.

Visca el nostre cant coral!

Carme Quintana i Tort

Cap de la Demarcació del Bages-Berguedà

XIII RODA CORAL 2009

Bages - Berguedà

3 de maig a les 6 tarda

SÚRIA
Centre Poment Cultural
Coral L'Espial de Súria, *Dir. Montserrat Fàbrega*
Coral Romanya de Callús, *Dir. Isidre Badia*
Coral Estel de Gironella, *Dir. Joan Alena*

10 de maig a les 5.30 tarda

SALLENT
Església del Pare Claret
Coral La Nova Harmonia de Salient, *Dir. Joan Camprubí*
Coral La Fènica de Freixenet, *Dir. Cristina Koch*
Coral Ozarda de Sant Joan de Vilatorrada, *Dir. Maria Díaz*

17 de maig a les 6 tarda

VILADOMIU NOU
Església
Grup Vocal V9 de Viladomiu Nou, *Dir. Carles Rulló*
Coral Sta. Maria d'Avià, *Dir. Xavier Llobet*
Coral L'Albada del Caravaning Club del Bages de Manresa, *Dir. Josep Gutiérrez*
Orfeó Monistrolenc de Monistrol de Montserrat, *Dir. Francesc Vallés*

24 de maig a les 6 tarda

SALLELLES
Al pati de l'Església
Coral de Salles, *Dir. Montserrat Ferramon*
Coral Sant Bartomeu de Casseres, *Dir. Mireia Subirana*
Coral Sant Esteve de Balsareny, *Dir. Joan Bajona i Olga Puigbó*

31 de maig a les 6 tarda

MANRESA
Església de Crist Rei
Coral Font del Fill de Manresa, *Dir. Joan Balles*
Cor Reravers de Navarres, *Dir. Queralt Conellas*
Coral Al Vent de Sant Vicenç de Castellet, *Dir. Pere Díez*

XIII RODA CORAL

Bages - Berguedà

2009

3 maig

SÚRIA

Centre Poment Cultural, a les 6 tarda

10 maig

SALLENT

Església del Pare Claret, a les 5.30 tarda

17 maig

VILADOMIU NOU

Església, a les 6 tarda

24 maig

SALLELLES

Al pati de l'Església, a les 6 tarda

Altra a suportar

31 maig

MANRESA

Església de Crist Rei, a les 6 tarda

11

BAIX LLOBREGAT

XXIV Musicoral

La principal activitat de la Demarcació del primer trimestre de 2009, ha estat el XXIV Musicoral, al qual hi han participat les trenta-sis corals federades.

El Musicoral és la trobada musical per excel·lència de l'any a la Demarcació del Baix Llobregat, on es pot veure l'evolució de cada coral i del conjunt, que any rere any assoleix un nivell més alt.

Presentem els concerts que s'han fet, en el quadre que cada any elaboren Joan Jordana, de la Coral Renaixença de Sant Boi i secretari general de la FCEC, i Divina Cabra, de la Coral Pedres Blanques de Sant Boi i responsable del Musicoral.

S'hi reflecteixen les corals que han cantat, les que han organitzat, el nombre d'homes i dones de cada una i el temps que han esmerçat en la seva actuació.

La coral Montau de Begues en plena forma

MUSICORAL 2009 FCEC - BAIX LLOBREGAT

DATA	ORGANITZADOR	CORAL	DIRECTOR	PARTICIPANTS		TEMPS	
				HOMES	DONES	TOTAL	MIG
1/3/2009	Organitza	Societat Coral La Perdiu	Julià Monje	11	11	22	13
	Coral Margalló	Coral Unió Filharmònica	Bruno Nàjera	4	10	14	10
	Sala Margarida Xirgu	Orfeó Vicentí	Joan Vinyes	10	19	29	12
	Castelldefels	Coral Sellarès	Albert Santiago	19	31	50	19
			Suma	44	71	115	14
7/3/2009	Organitza	Coral Jove del Centre Catòlic	Joan Vinyes	8	26	34	22
	S.C.C. La Coloma	Orfeó Catalònia	Jordi Font	11	17	28	14
	Centre Cultural l'Avenç	Coral Diadema	Domènec Olivella	11	18	29	18
	Esplugues de Ll.	Quòdlibet Grup Coral	Tomeu Quetgles	11	17	28	19
			Suma	41	78	119	18
8/3/2009	Organitza	Coral La Vall	Benet Puig	15	26	41	23
	Orfeó de l'Ateneu Santfeliuenc	Cor Solvay	Carles Farràs	23		23	16
	Palau Falguera	Coral Ressò	Albert Santiago	6	6	12	18
	Sant Feliu de Ll.	Coral Heura	Gemma Andreu	6	20	26	18
			Suma	50	52	102	19
14/3/2009	Organitza	Cor de l'Ateneu Santfeliuenc	Julià Monje	8	15	23	14
	A.C. La Lira	Coral Sant Esteve	Anna Gascón	8	14	22	19
	Església de Sant Joan	Societat Coral El Llessamí	David Pastor	17	22	39	23
	Viladecans						
			Suma	33	51	84	19
15/3/2009	Organitza	Coral Amadeu Vives	Xavier Tobella	10	20	30	19
	Coral Heura	Coral Àuria	Meritxell Gallés	8	18	26	10
	Centre Cultural Barrades	Coral Contrapunt	Oriol Hernández	4	13	17	18
	L'Hospitalet de Ll.	S.C. La Coloma	Jordi A. Jasso	11	18	29	19
		Coral Ferran Sors	Albert Folch	15	14	29	18
			Suma	48	83	131	17
20/3/2009	Organitza	Coral Crescendo	Damià Moragas	8	17	25	19
	Orfeó Catalònia	Cor Adinói	Josep Martí	7	7	14	16
	Orfeó Catalònia	Coral Pedres Blanques	Marta Jordana	8	12	20	18
	Cornellà de Llobregat						
			Suma	23	36	59	18
21/3/2009	Organitza	Cor de Cambra de Sant Boi	Mònica Samit	9	15	24	15
	Orfeó Enric Morera	SCR Lo Llobregat de les Flors	Jordi Marín	9	20	29	26
	Ateneu. Sala del Cinquantenari	Coral Margalló	Enric Gavalda	5	7	12	14
	Sant Just Desvern	Coral Pau Casals	Jordi Font	8	18	26	13
			Suma	31	60	91	17
28/3/2009	Organitza	Coral La Passió d'Esparreguera	Olga Aurín	10	25	35	22
	La Unió Coral de S. Feliu	Agrupació Coral La Lira	Josep M. Fradera	6	12	18	17
	Sala Ibèria	Orfeó Enric Morera	Teodor Roura	11	23	34	13
	Sant Feliu de Ll.	Coral Renaixença	Pau Jorquera	17	28	45	19
			Suma	44	88	132	18
29/3/2009	Organitza	Coral l'Esclat	Marilyn Socarràs	5	15	20	26
	Societat Coral El Llessamí	Coral Columba		8	10	18	26
	Societat Vicentina	Unió Coral de S. Feliu de Ll.	Jordi Giol	9	17	26	19
	S. Vicenç dels Horts	Coral Montau	Xavier Pagès	15	29	44	18
		Coral Ars Nova		10	13	23	14
			Suma	47	84	131	21
			Totals	361	603	964	18

Els miserables

El dia 1 de febrer, al Prat de Llobregat, es va tornar a representar el musical *Els miserables*, fruit del taller que es va organitzar durant el curs 2007-2008 i que s'havia estrenat en l'Aplec de Corals del Baix Llobregat celebrat a Corbera de Llobregat a l'octubre del 2008. Posteriorment, al març, els participants en el taller van convocar un esmorzar per visionar i distribuir els DVD que s'havien enregistrat el dia de l'Aplec. No va ser un comiat, perquè ens continuarem veient per la comarca, però sí un acte molt agradable, divertit i emotiu.

Una vegada més, cal dir que els assaigs i els concerts han estat un regal per a tots els participants en el taller, cadascun i cadascuna dels quals hi han aportat el seu granet de sorra, tant des del punt de vista musical com humà. Gràcies a tots!

El 15 de maig, la Coral Jove del Centre Catòlic de Sant Vicenç dels Horts, que, com ja es va anunciar en aquesta

Emocionant!

revista, l'havia estrenat i l'havia passejat per diverses localitats des de l'any 2006, va fer la seva darrera representació de *Els miserables*, entusiàstica i apoteòsica.

Les persones que hi van assistir es van poder endur un CD amb la gravació feta en estudi de so.

Per acabar, cal dir que tots els "miserables" del Baix, tant els de la Coral Jove com els del taller, hem arribat a assolir aquesta magnífica categoria a través de la dedicació incansable del mestre Joan Vinyes i Costa. Gràcies, Joan!

Societat Coral Recreativa Lo Llobregat de les Flors

La Societat Coral Recreativa Lo Llobregat de les Flors va ser una de les entitats guardonades en la primera edició dels Premis Ciutat del Prat. Aquests premis volen reconèixer persones o col·lectius que hagin destacat per haver fomentat valors com

la llibertat, la solidaritat i la igualtat o que hagin destacat en l'àmbit de la cultura o l'esport o que mereixin un reconeixement per la seva trajectòria.

El lliurament dels guardons de la primera edició dels Premis Ciutat del

Prat es va celebrar el 24 d'abril passat al Teatre Modern de la nostra ciutat. En una emotiva cerimònia, el president de la nostra entitat, Miquel Company, va rebre la distinció de mans de l'alcalde de la ciutat, Lluís Tejedor, en reconeixement dels anys dedicats al foment cultural -en aquest cas, musical- que l'entitat ha acumulat al llarg de la seva història. Un reconeixement, doncs, a la feina ben feta per tots els cantaires que formen o que han format part d'aquesta institució.

El feliç moment de rebre el premi

Nota:

A punt de tancar l'edició ens ha arribat la trista notícia de la mort del Miquel Corral Sánchez, cantaire i expresident de la S.C.R. Lo Llobregat de les Flors. En nom de tots els cantaires, la FCEC expressa la seva condolència a la família i als membres de la coral en què va participar tants anys.

BARCELONÈS

Young Anthems

Joves Anthems

El mes de gener passat, amb motiu del centenari del Palau de la Música Catalana i el 200 aniversari de la mort de G.F. Händel, el Cor Jove de l'Orfeó Català va treballar al costat de The Sixteen Orchestra i Harry Christophers. Vam oferir un concert inclòs en la temporada Palau 100, i el programa va estar compost íntegrament per música del compositor de Halle. Aquest repte ens va portar a treballar intensivament durant tres mesos amb el nostre director, Esteve Nabona, perquè a l'arribada de Harry Christophers tot estigués a punt. Aquesta n'és la crònica des de dins.

Faltava poc perquè acabessin els últims acords de l'“Entrada de la reina de Saba” (de l'oratori *Solomon*). Recordo que els nervis no em van deixar gaudir de l'agilitat i la joialitat amb què es mouen les cordes de l'orquestra The Sixteen. Em limitava a observar el públic a les fosques i em sentia sola davant la seva mirada. Els únics que em reconfortaven eren els cavalls de les valquíries que vigilien, atents, la sala de concerts del Palau de la Música Catalana.

De sobte, havia començat la nostra primera peça, “My heart is inditing”. El gest precís de Harry Christophers ens indicava les entrades a totes les cordes, que entràvem de dos en dos formant una mena de diàleg festiu i alegre (“El meu cor escriu sobre una bona notícia; parlo de les coses que he fet gràcies al rei”). Notava que les meves pulsacions anaven més ràpides de com és habitual i també podia sentir les respiracions fortes dels meus companys. En el *tutti* vaig tranquil·litzar-me: el Cor Jove cantava confiat i segur de la feina que havia fet. Llavors, de sobte, vaig començar a recordar.

Feia poc que acabava d'entrar al Cor Jove quan l'Esteve ens va anunciar que cantaríem els *Coronation Anthems* de Händel sota la batuta de Harry

Christophers i amb la seva orquestra, The Sixteen. Havia renunciat a dedicar-me professionalment a la música i havia començat una carrera que, a primera vista, no hi té res a veure. Tot i això, sentia que necessitava continuar estant en contacte amb la música, però des de la perspectiva d'un cor. L'Orfeó Català, m'oferia, en principi, l'oportunitat que jo buscava: una formació de gran qualitat artística i de prestigi reconegut que s'emmarca en un temps i en un lloc històric, el Palau de la Música Catalana. La majoria del cor va rebre la notícia amb un cert escepticisme, pel fet que l'esdeveniment ens va semblar molt llunyà. Però els tres anys que he viscut amb els meus companys m'han passat en un instant. Durant aquest temps hem millorat notablement la nostra capacitat de lectura i la qualitat vocal i tècnica. Així, per exemple, vaig començar els meus dies a l'Orfeó amb l'*Stabat Mater* de Tuma i, posteriorment, amb la *Missa de Sant Nicolau* de Haydn. Ambdues obres ens van ocupar els assajos de tot un curs. En canvi, la nostra tercera obra barroca, els *Coronation Anthems* de Händel, la vam llegir i embastar en tan sols un trimestre.

Quan va arribar, Harry Christophers va trobar una obra molt treballada per un cor que inclou, actualment, veus masculines molt joves. Així mateix, hi va saber donar el toc d'elegància anglesa que és present en cada compàs de la partitura, que denota que va ser escrita per a un rei. La seva manera de treballar és organitzada i detallista. Començava normalment per corregir aspectes relacionats amb la pronúncia (en la qual insistia molt), feia anotacions tècniques i, posteriorment, s'ocupava de les dinàmiques.

Aquests elements van ser el terreny sobre el qual va construir una interpretació coherent amb el text. Per exemple, va saber remarcar el caràcter sensual de “Upon the right hand” (“A la teva dreta hi havia la reina, vestida d'or; i el rei es complaurà en la teva bellesa”). El mecanisme que va utilitzar fou el

d'accentuar la paraula *pleasure*, que l'autor col·locà estratègicament a les caigudes de compàs. També va destacar la intensitat de “Let justice and judgment”, una peça de caire marcadament absolutista (“Que la justícia i el seny siguin la preparació per al teu regnat! Que sempre tinguis la pietat i la veritat al rostre”). La tècnica utilitzada aquí va ser la de construir frases llarguíssimes i gesticulades, sempre mantenint el caràcter “*softy*” (segons deia Christophers) i emfatitzant la paraula *justice*. La tensió continguda de la peça només podia desembocar en l'hemiòlia¹ final, que resol el tema.

L'orquestra inicia l'*anthem* que clou la primera part. Comença a sonar el pedal de tònica de *Zadok the Priest* (“Sadoc, el sacerdot, i el profeta Nataniel ungiren el rei Salomó”). El director segueix fidelment la indicació de l'autor a l'inici de la peça (“*soft*”), i el so és tan compacte que gairebé podrien reproduir-se'n els acords en un teclat d'orgue. Esperem, atents, el gest de Harry Christophers, que ens dirigeix una última mirada en l'acord de dominant final. El so tens deixa pas a l'entrada triomfal en acord de tònica. És possible imaginar l'abadia de Westminster, on Jordi II era ungut davant de tota la cort i amb aquestes mateixes notes de fons², que l'assimilaven al rei Salomó de l'Antic Testament. Llavors m'adono que el Cor Jove sona com mai i que sap transmetre el missatge de Händel.

La segona part comença amb un himne emprat en el moment de la coronació del monarca, “The King shall rejoice”³. La insistència de Christophers en l'articulació del text i la dicció de les síl·labes fa que, tot i la majestuositat, sembli lleuger i que les veus no toquin mai a terra. Això és coherent amb l'optimisme que desprèn l'himne (“De la teva força, oh Senyor, el rei s'alegrarà”). En l'“*Exceeding glad*”, la segona peça que forma aquest *anthem*, el director ens fa portar fins al límit els contrastos

¹ Hemiòlia: Substitució de dues unitats mètriques ternàries per tres de binàries. GRUP ENCICLOPÈDIA CATALANA. Consulta a la base de dades de l'Enciclopèdia [en línia]. <http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0274465> [consulta: 19.05.2009].

² Segons CLIFFORD BARTLETT, es va interpretar aquesta peça durant la unció (*anointing*) de Jordi II en la missa per a la seva coronació. Oxford: *Four Coronation Anthems*, prefaci.

³ Idem.

que presenta. Destaca, doncs, els fragments llargs aplicant la tècnica de la *missa di voce* característica de les obres del barroc. Aquests legats contrasten amb els fragments rítmics de l'obra. El final de la peça, de caràcter íntim i semblant a un ball cortesà, enllaça amb "Glory and worship".

Aquest moviment s'inicia de manera triomfal ("L'has omplert del desig de gloriïcar-te i d'adorar-te"), però de sobte canvia i es converteix en una mena de fuga, en la qual les nostres veus juguen, es persegueixen i se superposen les unes a les altres. En el moment en què es corona el rei ("[...] i damunt del cap una corona d'or pur li has deixat"), la dinàmica torna a situar-se com en el moment inicial. L'"Alleluia" que tanca aquest *anthem* s'imposa davant la tonalitat menor amb què finalitza el precedent i es resol amb un final potent i brillant, que sembla

refermar el poder que ostenta el rei per investidura divina.

S'acosta el final del concert i comença l'*anthem* que clou els *Himnes de la coronació*, *Let thy hand be strengthened* ("Que la teva mà sigui forta"). L'"Alleluia" final de la peça es converteix en una explosió de vitalitat i energia, que contrasta fortament amb la seva predecessora, "Let justice and judgment", de caràcter contemplatiu. El tema fugat que es repeteix amb variacions i que s'amaga entre les nostres cordes hi dona aquest caràcter. La tensió que crea la dominant de l'antepenúltim compàs és extraordinària. Em produeix la sensació que no hi ha més so que les notes que surten de les nostres veus i que tothom espera l'*adagio* final que clou l'obra. Del gest precís de Christophers se'n deriva una gran respiració conjunta, i d'aquesta en sorgeixen les últimes notes amb una

força espectacular. I aquesta força es va perllongar en el "Worthy is the Lamb" d'*El Messies*, com si les nostres veus fossin incansables.

No havia sentit mai una emoció similar en tot el temps que fa que estic a l'Orfeó Català. Mentre sentia els aplaudiments del públic, que sonaven com un eco, vaig observar els meus companys, que m'envoltaven i somreien de satisfacció. Llavors va ser quan em vaig adonar que, quan vaig decidir entrar al Cor Jove, no sabia ben bé quin era el motiu que més m'hi uneix. I és un sentiment d'amistat profund, que s'amaga rere la música i que ens fa sentir protagonistes d'un projecte comú.

Laura Capellà,
contralt

Cantata de poemes d'Espriu

CORAL SANT JORDI

C. de la Palla, 10 · 08002 Barcelona
www.coralsantjordi.cat

La Coral Sant Jordi interpreta al Palau una cantata jazz de Ricard Gili, a partir de poemes d'Espriu.

- L'estrena tingué lloc el 14 de març passat al Teatre Principal d'Arenys de Mar i avui la interpreta al Palau de la Música Catalana.
- Es tracta d'una nova col·laboració de la Coral amb La Locomotora Negra, amb qui ja va interpretar el *Freedom* de Duke Ellington l'any 2001.

El 27 de març, la Coral Sant Jordi va oferir al Palau de la Música Catalana el segon concert de *He mirat aquesta terra*, la cantata jazz que ha compost Ricard Gili a partir de poemes de Salvador Espriu. Es tracta d'una obra molt personal de Gili, director de La Locomotora Negra, per a la interpretació de la qual ha volgut

comptar novament amb les veus dels cantaires de la Coral.

El projecte es va iniciar ja fa més de dos anys, però no ha cristal·litzat fins al març d'enguany. L'estrena tingué lloc el 14 de març passat al Teatre Principal d'Arenys de Mar, la Sinera d'Espriu, on també es va interpretar l'endemà, i s'ha inclòs igualment en el programa d'enguany del Festival del Mil·lenni, en el marc del qual es va presentar el dia 19 de març al Palau de la Música i avui hi torna.

Des del primer moment, la Coral va acollir la proposta de Gili de manera entusiasta, i els assaigs conjunts amb La Locomotora Negra a la nau Ivanow (Barcelona) en van ser una bona mostra. També participen en la cantata la soprano Paula Nogueira, el tenor Oli Silva "Mu" i les actrius Mercè Pons (Arenys) i Carme Sansa (Barcelona), sota la direcció escènica de Quim Lecina i musical de Ricard Gili.

La cantata *He mirat aquesta terra* ha estat composta amb la finalitat principal de donar el màxim relleu als textos de Salvador Espriu i potenciar la seva capacitat de comunicació, en un moment històric en què sembla que molts dels missatges del poeta cobren vigència i esdevenen novament de gran actualitat. L'obra s'estructura en 23

moviments, que comencen amb un pròleg instrumental i intercalen els recitats amb les interpretacions musicals de la coral i la banda de jazz. Els poemes seleccionats pertanyen a diversos reculls, entre els quals destaquen *Cementiri de Sinera*, *Llibre de Sinera*, *La pell de brau*, *El caminant i el mur* i *Les cançons d'Ariadna*, entre d'altres.

Es tracta d'una nova col·laboració entre la Coral Sant Jordi i la Locomotora Negra, després que juntes van interpretar el *Freedom* de Duke Ellington l'any 2001.

La Coral Sant Jordi va néixer l'any 1947 d'un grup d'amics animats per la figura d'Oriol Martorell, que des de l'inici n'assumí la direcció i encapçalà una manera personal d'entendre i interpretar la música, amb una projecció social del fet musical molt vinculada i compromesa amb el país. D'esperit eclèctic, la Coral compta amb una àmplia trajectòria musical (més 1.600 concerts realitzats a Catalunya, Espanya i altres països europeus), que l'ha dut a col·laborar amb directors i compositors de prestigi mundial (Celibidache, Toldrà, Ellington, Ros Marbà, Colomer, Foster...). Des de l'any 2000, el seu director titular és Lluís Vila i Casañas.

26a Setmana de Cant Coral a l'Hospitalet

Sis concerts de música coral
Dies 15, 16, 17, 22, 23 i 24 de
maig del 2009,
al Centre Cultural Barradas

SETMANA DE CANT CORAL A L'HOSPITALET (S.C.C.L.H.) és una entitat constituïda per la *Coral Heura*, la *Coral Elisard Sala* i la *Coral Xalesta*, totes tres de L'Hospitalet de Llobregat.

Aquest any s'ha celebrat la 26a. edició anual consecutiva d'aquests cicles de concerts de música coral, en els quals hi participen cors capdavaners, amb propostes musicals d'alt nivell.

La SETMANA es realitza amb la col·laboració de l'Àrea d'Educació i Cultura de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat.

Hi han participat:
Conjunt Vocal Musica Reservata de Barcelona.

Direcció: Joan-Marc Andrieu, Bart Vandewegw, Peter Philips, Andrew Carwood, Bruno Turner, Josep Vila i Mireia Barrera.

Coral Sellarès de Gavà
Direcció: Albert Santiago

Cor de Cambra Fòrum Vocal de Barcelona
Direcció: Daniel Mestre

Camerata Impromptu de Barcelona
Direcció: Daniel Antolí i Plaza

Orquestra de Cambra I Dilettanti,

Capella de Música de la Basílica de Santa Maria del Pi de Barcelona
Mestre de capella: Josep Martí i Montoliu

Coral Nuevas Voces de Mendoza (Argentina)

Direcció: Ricardo Javier Mansilla

La Coral Sellarès de Gavà

Maig Coral

Enguany hi han participat:

- Capella de Música de Santa Maria del Pi, amb la direcció de Josep Martí i Montoliu
- Schola Cantorum Universitària de Barcelona, dirigida per Carles Gumí
- Cor Albada, de l'Agrupació Cor Madrigal, que dirigeix Pablo Larraz
- Coral Xalesta, que dirigeix Joaquim Miranda
- M C Cor, amb la direcció de Joan Martínez Colàs
- Coral Sant Jordi, amb Lluís Vila i Casañas
- Cor de Cambra de la Diputació de Girona, dirigit per Pablo Larraz
- Coral Càrmina, dirigida per Glòria Serra
- Coro Nuevas Voces de Mendoza, Argentina, amb la direcció del ricardo Mansilla
- Cor de Cambra Anton Bruckner, amb Josep Ramon Olivé i Soler
- Cor de Cambra Dyapason, dirigit per Teodor Roura Asensi
- Coral Voxalba, dirigida per Elisenda Carrasco.

Coral Sant Medir, 50 anys d'història. 1956 - 2006

Fruit d'una apassionada recerca en múltiples fonts, d'experiències directes i del maneig d'una documentació copiosa, '50 anys d'història de la Coral Sant Medir' aporta una visió detallada de cada una de les etapes transcorregudes no sols de l'any 1956 ençà, sinó també

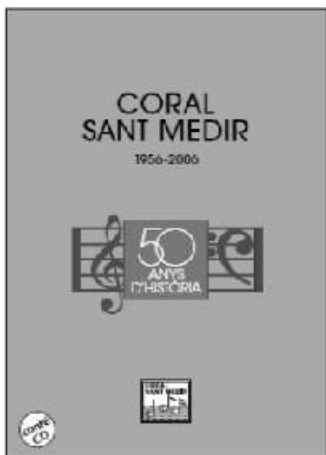
de les activitats musicals que, ja l'any 1948 i al redós de la parròquia de Sant Medir de la Bordeta, van ser la llavor que va fer néixer la coral.

És una història curta i senzilla, però que pot captivar tant els lectors directament relacionats amb la coral, en qualsevol de les seves etapes, com els interessats a conèixer com aquestes espurnes de

cant coral que han anat encenent-se arreu del nostre país, a més de sentir el goig de fer música, també han contribuït a la nostra pacífica lluita per assolir una identitat catalana.

114 pàgines amb fotografies i il·lustracions a 4 colors
+ CD concert del cinquantenari
Preu de venda: 15 €. Si us interessa,

podeu posar-vos en contacte amb la coral.

El llibre, que formarà part se'ns dubte de la història futura, és, en definitiva, un recull dels arxius i de la memòria de les vivències de cantaires i amics de la coral a cura de Víctor Dresbach.

La història de la Coral Sant Medir ancorada al barri és a l'hora un reflex de la història de la societat i de la cultura que la envolta. S'hi relacionen tots els concerts on ha intervingut la coral fent esment de la data, el lloc, motiu del concert i de les entitats corals que han actuat juntament amb la Coral Sant Medir.

Els concerts, per ordre cronològic, s'agrupen per capítols d'acord amb el director fent un comentari sobre l'estil i de la percepció que han tingut els cantaires.

L'any 2006, any del cinquantenari, té un capítol específic amb totes les activitats, concerts i esdeveniments rellevants celebrats durant el transcurs d'aquest any festiu.

En l'apèndix es relacionen: totes les cançons del repertori de la coral, per ordre alfabètic, les cançons introduïdes per cada director per ordre cronològic del seu autor, i la relació de tots els cantaires que han cantat o canten a la coral.

La lectura d'aquest llibre proporcionarà se'ns dubte un agradable record, no solament a les persones que han passat per la coral, sinó també a moltes altres que n'han conegut la seva existència; no en debades la Coral Sant Medir ha estat i és una força que actua d'expansió del cant coral català, amb concerts arreu del principat i de cohesió dins el barri de la Bordeta.

Entitats corals que han actuat juntament amb la Coral Sant Medir en els concerts que figuren al llibre dels 50 anys de la seva història

Capella de Música Castlbell i el Vilar, Capella Musical del Duc de Calàbria de Quart de Poblet, Catalunya Canta, Coblà Ciutat de Terrassa, Coblà Pirineu, Coblà Sant Jordi, Conjunt Instrumental de l'Orquestra de J.J.M.M. de Catalunya, Cor Adagi, Cor Ariadna (Agrup. Cor Madrigal), Cor Cambra Ars Sutilior, Cor de Cambra de l'Orfeó Atlàntida, Cor de Cambra Dyapason, Cor de Cambra Impromptu, Cor de Cambra Joliu de Lleida, Cor de la Universitat de Barcelona, Cor de Noies del CSMMB, Cor del Taller de Músics, Cor Discantus, Cor Divertimento, Cor Infantil Canem Tots Junts, Cor Intermig Orfeó Atlàntida, Cor Llevant, Cor Vivaldi de la IPSI, Coral Antònia Escoda, Coral Augusta de Tarragona, Coral Briangó del Montseny, Coral Buguenvil·lea, Coral Canticorum, Coral Catalunya, Coral Centre Cultural de Port, Coral Cercle Catòlic de Gràcia, Coral Cor Alegre, Coral d'Aules Univ. de la Gent Gran, Coral Daiana, Coral de l'Escola de Sant Medir, Coral de Mitja Pensió Escola

Proa, Coral de Música Capella Francesa, Coral de Música de Proa, Coral de Nostra Senyora, Coral El Reguitzell, Coral Escola d'Adults Pere Calders, Coral Església Evangèlica Baptista d'Hostafranchs, Coral Espluguina, Coral Estel Centre Catòlic de Sants, Coral Euterpe, Coral Genciana St. Miquel dels Sants, Coral Grachtensmart d'Holanda, Coral Heura, Coral Il·lustració Artística St. Quirze, Coral Joan Maragall, Coral Josep Ruhí de Bescanó, Coral Juvenil Proa, Coral La Ginesta, Coral la Joia de Montjuïc, Coral Lliçà d'Amunt, Coral Lo Llobregat de les Flors, Coral Madrigalistes de Barcelona, Coral Mare de Déu del Coll, Coral Margalló de Castelldefels, Coral Mestre Sirés, Coral Nou Esclat, Coral Nou Horitzó, Coral Pau Casals de Pallegà, Coral Pedres Blanques, Coral Polifònica de Girona, Coral Rosa d'Abril, Coral Sant Ignasi, Coral Serra d'Or, Coral Som, Coral Trinitat Vella, Coral Unda Maris, Coral Xalesta, Coral Xemenia Amunt, Coral Xiroia, Corals infantils Cants i Rialles, Coro Polifónico Univ. Morón (Argentina), Els Cantaires de la Fussella (Catalunya Nord), Els Picarols Grans, Els Picarols Petits, Esbart Català de Dansaires, Esbart Dansaires d'Ullastrell, Esbart de Gualba, Grup Diaspaswing, Grup Vocal Terra Ferma, La Palma Moderna, Lo Pom de Flors La Violeta, Orfeó Atlàntida, Orfeó Canigó del carrer Premià, Orfeó de Santa Tecla, Orfeó de Sants, Orfeó Enric Morera St. Just Desvern, Orfeó Martinenc, Orfeó Santa Tecla, Orfeó Vilanoví, Orquestra Ciutat de Barcelona, Orquestra de Cambra Manuel Blancafort de la Garriga, Orquestra de Corda Amics dels Clàssics, Orquestra Simfònica Estela, Quartet Cafetó, Quod Libet de Molins de Rei, S. C. R. Les Flors de Maig, Sakura Minami de Tsukuba (Japó), Schola Cantorum, Schola Orfeónica, Societat Coral Diadema Corberenca, Societat Coral Font de la Guatlà, Societat Coral La Floresta, Societat Coral la Vinya de Sants, Vocal de Càmera Achalay de Chacabuco (Argentina).

CAMP DE TARRAGONA

Rodes Corals.

Els concerts d'aquest cicle s'han fet a:

- * L'Espluga de Francolí, el 29 de març, amb: Coral Espinavessa de Valls, Coral del Casal d'Avis de Reus, Coral Flor de Lis de Montblanc Montblanc i Coral Espluguina de l'Espluga.
- * Roda de Berà, el 26 d'abril, amb: Coral Eixàrcia de Salou, Coral Arsís de l'Hospitalet de l'Infant, Coral Verge del Camí de Cambrils i Coral Verge de Berà de Roda de Berà.
- * El Morell, el 16 de maig, amb: Coro Vasco Amalur de Salou, Coral Al·leluia de Tarragona i Coral Guspira d'El Morell.
- * Tarragona, el 17 de maig, amb: Coral La Granja de Tarragona, Coral Santa Rosalia de Torredembarra i Coral Augusta de Tarragona.

Quatre corals en cant comú

COMARQUES DE GIRONA

La Coral Cypsella a Moena

La Coral Cypsella del C.E.Montclar de Sant Feliu de Guíxols (Baix Empordà) vàrem anar a la ciutat de Moena (Itàlia) el passat pont de l'I de maig amb motiu de l'intercanvi musical i cultural entre la nostra coral i el Coro Enrosadira d'aquella ciutat. En aquest viatge ens acompanyà el regidor de Cultura Sr. Jordi Vilà així com la Sra. Rosa Duran com a presidenta del Centre Excursionista Montclar i alguns acompanyants dels cantaires.

En aquests dies hem gaudit de l'hospitalitat i el tracte exquisit que ens han dispensat el nostres companys italians, amb el suport del seu Ajuntament, en els diferents actes organitzats.

El dijous 30 d'abril, a les set de la tarda tenia lloc l'acte de salutació oficial de l'alcalde i regidors a la delegació catalana. L'acte el va obrir la regidora de Cultura de Moena Sra. Cristina Donei, que també ens va de fer de guia durant la nostra estada. Després l'alcalde de Moena, el Sr. Riccardo Franceschetti ens va dirigir unes paraules de salutació, fent referència a la bona acollida que van rebre quan ens van visitar fa dos anys; la Sra. Lidia Carol, titular de la càtedra de Llengua i Literatura Catalana de la Universitat de Trento, ens explicà la semblança existent entre les llengües catalana i ladina. Tot seguit, el Sr. Jordi Vilà, dirigí unes paraules en italià fent referència a l'Europa construïda en la diversitat, també en la diversitat de les llengües, com diu el lema de la Unió Europea. Seguidament la Sra. Montserrat Cadevall, presidenta de la Federació Catalana d'Entitats Corals -que va poder venir només a aquest acte- va explicar breument la situació de les formacions corals al nostre país i el paper que juguen en la recuperació i difusió de la música coral catalana. I finalment, el Sr. Sergio Franceschinelli que és el president de la Federació dels Cors de la regió del Trentino, va parlar

de la situació dels cors d'homes de la regió. En acabar la recepció hi hagué un pisolabis per a tots els assistents.

L'endemà ens llevàvem aviat per fer una ruta turística pels principals colls dels Dolomites, visitàrem els de la Val di Fassa, Canazei, Passo Sella i Val Badia. En tots aquells colls de muntanya hi havia una gran quantitat de neu que féu les delícies de tots, amb les conseqüents guerres de boles de neu, ninots, etc...

Al migdia dinàvem en un restaurant de la Val Badia, i poc després tornàvem a Moena per fer el primer concert, que tingué lloc a l'Aula Magna del Polo Scolastico, una sala de nova construcció en fusta i amb una acústica formidable. Hi cantàrem les dues corals: primer el Coro Enrosadira que ens interpretà set peces del seu repertori en llengua ladina i seguidament la Coral Cypsella interpretant dotze peces en llengua catalana: "Muntanyes del canigo", "Madrigal", "Idil·li", "Ton pare no te nas", "Bacil", "Pregadeu", "Dansant, dansant", "L'esbarzer", "Ball rodó", "La sardana de les monges", "D'un temps, d'un país" i "El cant de la senyera". Com a peça de bis els cantàrem Signore Delle Cime, que féu les delícies del públic assistent. I les dues corals finalment cantàrem conjuntament una cançó que es diu "La Montanara".

En acabar el concert hi hagué intercanvi de presents entre totes dues corals. Seguidament, vam sopar plegats a l'hotel on estàvem allotjats, anant-nos-en a dormir a hores molt petites.

Al dia següent anàrem a visitar el Museu Ladino que es troba a la població de Vigo di Fassa/Vich. En aquest museu es recull tota la història d'aquestes valls (tot explicant la duresa de la vida dels habitants de les valls en un entorn agrícola), i la seva evolució fins als nostres dies: hi ha restes arqueològiques de la contrada, maquetes, fotografies, documentació diversa, un recull

important d'eines agrícoles, etc... També trobàrem referències de les creences i mitologies populars, éssers fantàstics, llegendes, etc. i una mostra del folklore festiu que es representa per Carnaval: màscares i vestits que representaven les forces del bé i del mal. En definitiva, un museu que va aconseguir que ens féssim una idea molt aproximada de com eren i com són els habitants d'aquestes valls.

Sortint del Museu Ladí, tornàvem a Moena per dinar plegats amb els cantaires del Coro Enrosadira. Ens oferiren un àpat típic de la regió, consistent en un plat amb mongetes i carn de porc o caça major i la "polenta" que és una crema feta a base de farina de blat de moro cuita amb aigua i sal, amb la possibilitat de combinar-la amb allò que vingi més de gust: formatge gorgonzola, "speck" (pernil fumat), etc...

La sobretaula va ser llarga i molt divertida, amb els integrants del Coro Enrosadira enllaçant cançons una darrera de l'altra i la posterior visita de D. Enrico, el párroco, que ens volia venir a saludar.

A les sis de la tarda, la coral Cypsella va participar en la Missa, fent dos cants durant la celebració i un petit concert de cinc peces per als fidels que es quedaren al final.

El diumenge al matí, a primera hora, marxàvem de Moena amb destí a la ciutat de Trento, per fer una visita al casc històric. Una guia ens passejà pels racons més bells tot explicant cadascun dels palaus i edificis que anàvem trobant pel camí.

I hores més tard, agafàvem l'avió que ens retornava a casa.

Una experiència que recordarem durant molt anys!!

Antoni Escobar
President de la Coral Cypsella

7è Aplec de les Comarques de Girona a la Coma Cros de Salt

Diumenge 26 d'abril de 2009. Lentament, com la pluja de primera hora, van arribant les corals i cadascú,

amb el cafè i l'esmorzar variat, es va preparant per encarar un dia tan ple d'activitats com ens esperava.

Vam tenir el goig d'acollir cent seixanta cantaires, pertanyents a les agrupacions següents: Coral Bell Ressò de Cassà de

la Selva, Orfeó Jonquerenc, Polifònica de Figueres, Coral Croscat d'Olot, Capella Polifònica de Girona, Coral Sol Ixent de Fornells de la Selva, Coral Castellonina de Castelló d'Empúries i Coral Tribana de Salt, que era l'amfitriona i per tant l'organitzadora.

Després d'una breu presentació del director de la Coral Tribana, Xicu Petit, va començar el taller dirigit pel gran músic Ramon Vilar. Amb ell vam estar treballant el cant comú que havien d'interpretar al concert de la tarda totes les corals juntes.

Acabat el taller, vam sortir a gaudir de la lluita exhibició dels castellers, els *Marrecs de Salt*, que celebraven el seu 13è aniversari juntament amb els *Castellers de Cornellà i la Colla de Sabadell*, acte que es va fer a l'interior dels locals del Coma Cros a causa del mal temps.

A continuació, gran dinar de germanor i tot seguit, en una magnífica sobretaula,

una exhibició dels Cavallets de Salt i una projecció sobre les Deveses de Salt, ja que no es va poder fer la visita en directe per la pluja. A les 5 de la tarda en punt començà el concert que s'havia anunciat prèviament per tota la Vila de Salt i que congregà un nombrós públic. Actuaren primerament de forma individual l'Orfeó Jonquerenc, la Coral Tribana i una representació del Cor de Cambra Girona. A continuació totes les corals conjuntament interpretaren el cant comú que havíem treballat al matí: *Cant d'estiu, A l'Horta del meu pare, i Ciutat de Parella*.

Sap greu haver-ho de reconèixer: com més anàvem cantant, més s'engrescava la pluja. Esperem que el nombrós públic

que va assistir al concert no arribés a la conclusió que nosaltres n'érem els responsables.

El que sí és cert és que la gent va sortir molt contenta i vam aconseguir que el mal temps no fos el protagonista.

Vàrem acabar el concert, sí, però.... faltava una sorpresa final: el *Diables d'en Pere Botero* que ens esperaven a la sortida del local sota un cel que encara regalimava i que van aconseguir fer-nos badar amb un magnífic espectacle de foc i ritme posant el punt final a una trobada inoblidable i amb salutacions de tothom, amb un "Adéu siau, fins a la trobada que vé !!!"

Una magnífica exposició de materials

No van ser pas les veus qui va fer venir la pluja!

25è aniversari de la Coral Tossenca

La Coral Tossenca ha portat a terme diversos actes en commemoració del seu 25 aniversari.

El dia 25 d'abril va oferir a l'Església Parroquial de San Vicenç de Tossa un concert d'aniversari en el que hi figuraven cançons de les tradicionals catalanes com *Muntanyes del Canigó*, *Camí de la Font*, sardanes relacionades amb la vila com *Tossa flor de mar*, *Tossa noble*, o cançons que es cantaven per primera vegada, com *Catalunya plora*,

dedicada al poeta Àngel Guimerà o *Salut dels cantors*. Aquesta darrera, la lletra de la qual tenien impresa en el programa tots els assistents, la varen cantar en record i homenatge als cantaires del *Cor lo Pensament* de Tossa. Es completà el repertori amb alguna cançó més d'arreu del món i s'acabà amb *L'Himne de la Coral Tossenca*.

Al final del concert, la Coral Tossenca participà en una missa cantant, en memòria de les persones que en temps passats havien unit les seves veus per

cantar en aquella església ja sigui com a membres del Cor Parroquial, del Cor Lo Pensament o de la Coral Tossenca.

El dia 19 de juny la Coral va celebrar un sopar de cloenda de temporada, en el qual es va lliurar a cada un dels cantaires un CD amb fotos i documents de la Coral des dels inicis fins al dia d'avui.

Per després de l'estiu hi ha programat enregistrar un Videoclip i al novembre enregistraran un CD amb noves cançons del seu repertori.

Els concerts del 14è cicle Coral

A la demarcació de les Comarques de Girona, els concerts del Cicle Coral es desenvolupen durant tot l'any i sovint es

fan coincidir amb alguna trobada, cantada o concert ja tradicional de la coral amfitriona. Farem una breu ressenya dels realitzats en el primer semestre.

29 de març, a Palafrugell

Concert organitzat per la coral *Mestre Sirés* dins la *XXIV Trobada Quaresmal de Corals*, amb la participació també de la *Coral Croscat d'Olot*.

Aquest concert era també un dels actes commemoratius del 30è aniversari de la coral *Mestre Sirés*.

A la primera part, la coral Mestre Sirés interpretà la sardana *Trenta anys* del compositor Ricard Viladesau.

A la segona part, *Missa Octavi Toni* d'Orlando di Lasso va ser una de les peces que va interpretar la Coral Crosat d'Olot.

10 de maig, a Olot

Concert organitzat per la Coral Crosat d'Olot a la 16^a *Cantada de primavera*,

amb les corals convidades Maragall de Girona i Mestre Sirés de Palafrugell.

Mille regrets de Josquin Desprez, *La Gavina* de F. Sirés, *Il est belle et bon* de P. Passerau, són algunes de les peces que, es van interpretar en aquest concert celebrat al Pati de l'Hospici d'Olot.

23 de maig a La Jonquera

Concert organitzat per l'Orfeó Jonquerenc dins el XVIII Concert de Primavera.

A més de l'Orfeó Jonquerenc, hi participà la Coral Bell Ressor de Cassà de la Selva i Les Veus de la Muga com a convidada especial per aquest concert. Es va celebrar a la Sala Societat Unió Jonquerenca i algunes de les cançons del concert van ser *Cançó de comiat* de H. Brahms, *Cançó de tavern*, versió J. LL. Guzmán, *Sense vent*, tradicional sueca.

6 de juny a Girona

Concert organitzat conjuntament per la *Capella Polifònica de Girona* i el *Cantabile Cor de Cambra* d'Olot amb la coral juvenil invitada Gaia d'Olot.

Es va celebrar a la Catedral de Girona amb el programa Especial *John Rutter*, amb acompanyament d'orquestra. La primera part varen ser unes cançons de John Rutter adaptades per a instruments i cor, fetes pel director de les corals Joan Asín. I la segona part fou el *Rèquiem* del mateix autor.

13 de juny a Cassà de la Selva

Concert organitzat per la coral Bell Ressor de Cassà de la Selva emmarcat dins el VI Concert de Primavera, amb la participació de les corals: *Coral infantil*, *l'Esclop de Cassà*, *Orfeó Jonquerenc*, *Coral Casellonina*, *Bell Ressor de Cassà*. Algunes de les cançons foren: *Copeo matancer* de Bibiloni, *Edelweis versió coral que Lerindex*, *La Colometa* de Viladesau.

MARESME

Nit & swing

El Festival d'Estiu Alella 2009 coprodueix el projecte musical NIT & SWING que uneix l'Original Orquestra Taller de Músics i la Polifònica Joia d'Alella. Una acurada selecció de temes, que fa un repàs a les peces més importants de la història del Jazz i del Swing, amb arranjaments de Martí Ventura, Joan Monné i Vicens Martín.

La col·laboració d'una orquestra de Jazz i una coral no és gaire corrent i és per això que fa força interessant aquesta producció.

Els autors escollits són Rogers-Hammertein, Cole Porter, The Beatles, Duke Ellington, Leonard Bernstein entre altres, i els temes són tan coneguts com *Dia i Nit*, *Va de blues*, *Satin Doll*, *Summertime*...

L'Original Jazz Orquestra sota la direcció de Vicens Martín, combina el

repertori tradicional de big band i altres projectes amb Santiago Auserón, Cris Juanico o La Mala Rodríguez, entre altres. La Polifònica Joia d'Alella té un repertori ampli i en contínua renovació. Formada per afeccionats al cant coral va debutar el 1977, compta actualment amb uns 45 cantaires i dos solistes:

Artur Condeminas i Josefina Boix, sota la direcció de Jordi González.

Aquesta producció tan suggerent ens motiva a fer als directors de l'Original Jazz Orquestra Vicens Martín i la Polifònica Joia d'Alella les següents qüestions:

Una simbiosi molt interessant

Vicens Martín

Què suposa tirar endavant un projecte com aquest amb una coral amateur?

Una experiència nova que s'està demostrant molt educativa. A la Original Jazz Orquestra hem tingut el plaer i la sort de treballar amb gent d'un alt nivell professional com Santiago Auserón, Cris Juanico, Mala Rodríguez, Perico Sambeat...

És molt engrescador canviar el xip i ara treballar amb un col·lectiu de persones que potser no han tingut l'oportunitat de desenvolupar el seu talent musical en una professió, però no per això han perdut la passió i l'amor per fer música.

Per a la gent jove que estem formant al Taller de Músics, els components d'aquest tipus de corals han de servir com a model a seguir.

El fet que les corals, en general, no estan acostumades a cantar amb swing, ha fet que la teva feina hagi estat més difícil?

Tècnicament és un problema. Cada estil de música té un concepte rítmic diferent i dominar-lo és important per obtenir un bon resultat. És un domini que precisa anys de pràctica i estudi. Però la feina del Jordi per educar-los en el swing ha estat important i ha donat un bon fruit. Nosaltres hem ajustat una mica la nostra manera de tocar per "empastar" rítmicament amb la manera de cantar de la coral i la veritat és que no ens ha estat excessivament difícil aconseguir-lo.

Més difícil ha estat el problema dels volums (problema endèmic de qualsevol combinació d'una estructura instrumental amb un cor de veus). Una big band amb una secció de ritme i 13 vents és per definició un arma terrible contra la veu humana, perquè podem arribar a volums molt alts. Coincidir amb la coral ens ha permès fer un treball tímbric a volums baixos que no hem fet en altres espectacles. Fer sonar els instruments a baix volum amb claredat i bona tímbrica no és gens fàcil, però és la manera de realment ajustar la orquestra a la coral tal com els arranjaments demanen. Hem aconseguit que la big band realci el so de la coral en comptes de tapar-lo i fer una guerra. I el benefici que hem obtingut

l'aprofitarem en totes les feines posteriors que tindrem en el futur.

Creus que aquesta col·laboració podria ser el principi de futures col·laboracions tant per la Polifònica Joia d'Alella com per altres corals?

Segur. D'una banda la situació ideal de qualsevol concert és amortitzar l'esforç de muntar un repertori fent molts concerts, així que espero poder repetir aquest mateix repertori amb la coral d'Alella en més ocasions.

I per altres entitats, és habitual la col·laboració de corals amb orquestres simfòniques i de cambra. El meu fill ha cantat en varies cantates sempre relacionades amb la música clàssica. Doncs segur que hi pot haver oportunitats de fer concerts semblants orientats cap a la música moderna amb una big band, amb espectacles que segur que tindrien una alta qualitat artística i serien atractius pels cantaires i pel públic en general.

Sobre el repertori del concert

Voldria afegir un comentari sobre els arranjaments. A la Original Jazz Orquestra Taller de Músics fa temps que potenciem el fet d'escriure música específica per a big band en comptes d'utilitzar material comercial. Ho hem fet en totes les nostres produccions importants. En el cas d'aquest concert estem interpretant tots els temes amb arranjaments originals de professors del Taller de Músics: Joan Monné, Martí Ventura, Àlex Martínez, Jordi Riera i els meus propis. Fugim dels arranjaments

disponibles en qualsevol botiga o en internet per esforçar-nos en crear la nostra pròpia llibreria i buscar un estil i un so personals, versàtils i ben diferenciats de la resta de formacions semblants.

Jordi González

Que suposa tirar endavant un projecte com aquest amb un grup de jazz?

Per a qualsevol de les nostres corals treballar repertori de jazz és enfrontar-se a un repertori de la més alta dificultat, especialment quant a ritme i estil. Les harmonies alhora són complexes i

sovint et trobes que la coral canta acords de 4 notes i la big band està tocant acords sense cap nota en comú. Això impedeix recolzar-se fàcilment en les harmonies de la big band.

El fet que les corals en general no estiguin acostumades a cantar amb swing, ha fet que la teva feina hagi estat més difícil?

Evidentment, perquè hi ha moltes coses bàsiques que no estaven treballades. Segur que en futur ja estaran integrades en els cantaires.

Creus que aquesta col·laboració podria ser el principi de futures col·laboracions tant amb l'Original Jazz Orchestra com amb altres agrupacions?

Amb la OJO està previst fer més actuacions per tal de buscar més compensació a tota la feina feta.

Esperem que sigui tot un èxit i un camí obert a noves expectatives.

Montse Grau

PENEDÈS-ANOIA-GARRAF-BAIXA SEGARRA

26 d'abril, diumenge, La Granada: Coral la Ginesta de La Granada, Coral Noves Veus de Capellades, Schola Gregoriana de Vilafranca.

10 de maig, diumenge, La Múnia: Amics del Cant de la Múnia, Coral Mixta d'Igualada, Coral del Centre Excursionista del Penedès

23 de maig, dissabte, Igualada: Capella de Música Tossa de Montbui, Orfeó Santa Coloma, Coral Moixaina de Vilanova

24 de maig, diumenge, el Vendrell, Cor-Orfeó Parroquial del Vendrell, Coral Harmonia de Llorenç, Agrupació Polifònica de Vilafranca, Coral Si Fa Sol de Sta Margarida de Montbui

7 de juny, diumenge, Sant Quintí de Mediona, Coral Terpsicore de Sant Quintí, Coral Laroc de Vilafranca, Agrupació Coral Ressò de L'Arboç, Coral de Torrelavit

III Penedès
EE Anoia
EE Garraf
III Baixa Segarra

FEDERACIÓ
CATALANA
D'ENTITATS
CORALS

CICLES CORALS 2009

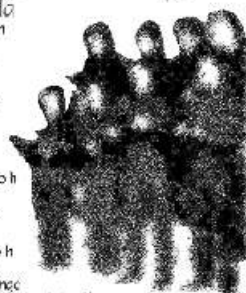
26 d'abril, diumenge
La Granada
Centre Cívic, 19 h

10 de maig, diumenge
La Múnia
Església Parroquial, 19 h

23 de maig, dissabte
Igualada
Església de la Soladot, 20.30 h

24 de maig, diumenge
El Vendrell
Auditori Nou Casals, 19 h

7 de juny, diumenge
Sant Quintí de Mediona
Església, 19 h

DEPARTAMENT DE CANT GREGORIÀ

III Trobada de Grups de cant Gregorià

Serà el 22 d'octubre de 2009, a la Basílica del Monestir de Montserrat, a les 4 de la tarda.

El fil conductor o temàtica de la trobada serà:

L'ofici de difunts. La missa de rèquiem. Exèquies

Tots els cantaires i directors de les corals de la FCEC esteu convidats a assistir a aquesta trobada singular que es fa cada dos anys.

Atenció!: Si, a més, voleu participar-hi cantant i no formeu part de cap grup estable de cant gregorià, se us ofereix la possibilitat de crear un grup fet per a cantaires individuals, només per a aquesta ocasió.

Si hi esteu interessats podeu posar-vos en contacte amb la FCEC: Bàrbara Anglès. Tel. 93 268 06 68, o bé el mail: fcec@telefonica.net. A partir d'aquest contacte us facilitarem el repertori que s'ha de cantar i concretarem uns dies d'assaig.

HOMENATGE INTERCOMARCAL: BAGES-BERGUDÀ I BAIX LLOBREGAT

Cor Nelius (Collbató) 1. Nai Wie 2. Nobody knows the trouble	Directora: Olga Aurín Pop Maori Spiritual (Rolf Mammel)
Coral La Falguera (Collbató) 3. O occhi, manza mia 4. Goodnight Sweet Theart	Directora: Rosó Morales Orlandus Lassus Calvin Carter / James Hudson
Coral Solvin (Martorell) 5. La Dama d'Aragó 6. El meu avi	Director: Carles Farràs Pop, Catalana Orígenes Monasterio
Coral Czarda (Sant Joan de V.) 7. Ay triste que vengo 8. Teresica hermana	Directora: Maria Díaz Juan de la Encina (Cancionero de palacio) Mateu Fletxa (Cançonier d'Uppsala)
Coral La Passió (Esparreguera) 9. Paraules d'amor 10. Bon dia	Directora: Olga Aurín Joan Manuel Serrat Lluís Gavaldà
Orfeó Monistrolenc (Monistrol) 11. Jo sé 12. Lisboa Antiga	Director: Francesc Vallès Francesc Vila Raul Portela
CANTS COMUNS Acompanyats per: Alumnes i professors del Conservatori Municipal de Música de Manresa	
13. Cantique de Jean Racine 14. Balalo 15. Vell pelegrí 16. Príncep 17. Senyor Sant Jordi	G. Fauré H. Villalobos Espiritual negre R. Martínez Valls F. Vila

Amb un sentit record del mestre Jordi Usan, diverses corals de les Demarcacions del Bages-Bergadà i del Baix Llobregat i alumnes i professors del Conservatori Municipal de Música de Manresa li han fet un concert homenatge.

Un bon concert... un bon homenatge

REPERTORI COMÚ

Aquestes són les obres que l'Equip Tècnic de la FCEC recomana com a cants comuns el curs 2009-2010.

Ton pare no té nas,

Baltasar Bibiloni, FCEC-59.

Joan, per què no t'alegres?,

Josep Lluís Guzman (Premi 1996), FCEC-113.1.

L'hora del repòs,

Pere-Mateu Xiberta (Premi 2008), FCEC-213.

El petit vailet,

Albert Alcaraz (Premi 2008), FCEC-218.

EDICIÓ DE PARTITURES

La FCEC ha editat les partitures de les obres següents:

206: "Diàleg", de Joaquim Maideu i Marià Manent.

207: Tres cançons tradicionals del Baix Camp i del Montsant, harmonitzades per Josep Navas i Mariné: "Delgadina", "Cançó de batre" i "El rei mariner".

208: "Ave Maria", de Ferran Cruixent.

209: "Els primers freds", de Manuel Blancafort i Joan M. Guasch.

210: "Los romeus", harmonitzada per Josep Civil i Castellví.

Les dues darreres formen part de l'arxiu de l'Orfeó Català i han estat editades amb motiu del Centenari del Palau de la Música Catalana.

Comptant amb una subvenció específica de la Fundació Caixa Catalunya, obtinguda l'any passat, per a poder tirar endavant el projecte de catalogació i recuperació de partitures, s'ha finalitzat la catalogació dels arxius del SOC i d'Oriol Martorell.

També gràcies a aquesta subvenció s'ha editat un catàleg actualitzat de les partitures de la FCEC.

IV FÒRUM DE DIRECTORS

El IV Fòrum de Directors se celebrarà a Sabadell el dissabte 3 d'octubre del 2009 a la seu de l'Agrupació Coral La Industrial, carrer del Doctor Crehueras, 17, des de les 10 del matí fins a les 6 de la tarda.

Durant el matí es debatrà el tema "Com es crea una coral, com gestionar-ne la continuïtat i com

s'assoleix l'èxit?". Ens ajudaran a fer aquesta reflexió les experiències viscudes per dos directors de cor tan significatius com Ramon Noguera, fundador i director de la Polifònica de Puig-reig, i Òscar Boada, fundador i director del Cor Vivaldi.

Després de dinar, les activitats seran bàsicament musicals, acompanyades de

la presentació d'informacions diverses relacionades amb el món coral.

El preu del dinar serà a l'entorn de 20 €.

Més endavant concretarem les activitats de la tarda i explicarem la manera d'arribar al local on se celebrarà el Fòrum.

MOVIMENT CORAL CATALÀ

El cant coral català ha estat i és una part significativa de la música coral internacional. L'any 1960, per mitjà d'Oriol Martorell, va ser cofundador

de la Federació Europea de Joves Corals, i des d'aquell moment, sense trencament de la continuïtat, l'aleshores anomenat Secretariat d'Orfeons de Catalunya (l'actual FCEC), sempre ha tingut com a mínim un representant en el Consell Directiu de la Federació; actualment, tres catalans hi col·laboren: a la junta, a l'equip tècnic i l'auditoria de comptes.

En aquesta trajectòria, però, hi ha hagut moments crítics i delicats; l'any 1992, per exemple, es va suscitar l'amenaça de limitar-hi la representació a una sola una federació per a tot Espanya. Els catalans vàrem defensar la nostra posició, fins al punt de provocar el canvi dels estatuts de la Federació reorientant-los cap al reconeixement de totes les cultures existents a Europa, amb Estat o sense, i del seu valor com a part de la identitat dels pobles europeus. Val a dir que vam participar com a catalans en la redacció dels estatuts actuals, que tiren endavant el projecte de l'Europa de les cultures i que tants bons fruits han donat a l'actual Federació Europea Europa Cantat.

Gràcies a aquesta modificació, ara en són membres tres federacions catalanes: la FCEC, el SCIC i l'MCC, les quals han assolit un pes significatiu en les propostes i en les votacions, cosa que en la situació anterior hauria estat impensable.

El sector prioritari de l'acció del Moviment Coral Català és la cultura, mitjançant la promoció de la música i el cant coral, tot i que la seva activitat també s'estén a sectors com l'educació, l'acció social, la participació i l'associacionisme, la immigració, el civisme i la convivència, i la projecció internacional.

L'àmbit territorial bàsic de l'MCC és Catalunya, com a "focus internacional" per al cant coral de la Mediterrània; la seva influència, però, abasta tot el territori de cultura catalana, i la seva activitat internacional s'estén a Europa, a les dues ribes de la Mediterrània i al continent llatinoamericà. Els destinataris són tota la població; en particular, el jovent.

Des de la seva fundació, l'any 1997, l'MCC ha estat membre de la Federació Europea de Joves Corals Europa Cantat, en col·laboració amb la qual ha desenvolupat projectes propis.

Presentació del Moviment Coral Català l'any 2006, a les I Jornades de la Mediterrània

L'any 2004, el Moviment Coral Català va rebre l'encàrrec de la Federació Europea de Joves Corals Europa Cantat d'engegar la Mediterranean Office for Choral Singing i de fer-se càrrec de la seva gestió, com a oficina regional europea d'Europa Cantat.

El mateix any 2004 va rebre un accésit atorgat per la FOCIR, en reconeixement de la seva trajectòria i per la realització del festival Europa Cantat XV a Barcelona.

L'MCC és membre de la Federació Europea de Joves Corals Europa Cantat, de la Federació Internacional per a la Música Coral, European Music Council - UNESCO.

PRINCIPALS PROJECTES I SERVEIS DESENVOLUPATS PER L'MCC

2003: Organització a Barcelona, conjuntament amb la Federació Europea de Joves Corals Europa Cantat, del festival Europa Cantat XV, en el qual van participar 3.500 persones provinents d'arreu del món. La feina d'organització del festival havia començat l'any 2000 gràcies a la contribució de més de 130 voluntaris. Durant els vuit dies de celebració del festival es van fer, en total, 80 concerts, que van aplegar més de 10.000 espectadors. En conjunt, el balanç del festival ha estat la creació d'una fita d'alt nivell per a la música coral europea.

2004-2005: Inici de les activitats de l'Oficina Mediterrània per al Cant Coral, una de les tres oficines regionals que ha creat la Federació Europea, en peu d'igualtat amb la de Suècia i la d'Hongria.

2006: Celebració de la I Trobada d'Experts de Cant Coral de la Mediterrània a Barcelona, al Museu d'Història de Catalunya, en la qual van prendre part representants de França, Itàlia, Alto Àdige/Trentino, Grècia, Turquia, Malta, Xipre, Alemanya, el País Basc, Espanya i Catalunya, i observadors de la Federació Internacional per a la Música Coral.

2007: Organització de la trobada anual i l'assemblea de l'European Music Council - UNESCO a Barcelona, al Museu d'Història de Catalunya, que va aplegar més de cent participants procedents de tot Europa (comunitària i no comunitària), tant del món professional com de l'amateur.

2008: Organització i moderació de la taula sobre cant coral dins el Congrés Internacional de la Música de Catalunya.

Celebració de la II Trobada d'Experts de Cant Coral de la Mediterrània, amb la participació de representants de França, Itàlia, Turquia, Israel, Portugal, el Líban, Espanya, el País Basc, les Illes Balears, les Illes Canàries i Catalunya.

L'MCC també manté en servei els webs Xarxa Coral de la Mediterrània i Recursos Musicals de Catalunya, aquesta segona adreçada a tothom en general, però amb una incidència especial en l'àmbit de l'educació, la música i el cant coral.

OFICINA INTERNACIONAL DE LA MEDITERRÀNIA, 2009

**Mediterranean Office
for Choral Singing**

Aquest projecte es desenvolupa en el marc de la cooperació del Moviment Coral Català amb la Federació Europa Cantat. També en són interlocutors directes la Federació Internacional per a

la Música Coral, l'European Music Council - UNESCO, la Fundació Interarts, Musica International, Opus Choral de París i altres institucions de l'àrea cultural euromediterrània, nord-africana i del Pròxim Orient.

Aquesta oficina regional europea treballa amb la finalitat de promoure i consolidar l'objectiu de ser la referència de la vida coral en l'àrea mediterrània, mitjançant una gestió metòdica i eficient

dels recursos, donant prioritat a la difusió de la música coral catalana en el panorama exterior i de la música coral de les cultures mediterrànies, mantenint alhora una plataforma dinàmica de comunicació i d'interrelació, sobretot amb les institucions polítiques i culturals de la zona euromediterrània, del continent africà i del Pròxim Orient.

XARXA DE LES MÚSIQUES CORALS DE LA MEDITERRÀNIA

L'espai centerchoralmediterranean.org es dedica a mantenir una àrea virtual de contacte; és, doncs, una xarxa que es posa a la disposició dels interlocutors i dels creadors de cants i músiques corals de la Mediterrània. El sistema disposa d'una persona com a gestora i

administradora que té cura de l'actualització de les dades amb una periodicitat no superior a quinze dies.

Aquest espai és d'accés gratuït i lliure, i preveu l'existència d'usuaris de tres nivells diferents: llegir, afegir i redactar.

El web va ser presentat formalment dins les jornades celebrades els dies 5, 6 i 7 de desembre del 2008 al Palau de Mar de Barcelona i serà actiu a partir del juliol del 2009.

REPRESENTACIÓ I PARTICIPACIÓ EN SEMINARIS, SIMPOSI I REUNIONS

• **Jornades sobre Creativitat i Innovacions en els Projectes de Cooperació Cultural.** *Barcelona, 26 de gener del 2009*

Hem assistit a les jornades organitzades per la Universitat de Barcelona, la Xarxa Europea de Centres de Formació en Gestió Cultural (ENCATC) i la Fundació Interarts, durant les quals es van examinar la importància de la creativitat i la innovació en els projectes de cooperació cultural i els reptes actuals en aquest sector. La trobada, realitzada amb el suport de la Comissió Europea, el Parlament Europeu, la Generalitat de Catalunya, l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed) i el grup ALDE (Aliança de Liberals i Demòcrates per Europa) del Parlament Europeu, va dedicar atenció principal al context europeu, en el marc de l'Any Europeu de la Creativitat i la Innovació 2009.

• **International Study Tour for Arts Managers** *Marktoberdorf, Alemanya, 29/05 - 03/06/2009*

Hem assistit a aquesta trobada, en què un equip competent ha ofert a directors joves l'oportunitat de combinar l'intercanvi d'impressions i experiències musicals amb un seminari sobre com

organitzar activitats internacionals d'alt nivell. El treball en petit grup, el coneixement de les experiències, el contacte directe amb el director gerent de l'equip i la possibilitat de parlar amb el personal i d'efectuar una anàlisi de les fases necessàries, han representat per als organitzadors joves una oportunitat excel·lent de millorar el bagatge d'habilitats i coneixements. En aquesta reunió hem establert un contacte amb representants i músics del Líban, Síria i Palestina molt interessant per a l'objectiu compartit.

• **Euro-African Campus for Cultural Cooperation.** *Maputo (Moçambic), 22-26/06/2009*

La primera edició del Campus Euroafricà de Cooperació Cultural tindrà lloc del 22 al 26 de juny del 2009 a Maputo (Moçambic). La trobada ha estat organitzada per l'Observatori de Polítiques Culturals a l'Àfrica (OCPA) i la Fundació Interarts. Té com a missió fonamental esdevenir un punt de trobada, formació i intercanvi per als agents culturals de l'Àfrica i Europa, amb el propòsit de reflexionar en equip i transferir coneixements, intercanviar experiències i debatre possibles

iniciatives conjuntes en l'àmbit de la cooperació cultural i en el context de la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible.

La Fundació Interarts ens ha concedit una beca per a assistir-hi, i esperem fer-hi una bona feina.

• **XVII Festival Europa Cantat.** *Utrecht (Països Baixos), 17-26/07/2009 (23, 24, 25 i 26/07/2009)*

A aquest festival internacional triennal hi assistirà Lluís Gómez, representant-hi oficialment l'MCC, acompanyat d'altres delegats catalans. Catalunya també hi serà present per mitjà de dos tallers/concerts de repertori català i conduïts per directors catalans, i més de 300 cantaires procedents de tot Catalunya que participaran en més de 25 tallers/concerts.

• **Tercer Fòrum Mundial de la Música. International Music Council - UNESCO.** *Tunis (Tunísia), 17-22/10/2009*

• **Assistència a l'Assemblea de la Federació Europa Cantat.** *Sofia (Bulgària), 13, 14 i 15 de novembre de 2009*

PARTITUROTECA “MUSICA INTERNATIONAL”

El Moviment Coral Català, dins les activitats que desplega per difondre la música coral catalana a escala internacional, ha iniciat la introducció de partitures d'obres corals catalanes en la base de dades “Musica International”, que funciona com una biblioteca de fitxes en la qual s'indiquen les característiques més importants de cada peça. Es tracta d'una feina de llarga durada, però que permetrà posar el nostre repertori a l'abast de les persones interessades d'arreu del món, de forma lliure i gratuïta i al costat de tota la música coral internacional.

L'associació sense ànim de lucre “Musica International”, creada el 6 de febrer de 1998, té com a finalitat el desenvolupament i la divulgació de l'ús de la base de dades Musica i la seva transformació progressiva en una llibreria multimèdia virtual.

La partituroteca “Musica International” va ser creada i desenvolupada per la Biblioteca del Centre d'Art Polifònic d'Alsàcia (CAPA), a França. L'any 1990

va rebre el suport del Centre Internacional per a la Música Coral (ICCM), corresponent a la voluntat de la Federació Internacional per a la Música Coral (IFCM) de crear una base de dades exhaustiva del repertori coral de tot el món.

Actualment, “Musica International” és una utilitat informàtica de recerca de documentació coral i una eina pedagògica per a directors, escoles de música, musicòlegs, federacions i associacions musicals, biblioteques, etc. També ho és per als bons aficionats i per a totes les persones interessades a perfeccionar el coneixement del repertori coral, i és un instrument indispensable per als directors de cor tant com el diapasó: conté més de 152.000 referències (juliol 2008), un volum equivalent a la feina d'una persona durant anys. Pel que fa a la música coral catalana, val a dir que hi ha més de 5.000 referències per introduir.

L'estructura documental de cada fitxa es compon de 80 tipus d'informacions

diferents (compositor, harmonitzador, títol, editor, gènere i forma, grau de dificultat, tipus de formació coral requerida, llengua, època, instrumentació, etc.). Els temes musicals també hi són inclosos perquè puguin ser cercats i després presentats en pantalla.

Gràcies a l'ajut que ens ha estat concedit, hem començat la feina per aconseguir que Catalunya sigui present en aquesta base de dades internacional amb unes 4.000 fitxes, xifra que representarà el 3 % del conjunt mundial de partitures de cant coral.

L'any 2008 hi vam introduir 250 fitxes de partitures de cant coral, i el 2009 hi incorporarem el fons manuscrit que comprèn més de 1.500 partitures, que a hores d'ara s'està transcrivint informàticament a partitures editades amb Finale, per a continuar amb els fons de les altres federacions, fins a completar les 4.000 previstes.

REUNIONS DE LES COMISSIONS MUSICAL, EXECUTIVA I DE PRODUCCIÓ DEL FESTIVAL “VOICES OF MEDITERRANEAN”

A la primera del 2009 i com a conseqüència de les conclusions de la II Trobada d'Experts, l'MCC va iniciar les gestions per a celebrar el festival “Mediterranean Voices Conference”, que se celebrarà a l'Auditori de Girona els dies 28, 29, 30 i 31 de juliol del 2010. Es preveu que hi participaran unes 600 persones, i s'ha estructurat com a conferència i com a festival: inclou un total de vuit seminaris i 14 concerts, als quals assistiran al voltant de 8.000 espectadors.

La primera de les reunions preparatòries, que l'MCC efectua conjuntament amb la Federació Europea Europa Cantat i la Federació Internacional per a la Música Coral, va tenir lloc a Barcelona i Girona els dies 24 i 25 de maig. La pròxima es farà el 24 de juliol a Utrecht, aprofitant la

realització del festival Europa Cantat. La següent serà al desembre, coincidint amb la tercera sessió de treball del Grup

d'Experts de Cant Coral de la Mediterrània que es farà a Barcelona o Girona els dies 4, 5 i 6.

Unes quantes voices

En les comissions de treball figuren representants de França, Itàlia, Grècia, Turquia, el Líban, Israel, Tunísia i Catalunya, com també els de la Federació Europea i els de la Federació Internacional. Aquestes comissions les integren 22 persones, la meitat de les quals són catalanes.

Dins del festival hi ha previstos concerts de presentació dels programes dels cors catalans, que han de ser de música coral tradicional o popular dels Països Catalans, atès que l'eix del festival són les obres tradicionals i el cant popular de la Mediterrània. Els cors interessats a prendre-hi part, doncs, ja poden

començar a preparar els programes, d'uns 45 o 50 minuts de durada.

III JORNADES D'EXPERTS CORALS DE LA MEDITERRÀNIA. BARCELONA, DESEMBRE DEL 2009

Serà la tercera reunió del Grup d'Experts de Cant Coral de la Mediterrània, format per representants de Portugal, França, Còrsega, les Balears, Itàlia, Alto Àdige/Trentino, Grècia, Bulgària, Xipre, Malta, Turquia, Israel, Palestina, Síria, el Líban, Jordània, Algèria, Tunísia, el Marroc, Euskalherria, les Canàries, Catalunya i la resta d'Espanya.

Se celebraran els dies 4, 5 i 6 de desembre del 2009 a Barcelona, a l'Auditori del Museu d'Història de Catalunya, i a Girona, a l'Auditori de la Mercè. S'hi preveu l'assistència de 90 participants.

A tots els interessats a prendre-hi part us recomanem que us poseu en contacte directament amb l'MCC, o bé a través de la vostra pròpia federació.

Un moment de les II Jornades

PROPERA ASSEMBLEA GENERAL DE LA FCEC

dissabte 6 de març de 2010, Barcelona

Seu de l'Orfeó Martinenc en motiu del seu centenari

FESTIVAL A UTRECHT

Del 17 al 26 de juliol

En el proper número de la Revista en farem cinc cèntims.

La propera edició d'Europa Cantat se celebrarà a Torino l'any 2012.

AUDITORIA

La presidenta de la FCEC, Montserrat Cadevall, va participar en l'auditoria dels comptes d'Europa Cantat a Bonn, el passat mes de febrer.

Números i papers al servei de la música coral

15a. TROBADA DE CORALS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE CATALUNYA

La quinzena edició de la Trobada de Corals d'Educació Secundària de Catalunya es va celebrar a Barcelona el dia 29 d'abril passat.

Va ser una jornada plena d'emocions i molt ben rebuda per les corals: més de cent corals integrades per més de 4.000 alumnes d'arreu de Catalunya, del País Valencià i d'Andorra ompliren de música diversos recintes de la muntanya de Montjuïc i una bona part del Palau Sant Jordi.

Tots els espais-auditoris estaven dotats de megafonia, piano o teclat, servei d'ordre, voluntaris, etc. En aquests auditoris, cada coral havia d'interpretar dues cançons del seu repertori.

Des d'aquestes ratlles, vagi el nostre agraïment a tots els responsables d'aquests espais i, molt especialment, a les persones que, de manera desinteressada, han treballat en la coordinació d'aquestes ubicacions. Cal dir que el fet de cantar en aquests

- Orquestra de Saxòfons del Conservatori Municipal de Música de Barcelona (director, Miquel Bofill).
- Orquestra de l'IES Fort Pius de Barcelona (directora, Àngels Tormo).
- Orquestra de l'IES Martí Franquès de Tarragona (directors, Remei Tell i Albert Cid).
- Orquestra de l'IES Joaquim Bau de Tortosa (directors, Cristina Ortí i Paco Espelta).
- Orquestra de l'IES Rafael Casanova de Sant Boi de Llobregat (director, Tomeu Janer).

El futur del Cant Coral sembla garantit

A la una del migdia va començar el concert de cloenda, que va ser presidit per l'Hon. Sr. Ernest Maragall, conseller d'Educació de la Generalitat de Catalunya, i per l'Ill·lm. Sr. Jordi Hereu, alcalde de Barcelona.

El qui subscriu, com a coordinador tècnic i iniciador d'aquestes trobades, va fer, com de costum, un breu discurs de presentació i agraïment.

Abans d'interpretar el darrer cant, el conseller Ernest Maragall i l'alcalde Jordi Hereu van adreçar unes paraules a tots els presents, encoratjant-nos a continuar cantant i reconeixent la música com un element bàsic per a la formació integral.

La diada va començar a les 9 del matí amb l'arribada dels autocars que duïen les corals, les quals es van distribuir en els següents 23 espais-auditoris, situats al parc de Montjuïc o als voltants:

- Sala annexa al Palau Sant Jordi.
- Auditori de l'Institut del Teatre (quatre espais).
- Deu espais-auditoris situats a l'Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya (INEFC).
- Auditori del Museu Cartogràfic.
- Auditori de CaixaFòrum.
- Auditori del Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius (CREDAC).
- Auditori del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), Sala Oval.
- Auditori del Museu d'Arqueologia.
- Auditori del Museu Etnològic.
- Auditori de l'ONCE.
- Auditori de l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB).

llocs representava un valor cultural afegit.

A les 12 de migdia, totes les corals, uniformades amb la samarreta de la 15a. Trobada, van arribar al Palau Sant Jordi, on cada coral va ser rebuda amb tanta vehemència com simpatia per la presentadora del concert, Susan Buzzi. El servei d'ordre, format per personal del Consorci d'Educació i dels centres de recursos de la ciutat de Barcelona, vetllaren perquè cada cantaire pogués ocupar el lloc adient.

Un cop van haver arribat totes les corals, va començar l'assaig del repertori comú, comptant amb l'acompanyament de les orquestres i grups musicals següents:

- Orquestra de Corda del Conservatori Municipal de Música de Barcelona (director, Albert Argudo; Santiago Molas, coordinador).

Finalment, tots plegats vam entonar "L'hora dels adéus". Els professors i directores de totes les corals van baixar al parquet per formar-hi una gran rotllana.

Programa comú

- "Canticorum iubilo", de G.F. Händel, que va dirigir Manuel Zurita.
- "Alegria", d'A. Font, que va dirigir Tomeu Janer.
- "Rumba de Barcelona", de Gato Pérez, que va dirigir Andrea de Escalada.
- "Els segadors", himne nacional de Catalunya, que va dirigir Carme Duran.
- "El cant de la trobada", text de J. Prats musicat per Constantí Sotelo, que el va dirigir.
- "L'hora dels adéus", en l'harmonització de C. Sotelo, que va dirigir Remei Tell.

(Les orquestracions i harmonitzacions eren obra de Manel Camps, Paco Espelta i Constantí Sotelo.)

I A LES DUES, A DINAR!

Tots els alumnes i professors ompliren de vida els voltants del Palau Sant Jordi i la torre de Calatrava. El dia era clar i magnífic i la vista, per tant, esplèndida.

En aquell indret, alumnes, professors i autoritats varem gaudir del dinar tot contemplant Barcelona als nostres peus.

I A LES QUATRE DE LA TARDA, TOTHOM CAP A CASA.

Els més de quatre mil alumnes van tornar cap a casa ben proveïts de joia i

de música. Estem segurs que a hores d'ara ja han començat tots a comptar els dies que falten per a la setzena Trobada, que tindrà lloc a la ciutat de Lleida a l'abril del 2010.

Constantí Sotelo i Paradela,
Coordinador tècnic i iniciador de les
Trobades

CICLE CORAL 2009-2010 A L'AUDITORI DE BARCELONA

14/11/2009 Cor Infantil Amics de la Unió de Granollers: El bestiolari d'Albert Guinovart (a partir d'uns poemes de Miquel Descot).
Piano: Albert Guinovart Direcció: Josep Vila Jover

12/12/2009 MC Cor de Barcelona: Música coral iberoamericana del segle XX.
Direcció: Joan Martínez Colàs

16/01/2010 Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana: Els valsos amorosos de Brahms.
Piano: Jordi Armengol i Josep Surinyac Direcció: Jordi Casas i Bàyer

20/02/2010 Camerata Sant Cugat i Coral Polifònica de Tremp: Música sacra francesa al pas dels segles XIX i XX.
Direcció: Xavier Baulies

27/03/2010 Polifònica de Puig-reig: La música coral a Catalunya. Una visió global.
Solista: Maria Carme Oliveras - Piano: Josep Maria Conangle Direcció: Ramon Noguera

27è FESTIVAL INTERNACIONAL DE MÚSICA DE CANTONIGRÒS

GRUPS PARTICIPANTS 2009

CONS. JAN LEVOSLAV BELLA - Banaská Bystřica (Eslovàquia)
INST. TEKNOLOGI BANDUNG - Bandung (Indonèsia)
COR GLORIA - Chisinau (Moldàvia)
UNIV. CHOIR OF BIALYSTOK - Białystok (Polònia)
CORAL SANT JORDI - Barcelona (Catalunya)
TYRESÓ YOUTH CHOIR - Tyresó (Subècia)
MIXED CHOIR VIRU - Narva (Estònia)
UNIV. AUTONOMA DE BUCARAMANGA - Bucaramanga (Colòmbia)
CORO FEMENINO OCARINA - Bucaramanga (Colòmbia)
CORO UIS Y VOCES OSCURAS - Bucaramanga (Colòmbia)
UNIV. FACES «CARLOS ANTUNEZ» - Mérida (Veneçuela)
VOXALBA - Barcelona (Catalunya)
YARHELO KORAI - Múrcia (Espanya)
ENSEMBLE VOCAL BAYERIBRAI - Mérida (Veneçuela)
BARTÓK BELA LEANYKAR - Pécs (Hongria)
ARS VOCE CHOIR - Kirov (Rep. Txeca)
YOUTH CITY FEMALE CHOIR MENADA - Tetovo (Macedònia)
CORO FEMENINO VOCAL KANTUS - L'Havana (Cuba)
ASS. MUSICALE NUOVA ARMONIA - Cagliari (Itàlia)
CORAL ABERTIS - Barcelona (Catalunya)
KVITEK THE DACICE CHILDREN'S CHOIR - Dacice (Rep. Txeca)
PRIME NOTE ENSEMBLE - Dhahran (Àrabia Saudita)
U.E. NUESTRA SEÑORA DE LA ASUNCIÓN - La Asunción (Veneçuela)
ORERETA ABESBATZA - Errenteria (Euskadi)
TALASUMCHE CHILDREN'S CHOIR - Sofia (Bulgària)
JUVENALIA CHOIR - Espoo (Finlàndia)
SHI YAN SCHOOL CHOIR - ShenZhen (Xina)
COR INFANTIL AMICS DE LA UNIO - Granollers (Catalunya)
WUHAN YOUTH PALACE ART TROUPE - Wuhan (Xina)
ALKARTASUNA EUSKAL DANTZA TALDEA - Pasai Antxo (Euskadi)
COMPANIA DE DANZAS PERU RITMOS Y COSTUMBRES - Barcelona (Catalunya)
FIALKA DANCE GROUP - Partizánska (Eslovàquia)
BASTONERS DE MALLA - Malla (Catalunya)
DRUTSVO «RAD» BEOGRAD - Belgrad (Sèrbia)
ORLYK UKRAINIAN FOLK DANCE ENSEMBLE - Manchester (Anglaterra)
ULUDAG UNIVERSITY DANCE GROUP - Bursa (Turquia)
SELTINIS FOLK DANCE GROUP - Siauliai (Lituània)
«PATARA ERISIONI» - Tbilisi (Geòrgia)
GIVATAYIM DANCE GROUP - Givatayim (Israel)
ASS. FOLK. BOLIVIANA QORI-INKAS - Barcelona (Catalunya)

LES CANÇONS DEL CANÇONER POPULAR¹

1. La classificació de les cançons

L'àmbit de la cançó popular i tradicional pertany a un repertori musical i a una temàtica que si d'una banda identifiquem i sabem molt bé a què ens referim, per una altra banda té un abast i una complexitat insospitats. Ja Joan Amades explica en la Introducció del seu volum sobre el Cançoner² que quan tornava amb el mestre Joan Tomàs dels treballs de camp sobre cançó tradicional comentaven la dificultat que tenien de classificar les cançons recollides:

“... en canvi, sí que ens podem valer de l'experiència adquirida per a tractar i exposar les cançons que integren aquest aplec. I, com a resultat d'aquesta experiència, hem arribat a la conclusió que l'estudi de la cançó i la penetració del seu fons és més complex que no sembla de bell antuvi. Camí de casa, cada vegada que amb l'amic Tomàs tornàvem a la llar enyorada, després d'unes setmanes de missió de recerca, infal·liblement sorgia dels nostres llavis la mateixa afirmació: «En cançons, com més en recullo menys hi entenc»”.

Joan Amades ens vigila des del seu centenari

Des de la segona meitat del segle XIX fins ara, s'han fet servir diferents punts de vista per tal d'ordenar amb una certa coherència el conjunt de materials de música popular recollits de la tradició oral. Val a dir, d'entrada, que tots els cançoners populars d'arreu del món existeixen gràcies al treball de camp que han dut a terme diversos recol·lectors, a la recerca de les cançons cantades pel poble. És un moviment que arrenca amb el romanticisme europeu i arriba fins a hores d'ara, tot i que els criteris de recol·lecció han variat substancialment. Si en un primer moment es buscava “l'ànima del poble” (el “Volkgeist” i els “Volkslieder” de Herder), en l'actualitat s'apliquen a la recerca miraments antropològics i sociològics: la funcionalitat dels repertoris, la memòria selectiva marcada per l'emoció estètica, els contextos individuals o col·lectius de la interpretació musical...

Tenint en compte les publicacions successives que s'han fet a Catalunya, especialment pel que fa a cançoners, des de Marià Aguiló fins als nostres dies, es podria establir, de forma genèrica i no exhaustiva, un cert ventall de classificacions: classificació literària, en què el criteri ordenador és l'estructura literària dels documents recollits; classificació temàtica, que classifica les cançons pel seu contingut temàtic; classificació cronològica, que és la que té en compte, particularment, les èpoques de composició de les cançons populars catalanes i que es mou per criteris historicistes; classificació musical, la qual es basa únicament en la substància musical dels materials obtinguts en el treball de camp o bé d'arxiu; classificació folklòrica i etnològica, que és la que té en compte

la funcionalitat del document musical replegat i el seu context vital: la forma de ser, la parla, els costums, els rituals, les relacions humanes i el parentiu, l'economia, etc. Aquesta darrera classificació és la que també podríem anomenar etnomusicològica.

Un dels objectius primers de la recol·lecció de cançons a Catalunya, vinculat al moviment anomenat Renaixença, era recuperar la parla del poble³. D'aquí ve que el punt de vista literari fos important, i fins i tot ha estat un criteri de classificació de les cançons, no solament pel seu contingut temàtic sinó per les seves estructures literàries: cançó llarga liriconarrativa (romanç, balada), cançó curta (corrandà, follià...), cançó estròfica; la versificació, la mètrica, la rima... Molt aviat, però, es va concedir importància a la melodia, a la substància musical de les cançons. Manuel Milà i Fontanals (1818-1884), per exemple, publica el seu *Romancerillo catalán* (1853) limitant-se a enregistrar el text de les cançons; més endavant, però, en una nova edició del 1882 ja hi afegeix la música.⁴

Semblantment, si al principi el gènere més valorat era la cançó llarga liriconarrativa, mentre que els altres gèneres no eren considerats dignes de recol·lecció (per exemple, les cançons de ronda, de dansa, d'infantesa...), gradualment, al llarg del segle XX, assistirem a un canvi de mentalitat arran del qual els criteris etnològics van ocupant el lloc pertinent. Per tant, adquireixen importància repertoris com les corrandes improvisades (Bertran i Bros),⁵ les cançons i jocs infantils (Aureli Capmany i Francesc Baldelló),⁶ el repertori nadalenc (Joan Llongueres),⁷ les cançons religioses (Baldelló),⁸ els cançoners d'àmbit comarcal (Ripollès)⁹ o local (Sara Llorens),¹⁰ les cançons de treball, les tonades instrumentals, les danses i

¹ Amb aquest escrit iniciem, des de l'Equip Tècnic de la FCEC, una sèrie d'articles sobre la cançó popular catalana.

² Amades, Joan, *Folklore de Catalunya, Cançoner* (Cançons, refranys, endevinalles), Barcelona: Editorial Selecta, S.A., 1951 (2ª edició: 1979), pàg. 14.

³ Un exponent emblemàtic d'aquest criteri va ser Marià Aguiló (1825-1897), el qual, en la seva recol·lecció tan exhaustiva, va enregistrar tan sols les lletres de les cançons, tot i que després es va penedir de no haver-ne transcrit també les melodies.

⁴ Exactament, M. Milà i Fontanals publica el 1853 la seva obra titulada *Observaciones sobre la poesía popular; con muestras de romances catalanes inéditos*, Barcelona, Àlvar Verdaguier.

⁵ Bertran i Bros, *Cançons i folles populars (inèdites) recollides al peu de Montserrat*, Barcelona, Àlvar Verdaguier, 1888.

⁶ Capmany, Aureli i Francesc Baldelló, *Cançons i jocs cantats de la infantesa*, dins *Minerva*, vol. XLII, Barcelona, Poliglota, 1923.

⁷ Llongueres i Galí, Joan, *Cançoner popular de Nadal*, Foment de Pietat, Barcelona, Tipografia Emporium, 1931.

⁸ Francesc Baldelló, *Cançoner popular religiós de Catalunya, Recull de cent melodies de goigs*, Barcelona, 1932.

⁹ *Cançoner del Ripollès* (1920), edició a cura de Maria Antonia Juan i Jordi Mascarella, Ripoll: Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès, 1998.

¹⁰ Llorens de Serra, Sara, *Folklore de la Maresma. I: El cançoner de Pineda*, Barcelona: Joaquim Horta, 1931.

entremesos (Francesc Pujol i J. Amades),¹¹ les cançons de pandero i les de ronda,¹² les cançons obscenes, etc. Arriba un moment que interessa tot mentre estigui vinculat a la vida i l'activitat humana com a fenomen sonor i musical. Tant interessa un toc de campanes com una cançó de bressol, un ball ritual o de parella com l'himne d'una confraria determinada, unes corrandes de casament com una cançó vinculada a fets de guerra...

Pau Bertran i Bros

És, doncs, a partir d'aquests paràmetres que una classificació de les cançons populars pot ser feta des de la major o menor funcionalitat del repertori. A través d'aquests articles, doncs, proposo traçar un recorregut pels cinc

capítols o apartats, els quals aniran des de la funcionalitat més estricta i directa fins a una de més ideològica, perquè, de fet, mai no deixa d'haver-hi una intenció -ni que sigui el lleure- darrere una activitat humana, com ho són la música, el cant i, dit d'una manera global, el fenomen sonor.

Un primer capítol serà dedicat a la **comunicació**, als aspectes que, amb l'ús de la veu o a través d'altres estris sonors, vehiculen un missatge determinat: tocs de campanes, reclams, crits de carrer, bans, anuncis, fonocomportaments (per exemple, crits adreçats als animals), etc.

El segon apartat té a veure amb el **treball**: la presència de la cançó en els diferents sectors (primari, secundari i terciari).

El tercer capítol anirà destinat al doble **ritual de la vida i del curs de l'any**. En el primer considerarem les cançons d'infantesa (bressol, moixaines, formuletes, jocs...), les vinculades a la joventut (ronda, quintos...), al fadrinatge, a les noces i al ritual de la mort. En el segon tindrem en compte les cançons i melodies pròpies del calendari festiu (cicle nadalenc, Carnaval, Quaresma i Setmana Santa, cicle pasqual, etc.).

Les **institucions** constitueixen el quart capítol en aquesta classificació. Aquí entraran des de les cançons

religioses (assemblea litúrgica, goigs, devocions...) fins a les cançons vinculades a fets de guerra, passant per les cançons de confraria (institucions cívico-religioses) i les de protesta política i laboral.

Finalment, el cinquè capítol estarà format per les cançons de **lleure**. Quant a la valoració de la funcionalitat de les cançons -criteri que seguim en aquesta classificació-, aquí aquesta és més abstracta o ideològica: narrar una història, improvisar una corrandia divertida, executar una cançó de dansa... Hi trobarem, doncs, els romances o cançons llargues liriconarratives, les cançons curtes, les tonades instrumentals, les danses, les cançons vinculades a representacions dramàtiques...

Per acabar, voldria dir que un dels objectius de la recollida de cançons populars a Catalunya era la seva difusió i reinterpretació a través d'harmonitzacions corals. I així ho van fer des de l'inici l'Orfeó Català i tots els orfeons i corals que han estat creats al país fins avui mateix. Per tant, no serà inoportú d'oferir en aquests articles un cert mostreig de les versions corals de cançons populars que tenim més a l'abast, com també el catàleg del qual formen part.

Ramon Vilar i Herms

¹¹ Francesc Pujol i Joan Amades, *Diccionari de la dansa, dels entremesos i dels instruments de música i sonadors*, volum I, *Dansa*. Barcelona: Cançoner Popular de Catalunya, Fundació Concepció Rabell i Cibils, Vda. Romaguera, 1936.

¹² Serra i Boldú, Valeri, *Cançons de pandero, Cançons de ronda*, 1907.

L'ORFEÓ DE SABADELL I LA CULTURA CATALANA (1931-1945)

Orfeó de Sabadell

Fundat l'any 1904

Han passat més de cent anys des de la creació de l'Orfeó de Sabadell, una entitat que, com la resta d'orfeons i entitats corals veterans de Catalunya, va patir els moments més durs i canviants del segle XX. Repassant els seus arxius, expressió de les seves vivències, hi trobem la voluntat ferma de seguir existint més enllà dels diferents marcs polítics en què els ha tocat de viure: uns de més acolorits i plurals, i altres de més foscos i unitaris, però sempre defensant la llengua i la cultura catalanes. És just que recordem i

RESSONS D'AL-ANDALUS

Cançons populars de la Catalunya Nova, València i Mallorca, d'influència àrab i andalusí.

Sota les ordres del califa de Damasc, els àrabs van ocupar la península Ibèrica i part de la Gàl·lia entre els anys 711 i 732, data en què arribaren a les portes de Poitiers. Aviat retrocediren, però, de manera que la frontera va quedar fixada a Catalunya (amb la cessió de Barcelona l'any 801), des del Montsec fins al Camp de Tarragona. Ciutats com Tortosa, Lleida o Balaguer esdevingueren importants nuclis d'Al-Andalus, i focus culturals remarcables que proporcionaren personalitats il·lustres al món àrab. Amb la caiguda de Siurana i Miravet (1153) es van tancar més de quatre segles de dominació musulmana, la qual va deixar una empremta encara present en els topònims, les construccions, les llegendes... i en les cançons.

En el repertori cançoner popular dels Països Catalans trobem moltes mostres de melodies que no responen a la tipologia dels modes clàssics, sinó que provenen d'un origen oriental, importat per la cultura àrab, on avui encara perduren (a més de la forta influència bizantina a la costa mediterrània). No és casualitat, doncs, que una bona part d'aquestes melodies les trobem recollides a la zona on la dominació musulmana va ser més duradora: la Catalunya Nova (sector de Lleida, el Camp de Tarragona, el Montsant i les terres de l'Ebre), València i Mallorca.

En el món coral català, cultivador del repertori popular, aquestes melodies

Xavier Puig en ple concert

han estat tradicionalment ignorades (per motius culturals, per la seva tipologia solística o per la seva dificultat), i s'ha tendit més cap al repertori popular de caire centroeuropeu. Amb aquest projecte volem divulgar aquest repertori nostre però poc conegut, en versions noves, de llenguatge contemporani. Atesa la diversitat d'influències que la mateixa música conté, ens sembla adient fusionar el cor mixt amb el cant solístic flamenc, tan pròxim a aquest tipus de melodies, i els colors d'alguns instruments mediterranis (lira grega, bouzouki, santurri i percussions àrabs, a més d'oboè, violí, guitarra i contrabaix), que aquí presentem en una reducció instrumental.

Aquest recull és el fruit d'una recerca exhaustiva d'aquesta tipologia melòdica en nombrosos cançoners: des del Cancionero popular español de Pedrell, passant per les successives missions de recerca de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya i fins a recerques més actuals, entre les quals cal destacar les efectuades per Josep Crivillé (vegeu

bibliografia). Aquest recull, però, constitueix sobretot una revitalització d'aquestes melodies, fruit d'un acurat treball d'arranjament (amb llibertat creativa, però mantenint sempre intacta la melodia original) emprès per tres compositors (Feliu Gasull, Josep Lluís Guzmán Antich i Xavier Puig) que desemboca en una diversitat d'estils, llenguatges i dificultats entre els quals tothom en trobarà d'adients.

Considerem que és una forma de renovació del repertori coral i popular que esdevindrà tot un descobriment d'arrels profundament nostres, encara que amagades, i alhora pot ser un punt de trobada i un mitjà d'integració amb la població vinguda del sud, tant de la península com del Magrib, a través del descobriment d'arrels comunes. Compartint la música, aspirem a enriquir-nos amb una experiència musical, social i humana que ens hauria de portar a millorar la comprensió, la tolerància i la convivència mútues.

Xavier Puig Ortiz,
Director del projecte

QUÈ SABEM DE LA HISTÒRIA DEL TESTAMENT D'AMÈLIA?

De l'obra "El testament d'Amèlia" en podem trobar múltiples versions per a cant coral. N'hi ha harmonitzacions de Cumellas Ribó (1857-1940), Enric Morera (1865-1942), Manuel Oltra (1922-), Àngel Colomer (1915-), Josep Lluís Guzmán (1954-), Xalom Cucurella (1982-) i moltes altres.

L'obra poètica, escrita en versos heptasíl·labs amb rima assonant als versos parells, és un dels romanços més coneguts de la cultura catalana. Prové de la cançó de gesta, epopeia medieval composta per trobadors i transmesa oralment, de memòria, per joglars que ensenyaven la cançó al poble i el feien

partícip de les històries. Les cançons de gesta narraven fets històrics remarcables, adaptats al gust local, i hi incorporaven elements quotidians i mitològics i de la toponímia. L'epopeia medieval inclou diferents versions d'una mateixa història amb elements comuns en l'argument i amb múltiples estrofes.

EDICIONS DE LA
FEDERACIÓ
CATALANA
D'ENTITATS
CORALS
FUM. 202 - Se arriben els 2008

EL TESTAMENT D'AMÈLIA
TRADICIONAL CATALANA
Himn corali de la Mare d'Almodis de la Marca

Forma: Mates Cuyadilla (1942)

Tranquil (♩ = 4/4)

f amb ritme corali

S. Met-zi-ma me n'heu di- des cuem nu-em el cor meua.

A. Met-zi-ma me n'heu di- des cuem nu-em el cor meua.

T. Met-zi-ma me n'heu di- des cuem nu-em el cor meua.

B. Met-zi-ma me n'heu di- des cuem nu-em el cor meua.

dule

mp Ma-lal-tas - ta, ma - al - ta, la fi - la.

mp -Fi-la la me - va fi - la, la mi qu'eu.

mp Ma-lal-tas - ta, ma - al - ta, la fi - la.

mp -Fi-la la me - va fi - la, la mi qu'eu.

mp Ma-lal-tas - ta, ma - al - ta, r'A -

mp -Fi-la la me - va fi - la, A -

L'origen de l'obra "El testament d'Amèlia" hem de situar-lo en el segle XI, segons la hipòtesi més fiable, i explica la història del testament que deixa la mare d'Almodis de la Marca, la comtessa Amèlia de Rasés.

L'argument de la cançó és paral·lel al context històric de Catalunya. Ramon

Berenguer I, comte de Barcelona (1035-1076), va repudiar la seva segona esposa, Blanca de Narbona, l'any 1052. Mentrestant, el comte va raptar una amant, Almodis de la Marca, de la qual s'havia enamorat. Ramon Berenguer I no havia dividit l'herència entre els fills bessons que va tenir amb Almodis, els comtes Ramon Berenguer II Cap d'Estopes i Berenguer Ramon II el Fratricida, que es van matar entre ells per l'herència. Assabentat de la revolta que es va viure dins la família governant, el poble va interioritzar aquests fets, dotats d'una forta càrrega emocional, i la narració va aconseguir ultrapassar els segles fins a arribar als nostres dies.

Tanmateix, si s'ha mantingut és gràcies a l'explosió que va viure la musicologia catalana a la darreria del segle XIX. Felip Pedrell, Joan Amades, Francesc Alió, Joan Tomàs i Francesc Pujol, entre altres estudiosos, van aconseguir difondre el llegat cultural gràcies al conreu de la composició i a l'harmonització d'un bon feix d'obres

populars, revalorant així unes obres musicals senzilles però de bellesa majúscula. Gràcies a la feina que van fer, disposem d'un patrimoni musical singular però que encara és força desconegut per a molts músics i estaments culturals.

Avui dia, aquestes obres han quedat relegades a l'àmbit tradicional i professional, a l'ensenyament o al conreu que en fan algunes entitats musicals. La seva utilitat ha desaparegut, a canvi de donar-hi un valor estrictament musical i cultural. Sovint implica un treball que ultrapassa els límits musicals, però que és imprescindible per a conrear el patrimoni popular i tradicional.

Alguns compositors, harmonitzadors, intèrprets o directors se senten atrets per la cançó popular. Treballen en la recuperació d'obres que amplien el catàleg, sovint amb esquemes musicals nous que renoven la tradició sense perdre'n l'essència. Dins la xarxa es disposa de poca informació musicològica i d'un fons en la digitalització de documents. Accedint a You tube, en podreu trobar fàcilment diferents versions.

Emili Fortea

CANTAR A MISSA

"Veniu a fer un concert i abans canteu durant la missa."

Què podem cantar i quan? Què ens deixaran cantar? On ens haurem de posar?

El mossèn s'ha posat nerviós perquè no li ha agradat que cantéssim aquell cant en aquell moment precís. O perquè l'obra que hem cantat no era precisament "de missa".

No vull ser exhaustiu, però aquestes situacions ens sonen, oi que sí?

Tampoc no us donaré ara la fórmula magistral per a resoldre-les, però m'han demanat que comparteixi amb vosaltres, com a cantaire i com a especialista en litúrgia, quatre idees i criteris mal comptats per quan us demanin: "Can-teu a missa!".

1. Per naturalesa, les celebracions litúrgiques cristianes (a casa nostra es fan seguint el ritu romà; hi ha diversos ritus cristians, però ara no és el moment de repassar-los) són cantades. Com que m'agrada fer-me una mica el savi i citar documents oficials, aquí teneu el que diu la introducció al missal romà, el llibre que es necessita per a celebrar la missa: L'apòstol (és a dir, sant Pau) exhorta els fidels que es reunixin tot esperant la vinguda del seu Senyor, que cantin tots junts salms, himnes i càntics de l'Esperit. És que el cant és senyal de l'exultació del cor. Per això sant Agustí diu molt bé: "Cantar és propi del qui estima", i és un proverbi que ve de temps molt antic que "el qui canta bé, dues vegades prega" (n. 39).

2. Em permeto fer una comparació una mica alegre, però efectiva. Si pensem la celebració d'una missa com una òpera o un musical, entendrem que el que cal cantar són els seus elements, el seu "llibret", sense afegir-hi cants en qualsevol moment. Només així serà una celebració cantada, entesa com un tot, en comptes d'una celebració amb cants.

3. Si continuem la comparació anterior, podem deduir que, com en l'òpera, en la celebració de la missa hi ha diversos "actors" musicals: hi ha espai per al cant de tota l'assemblea, per al cor, per a solistes específics. I hi ha elements ben variats per a ser cantats: diàlegs, aclamacions, pregàries, himnes, antífones...

4. Podem fer un breu repàs a les parts d'una missa: 1. Inici: a) cant d'entrada; b) acte penitencial + "Senyor, tingueu pietat"; c) "Glòria a Déu a dalt del cel"; d) pregària. 2. Litúrgia de la Paraula: a) lectures; b) salm responsorial; c) aclamació d'abans de l'evangeli ("Al·leluia"); d) evangeli; e) professió de fe ("Crec en un Déu"); f) pregàries. 3. Litúrgia de l'Eucaristia: a) ofertori; b) pregària eucarística (amb el cant del "Sant, sant, sant"); c) pàrroquia; d) fracció del pa + "Anyell de Déu"; e) comunió; f) pregària de després de la comunió. 4. Final: benedicció i comiat.

5. Hi ha una funció fonamental que ha de fer el cor: assegurar i afermar el cant de l'assemblea. I hi ha uns elements fonamentals en els quals no pot faltar aquest cant: a) els diàlegs entre el mossèn i la resta de fidels ("El Senyor sigui amb vosaltes" / "I amb el vostre esperit", per exemple); b) l'aclamació del "Sant, sant, sant" (el canta tothom i no podem suplir-lo per res més); c) les lletanies: el "Senyor, tingueu pietat" i l'"Anyell de Déu" (el cor pot entonar-los i l'assemblea hi respon; ah, mentre l'assemblea es dona la pau, no es canta res, i mentre el mossèn parteix el pa de l'Eucaristia es canta l'"Anyell de Déu"); d) el pàrroquia (tampoc no es pot suplir, i és l'única pregària de la missa que canten el mossèn i la resta de l'assemblea junts).

6. Entre les lectures de la missa hi trobem el salm responsorial. Cada diumenge n'hi ha un de diferent. El canta un salmista i l'assemblea s'hi afegeix amb la resposta. Per això es diu responsorial. Aprofiteu-lo. Hi ha molts compositors

que en els últims vint anys han posat música als salms de cada diumenge. Podem comprovar quin salm cal cantar aquell dia, triar una melodia que ens agradi (harmonitzar-la, si no ho ha estat), assajar-la amb l'assemblea perquè s'hi afegeixi i confiar les estrofes del salm a un bon o una bona solista del cor, que canti de forma que s'entengui bé el text i hi posi intenció.

7. Abans de l'evangeli, es canta una aclamació. La majoria de vegades és l'al·leluia. Però per Quaresma, els quaranta dies de preparació abans de la Pasqua que comencen el Dimecres de Cendra, just després de Carnestoltes, no es canta mai l'al·leluia, sinó una aclamació a Jesús, com a paraula de Déu.

8. Hi ha dos moments en què el cor pot alternar el seu cant polifònic amb l'assemblea: a l'inici de la missa i mentre els fidels combreguen. El cant d'inici té la funció d'introduir a la celebració, a l'ambient de pregària, al sentit de comunió, a la festa del dia. El cant de comunió serveix per a crear sentit d'unitat.

9. Hi ha dos moments en la celebració en què no hi haurà cap inconvenient si el cor canta tot sol: mentre es presenten el pa i el vi per a la celebració (allò que abans en deïem ofertori) i després de la comunió (és un moment de pregària i d'acció de gràcies que permet la interpretació d'un motet breu).

10. On podeu trobar material per a fer tot això? Oblideu-vos d'aquella missa de Haydn, de Perosi o de Schubert que teniu... Trauríeu la feina a qui li correspon: l'assemblea (torneu al punt 4). Els bisbes de Catalunya han publicat un repertori que intenta ser una proposta oficial: el *Cantoral litúrgic bàsic*. Hi trobareu les melodies per als diàlegs, per a les aclamacions, tres propostes diferents de misses en català i una en llatí (el "Senyor, tingueu pietat", el "Glòria", el "Sant, sant sant", i l'"Anyell de Déu"), i cants d'entrada per al temps d'advent, de Nadal, Quaresma, Pasqua i els diumenges de la resta de l'any, i a més, els cants propis de la missa de difunts. També s'hi explica de manera senzilla, però sàvia, el que he intentat dir de manera matussera en aquests apunts. Aquest llibre ha estat editat pel Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona (tel. 93 302 22 35; www.cpl.es). I si us adreceu al Secretariat Interdiocesà de

Litúrgia, us poden enviar les versions polifòniques de la majoria d'aquests cants, que moltes pàrroquies ja coneixen.

Més material editat: en el *Cantoral de missa dominical* (publicat també pel Centre de Pastoral Litúrgica) hi trobareu cants d'entrada i de comunió, a més de força propostes de misses en català i aclamacions, al·leluies, etc. Alguns es poden cantar a veus.

I més a prop: la FCEC ha publicat un llibre de cànons per a la pregària, del P. Gregori Estrada. De ben segur que hi trobareu material més que apte per a cantar en celebracions litúrgiques.

Ah, i repasseu el vostre repertori. Per a l'ofertori, o després de la comunió, de segur que podeu aprofitar força motets, o algun espiritual negre, o aquell coral de Bach o de Händel, o aquell Ave Maria (per a les festes de la Mare de Déu) que potser hem estat treballant durant el curs o que fa temps que tenim apresos.

I en tot cas, pregunteu, insistiu als responsables de la música o al mossèn de la pàrroquia on hàgiu de cantar, perquè us ajudin a fer el programa que ajudi de debò a cantar la celebració.

11. I acabo. Al final de la celebració, després del "Germans, aneu-vos-en en pau", ja som fora de la celebració litúrgica pròpiament dita. Per tant, podem fer un parell o tres de cants ben festius per allargar l'ambient joiosos. Això si no hi ha costum de cantar els goigs o un himne.

M'han sortit quatre idees tan mal comptades que s'han multiplicat per tres. Potser ho trobareu caòtic, tot plegat. Però sempre em podeu reclamar que us ho expliqui millor. Si en aquests temes, en lloc de deixar-nos endur pel que recordem o per la intuïció socialment catòlica que conservem, ens deixem ajudar pels especialistes, sempre hi sortirem guanyant: tant els cors com les comunitats cristianes, a qui ajudareu a pregar millor.

Jordi Guàrdia Romeu
Cantaire del Cor Ciutat de Tarragona
Membre del Centre de Pastoral
Litúrgica de Barcelona
jgir@tinet.cat

FRANCESC VILA

Cada any, quan mirem el programa que ens presenten les corals per participar al Catalunya Coral, ens adonem de la quantitat d'obres que es programen de Francesc Vila, tant creades per ell com harmonitzades o adaptades. L'any passat, a més, hi havia dues corals (una del Baix Llobregat i l'altra de Terres de Lleida) que oferiren tot el seu programa només amb cançons de Francesc Vila. Va ser per això que vàrem introduir una novetat al cicle Catalunya Coral: dedicar el cicle a una persona. I aquesta primera dedicatòria va ser, amb tot mereixement, pel compositor Francesc Vila i Ginfrer, per retre-li l'homenatge i fer-li arribar l'agraïment dels cors i dels cantaires per la seva aportació al nostre patrimoni.

Francesc Vila ha dedicat gran part de la seva vida al cant coral: com a cantaire, director, pedagog, però sobretot com a compositor. Ha creat una gran quantitat d'obres. Moltes de les seves cançons duen lletra de mossèn Joan

Francesc Vila, a la dreta, sortint del Catalunya Coral a Balsareny

Farràs, però també ha musicat Jacint Verdaguer, Salvador Espriu, Federico García Lorca i Miquel Martí i Pol, entre altres. Ha escrit un cicle de cançons a partir de poemes de Miquel Desclo i un altre sobre textos de Màrius Torres. Ha escrit i adaptat moltes cançons i músiques per a infants i adults, obres de la nova cançó i també és autor de sardanes i música de

ballets. Una altre de les seves passions és la pintura.

Al llarg de la seva trajectòria ha recollit nombrosos guardons, si bé el més important és que les seves composicions formen part del repertori de les corals del nostre país.

Vau néixer aquí a la Colònia Burés?

- Si, vaig néixer a la Colònia Burés de Castellbell i el Vilar, el 19 de febrer de 1922. I aquí he treballat i viscut tota la vida.

Ens podeu explicar, en primer lloc, com i quan vau entrar en contacte amb la música?

- El meu pare, Florenci Vila, va ser el mestre fundador de l'Orfeó La Formiga. Jo vaig començar fent ballets, els de Llongueras, quan era nen, devia tenir cinc o sis anys. Després, un cop mort el meu pare, va venir aquí al poble un mestre, Enric Gibert, i ell és el que em va encarrilar cap a la música. Hi havia a la colònia el senyor Roca, que era cafeter, i tenia un piano al cafè. Certs dies de la setmana jo hi anava a prendre lliçons.

El mestre Gibert va fer que anés a Manresa amb el mestre Miquel Blanch. Però va venir la guerra, i van matar al mestre Blanch. Durant la guerra no vaig fer altre cosa que tocar per mi i tenia molta facilitat per fer música. Després vaig estudiar amb Ester Oliveras de Castellbell i el Vilar i amb Blanca Morera de Manresa. Posteriorment vaig anar al Conservatori de Barcelona a fer els

estudis superiors. Els anys que vaig estar a Capitanía em van donar moltes facilitats i vaig poder continuar estudiant música.

Quan vau tornar aquí ja vau cantar a l'Orfeó la Formiga?

- Si. Després de la guerra és quan va tornar a venir el mestre Gibert a Castellbell i va agafar la direcció de l'Orfeó la Formiga. Jo vaig ser sempre el seu deixeble. I com que ell tenia problemes de salut ben aviat ja vaig començar a fer de sots-director. Vaig ser-ne a partir del 1940 i fins el 1952 en que em van nomenar director.

Com es passa del nom d'Orfeó la Formiga al de Capella de Música Burés?

- Al mestre Gibert no li agradava el nom i el va canviar.

Parleu-nos de la vida i la relació amb la música a la Colònia Burés

- El meu pare era el que s'encarregava de l'hort de la fàbrica i cada dia havia de portar la verdura fresca als amos, però s'afanyava molt a fer la feina i dedicava la resta d'hores a la música. Era molt bon pianista -aquest és encara el seu piano-, però va morir molt jove a causa de tifus.

Pel meu pare els Burés, els amos de la colònia, van fer venir molts bon metges però no hi havia res a fer. Molt bé el van tractar. I tal com he dit abans ell va fundar l'Orfeó l'any 1915.

Un tema destacat i curiós era, que per tenir dret a un habitatge a la colònia, s'havia de cantar a l'Orfeó i després a la Capella, tant si tenien veu com no.

Jo vaig continuar vivint aquí i, a pesar de molts problemes, volia estudiar i dedicar-me només a la música, però abans només de la música no es podia viure. Vaig entrar treballar al despatx de la fàbrica. Jo m'encarregava de fer els setmanals. La part administrativa es va tecnificar ben aviat i ja vaig aconseguir tenir un ordinador. Per anar a Barcelona a estudiar música, m'havia de llevar a les 5 del matí per fer primer la feina de despatx i poder plegar abans, i dia si dia no, agafar el tren de les 2 del migdia. Els amos em pagaven el tren, ja que em donaven un sobre a més de la setmanada per a què anés a estudiar. Em van ajudar molt i estaven molts contents amb mi.

(a diaris dels anys 50 i 60 hi ha referències a la Capella i la Colònia Burés, que el primer el deixem en l'idioma en que va ser escrit: "Sus componentes son casi todos obreros

de la indústria textil, que dedican sus horas libres, tras una jornada de fecundo trabajo, al deleite espiritual del arte polifónico" (Correo Catalán 28 d'agost de 1962). També la premsa suïssa parlava de la Capella després dels concerts l'any 1965 i la presentava dient que "és una coral mixta formada per empleats i treballadors de diverses edats d'una gran indústria tèxtil (Industrias Burés)"

Quan vau passar a ser el director de la Capella?

L'any 1952, el dia 11 de març, després que morís el mestre Gibert. I la vaig dirigir durant 35 anys.

Quines novetats hi vau introduir?

- A la Capella hi havia diferents seccions. Vaig donar molta importància a la Secció d'Infants. És molt important la seva formació. Jo també vaig ensenyar música en diverses escoles del país i tinc publicats els llibres *Música per a infants* i *Contes musicats*.

A més em vaig adonar que les noies que feien els ballets als dotze o tretze anys s'esfumaven de l'entitat i vam crear la "Secció de Rítmica i Plàstica" i els vaig fer veure que podien fer ballet en el que anomenàvem fantasies coreogràfiques però que, a més, havien de cantar a la Capella; d'aquestes noies n'hi ha que encara canten amb mi en un cor parroquial que dirigeixo.

Fèieu moltes activitats i concerts?

- Si. Depenia dels anys, però a mi mai m'ha fet mandra d'assajar -la Capella ho fèiem dos o tres cops per setmana- ni fer decorats per les coreografies. A més de les activitats al nostre local vàrem actuar a moltes poblacions de la rodalia i la comarca, però també recordo concerts a Barcelona, Cornellà, Granollers, Igualada, Sabadell, Terrassa, Vic, Vilafranca del Penedès,...i moltes altres poblacions. També vàrem actuar a Ràdio Barcelona, i a TVE a Barcelona. També vàrem enregistrar discs.

(l'any 1970 la Capella va enregistrar 4 discs: "Salms" del Pare Miguel Manzano, que l'any abans havien estrenat, "El Señor és la meua força" i "Adviento y Liberación" del Pare Espinosa i "Nadal: Llum i Misteri" del propi Francesc Vila. L'any 1971 van enregistrar un nou disc del Pare Espinosa: "Madre Nuestra". El 1973 van enregistrar una cassette amb Nades que va editar "Industrias Burés, S.A. i que es titulava "Feliz Navidad!")

L'any 1956 és molt important per la Capella. Per què?

- Vàrem sortir de Catalunya per primera vegada: Va ser per participar al IV Concorso Polifonico Internazionale "Guido d'Arezzo" del 23 al 26 d'agost. Vam ser dels primers a anar-hi junt amb el Cor Madrigal i la Coral Sant Jordi. L'any 1962 hi vàrem tornar i de cinquanta-tres cors vàrem quedar els desens, i en la categoria de cançons populars, els segons. Tenim una carta de Lluís M. Millet que ens felicitava per aquesta participació.

(D'aquesta segona participació sortí al "Correo Catalán" una crònica on entre altres coses deia: "...la polifonia española se hallaba representada además por un coro catalán muy bueno, que ha llamado mucho la atención de los críticos por sus grandes posibilidades artísticas...." "...y los grandes aplausos del público de Arezzo.....parecían rubricar el entusiasmo y los sacrificios de los simpáticos cantores del maestro Vila)

La Capella de Música Burés cantant en el concurs internacional d'Arezzo (Itàlia, 24 d'agost de 1956)

Per les fotografies d'Arezzo, veig que cantàveu sense partitura..

- Si, cantàvem sense partitura, no en tenien ni per assajar. Els feia aprendre les cançons de memòria ja que els cantaires no sabien música i així posaven més atenció, també amb les lletres ja que és molt important la dicció per donar a les lletres de les cançons la importància que tenen. Fins i tot això de cantar sense partitura amb tota l'atenció dels cantaires en el director va sobtar a en Manuel Cabero una vegada que va dirigir la Capella.

I això només va ser el principi de moltes gires per diferents països....tot i les dificultats que això suposava pels anys de què estem parlant...

- Si. Vàrem visitar molts països al llarg dels anys que vaig dirigir la Capella.

(de publicacions de la Capella, i com a exemple d'aquesta activitat, n'hem extret les següents dades: concerts a Madrid i Sigüenza l'agost de 1958; del 18 al 27 d'agost de 1959 van actuar a Mallorca amb diversos concerts; l'any 1961 a San Sebastián, Santander i Burgos; el 1965 van fer un viatge a Suïssa amb concerts a Rorschach, Flawil, Diepoldsau, Heiden i Heerbrugg; l'any 1970 hi varen tornar actuant a Zuric; el 1971 anaren a Holanda, actuant a Gensdringen, Ulf, Zeddum i Doetinchen. L'any 1973 la gira va ser per Txecoslovàquia i Alemanya amb concerts a Forchheim i Ebrach; el 1975 van anar a França i Itàlia actuant a Montauroux, Cannes, Grasse, Ranica, Spilimbergo, Passariano,

Aviano, Piancavallo; l'any 1977 van anar a Polònia amb concerts a Varsòvia, Torún i Gdansk;.....)

Parleu-nos del què penseu de les activitats col·lectives i de si hi participàveu amb la Capella

- Sempre he cregut que són molt necessàries i que van molt bé per les entitats i els cantaires. Des de la participació el 12 d'octubre de 1956 a la Romeria d'Orfeons a Montserrat, vàrem assistir a totes les activitats que s'anaren organitzant: Dies

Internacionals de Cant Coral de Barcelona, Aplecs Santa Cecília, homenatge a Lluís Millet, Trobades de Corals i Orfeons del Bages-Berguedà, 75è aniversari del F. C. Barcelona, Aplec Pau Casals a Vilafranca del Penedès,.... Jo hi vaig dirigir obres en alguns d'aquests actes. També vàrem participar en alguns concursos, a més del d'Arezzo: és una manera de donar a conèixer el cor en altres contrades. Vàrem anar a Torrevieja i a Sagunto.

(pel que fa al "Dia Internacional del Cant Coral de Barcelona", la Capella de Música va participar-hi en la primera edició l'any 1964 i posteriorment en nombroses edicions i en Francesc Vila va ser durant molts anys de la Comissió organitzadora)

Quin concert recordeu com a més especial?

- El del celebració dels cinquanta anys de la Capella. Va ser el 16 de maig de 1965. Al matí es va fer una Missa a la plaça del Burés, després un dinar amb tots els cantaires de les corals participants; érem més de 300 persones i es va fer en una nau de la fàbrica. A la tarda hi va haver un concert amb la participació de la Coral Sant Jordi, el Cor Madrigal, l'Orfeó Lleidatà, i la Capella. Recordo els seus directors Oriol Martorell, Manuel Cabero i Lluís Virgili aquí a casa tot esperant el dinar i parlant de molts temes, del Dia Internacional de Cant Coral,....

A més de la Capella de Música Burés, vàreu dirigir altres cors?

- Havia dirigit també el Cor de Sant Josep de Manresa, el Chor Montserratí de Montserrat, i l'Orquestra de la Passió d'Olesa.

(El Chor Montserratí va ser impulsat, i dirigit durant 12 anys, pel propi Francesc Vila i estava format per treballadors del santuari. En paraules del Pare Cassià M. Just, quan era abat de Montserrat, en Francesc Vila va obtenir que aquest conjunt vocal no solament fos una entitat inseparable de Montserrat, sinó que representés per a cada un dels seus cantors una il·lusió, una grata col·laboració, un esperat esbarjo, una ocasió de comunicació i formació humanes).

Com va començar el Festival Catalunya Centre?

- Aquí a Castellbell vàrem començar a fer venir algunes de les corals que anaven a Barcelona per participar al Dia Internacional de Cant Coral. Al cap

d'uns anys, potser vuit o nou, van venir a parlar amb nosaltres els de Puig-reig i vam decidir d'organitzar junts un Festival. I ja se n'han fet 29 edicions!

Fins aquí hem parlat, potser, de la part que la gent coneix menys de la vostra vida relacionada amb el cant coral. Passem ara a la faceta de compositor. Quan i per què comenceu a compondre?

- Sempre vaig tenir molta facilitat per fer música, i pel que fa a les composicions corals va ser una necessitat. Com que a la Capella ja he dit que hi entraven a cantar tots els treballadors, tinguessin veu o no, es necessitaven obres depenent dels cantaires que hi havia. Vaig anar composant molt per adaptar les obres als cantaires. La majoria eren peces breus. Després també per anar renovant els repertoris, posteriorment ja he anat composant obres més complexes i encara estic composant; tinc més de dues-centes peces escrites. Algunes de les obres ja han estat reeditades i també traduïdes a altres llengües.

Quina és la primera composició?

- Vaig escriure una peça, un vals per piano.

I la primera obra coral?

- La primera peça coral és una peça breu, repetitiva, que es titula Missatge, després una altra que es diu Oh, qui fos el rossinyol!. En Ramon Estrada ha estat recopilant totes les meves composicions.

De totes les obres, quina és la vostra preferida?

- T'he mirat.

Teniu varies obres premiades?

- Si varis cançons infantils i una havanera: Alborada.

La cançó vostra que més es canta és Senyor Sant Jordi; com va néixer?

- Un diumenge a la tarda va venir aquí a casa un cantaire de la coral Sant Jordi. Venia de Montserrat i allà va llegir el vers de Salvador Espriu i em va demanar que la musiqués per portar-la a la Coral Sant Jordi.

I Nadal, Llum i Misteri?

- Nadal, Llum i misteri va venir d'una nadala escrita per Mn. Joan Farràs. Era molt bonica i em va agradar molt: li vaig posar música, i això vaig anar fent amb la de cada any i al cap dels anys va estar sencera la cantata. He fet moltes composicions sobre lletres d'ell. Ara Mn. Farràs ha fet un llibre on hi ha cinquanta cançons amb lletra d'ell.

Heu fet obres per encàrrec?

- Algunes, per exemple la cantata Balsareny, 1000 anys.

Quina és l'última composició?

- Alícia.

I per acabar, què representa el cant coral i com veieu la realitat coral?

- Per a mi el cant coral ho és tot. Jo que també toco el piano veig que aquest és una ajuda, però el cant coral surt de dins i és la millor manera d'expressar la música. Jo l'estimo molt. Pel que fa a la situació actual, crec que el cant coral està molt arrelat al nostre país: hi ha moltes corals, cada cop els cantaires tenen més formació i des de la Fcec esteu fent una feina molt important. Alguns dels cors que he escoltat en els concerts del Catalunya Coral m'han impressionat.

- Finalment en nom meu, i en el de la meua família, us vull donar les gràcies per aquest homenatge que em va fer al dedicar-me el Catalunya Coral.

Montserrat Cadevall

(Donar també les gràcies a la seva esposa, Angelina, que ha col·laborat també en aquesta entrevista. A Ramon Estrada per la recopilació que ha fet de la seva obra. I a la seva filla M. Alba, a Mn. Farràs i al mateix Ramon per possibilitar la seva assistència a alguns dels concerts del Catalunya Coral)

Composicions de Francesc Vila:

En el llistats següents destaquem les obres per a cors mixtes. A més té composades moltes sardanes, caramelles amb acompanyament d'orquestra, ballets i fantasies coreogràfiques, unes trenta cançons infantils del sistema Orff Schulwerk, obres instrumentals, i els coneguts cançons infantils entre els que destaquen els que van ser premiats pel concurs de la Cançó Infantil Catalana que convocava la revista Cavall Fort i Joventuts Musicals de Manresa: Cànon del rellotge, La nau pirata, L'estel de paper,....

Té diverses obres n'hi ha de nova composició i d'harmonitzacions-, que es presenten com un recull, de peces que també es poden interpretar separatament:

- Balsareny 1000 anys (11 cançons per a cor de veus mixtes i piano)
- Cançons a Mahalta (7 cançons per a cor de veus femenines i piano / per cor de veus mixtes i piano)
- Cançons a tres veus (11 cançons per a cor de veus mixtes i piano)
- Cançons de Castellterçol (4 cançons per a cor de veus mixtes i piano)
- Cançons tradicionals del Solsonès (16 cançons per a cor de veus mixtes i piano)
- Cants nostàlgics (5 cançons per a cor de veus mixtes i piano)
- Cinco canciones populares antiguas (5 cançons per a cor de veus mixtes i piano destacar la més interpretada d'aquest recull: Zorongo)
- Nadal, Llum i Misteri (11 cançons per a cor de veus mixtes i piano entre el recull destacar la coneguda "Neu Vermella")
- Nocturnos en la ventana (4 cançons per a cor de veus mixtes i piano)
- Petite suite natalenca (7 cançons tradicionals catalanes per a cor de veus mixtes)
- Pluja d'estels (12 cançons per a cor de veus mixtes entre aquestes obres hi ha "Jo sé...")
- Sóc (3 cançons per a cor de veus mixtes)
- Tres cançons de la lluna al barret (3 cançons per a cor de veus femenines i piano)
- Verdeguerianes (3 obres per a cor de veus mixtes i piano)
- Viatge d'octubre (10 cançons per a cor de veus mixtes)
- Vuit cançons de la lluna al barret (8 cançons per a cor de veus mixtes entre el recull cal esmentar les del "campaner de Taüll, de la sabatera, de la pagesa de Riner i del drac de Sant Llorenç del Munt")

Cançons originals:

- A la nostra senyera	- El clar país	- No em deixis tan sol
- Agredolça	- El maig tornarà	- Nuestras vidas són los rios
- Albada	- El pardal no sap cantar	- Oh, qui fos el rossinyol!
- Albada (a tres veus)	- El pont	- Plomes al vent
- Alborada (Premi Nacional de Composició de Torrevieja 1967)	- El rodamón	- Què és estimar
- Balada de la mort que ronda	- El seguiré	- Retrova't amb l'amor
- Cançó dels nous accents	- El triomf arribarà	- Se'n va anar
- Cançó de bressol	- Fem drecera	- Senyor Sant Jordi
- Cançó de Rossinyol	- La llum de Nadal	- Som
- Celístia	- L'amor jugava a perdre's	- T'he mirat
- Collarets de llum	- La pau als ulls	- Torrevieja
- D'aquesta terra	- L'hivern rus	- Vent del Nord
	- Missatge	

Adaptacions i harmonitzacions:

- Apañando aceitunas	- En la Macarenita	- Segaba
- Blue Moon	- La cançó del lladre	- Si un dia sóc terra
- Boig per tu	- La filadora	- Steal away
- Com el vent	- La llorona	- T'espero
- Donna, donna.....	- Les dotze van tocant	- Vals de les liles
- El cant dels ocells	- Moisès	- Ya no hay caridad
- El mar	- Paraules d'amor	- Ya se murió el burro
- El tio Babú	- Pare	- Ya no vienen
- El vent de la mort	- Quan surti el sol	- Yesterday
- Els anyells	- Riu profund	- Zagalillo

VALENTÍ MISERACHS

Valentí Miserachs i Grau, és prevere, organista, director de cor i compositor. Va néixer a Sant Martí de Sesgueioles l'any 1943. A més de teologia va estudiar cant gregorià, composició i composició sacra i orgue. És catedràtic de composició i direcció polifònica. Des de l'any 1995 és el director del Pontifici Institut de Música Sacra a Roma, la màxima institució de l'Església Catòlica en el

camp de la música. També és Mestre de Capella de Santa Maria la Major i un català convençut que ha fet sempre difusió de la realitat catalana, i cada any acull a corals catalanes que visiten Roma. L'any 2001 va rebre la Creu de Sant Jordi.

Aprofitant una de les visites al seu poble natal, fem aquesta entrevista per donar a conèixer a qui

segurament és, actualment, el compositor català de música sacra més prolífic -té més de mil obres escrites-, i també posar de manifest la seva obra, ja que a Catalunya és poc coneguda.

Montserrat Cadevall

Com va començar la vostra relació amb la música?

- La meua relació amb la música va començar amb la vida mateixa. Tinc el record que a casa sempre hi ha hagut música. Era de les poques cases que en aquella època teníem ràdio. Al meu pare li agradava moltíssim escoltar sarsueles i escoltar música. Recordo que quan tenia uns quatre o cinc anys, jugant per les golfes de casa vam trobar un acordió -el meu pare el tocava d'afecció- que l'havia abandonat i amb el meu germà ens vàrem entretenir a arreglar-lo i tocava. Només tenia una fila de llengüetes -l'escala diatònica- però jo d'orella hi tocava totes les cançons que sabia: la "vaca lechera" i altres d'aquell temps. Quan van veure aquella criatura tan xica que tenia aquella afecció i anar manxant -tot i escapar-se aire per tot arreu-, van cridar al mestre Francesc Vives -un molt bon músic, pianista i compositor, que era d'aquí Sant Martí- que en aquells anys de la postguerra vivia aquí. Ell va dir que aquell nen tenia molt bona oïda i que la setmana vinent ja hi anés que començaríem les classes de música. Encara guardo els papers de les primeres classes de solfeig!. Vàrem començar a solfejar i a fer-me cantar, i al cap de 15 dies ja em va fer posar les mans al piano. Com que no tenia piano a casa anava tres cops a la setmana a casa seva: primer estudiava una hora i després quan ell tornava de la seva feina a la mina feia classe de solfeig, de piano, em feia dictats i els progressos van ser ràpids. Al cap d'algun temps ja em va fer posar a tocar l'harmonium a l'església -jo només tenia set o vuit anys-. I en aquella època ja vaig compondre una Ave Maria que la cantaven les Filles de Maria i que encara la guardo.

I després on vàreu continuar la formació?

- Als 11 anys vaig entrar al Seminari de Vic i em van posar d'organista ja que jo ja tenia experiència. Hi vaig estar durant 8 anys i vaig poder continuar tot i que em renyaven perquè enlloc d'anar a jugar a futbol me n'anava a tocar el piano. Aquí va començar el meu engrescament per Bach. Vaig tenir un molt bon professor, en Joan Gamisans, i amb ell vaig poder conèixer la música dels grans compositors: Beethoven, Mozart,... i tot el gran repertori per piano. Amb ell també vaig començar a estudiar orgue. Després em van enviar un any a Bilbao i al següent cap a Roma. Allà també em vaig poder dedicar a la música i també va ser el moment que vaig començar a escriure obres a tres i quatre veus. A Vic també havia fet composicions. El 1962 vaig escriure la meua primera sardana dedicada a les campanes de Sant Martí. Quan vaig anar a l'assaig a Taradell, no sonava res ja que m'havia equivocat en

la transposició de tiples i tenores, vaja un girigall; però vaig entendre el què havia de fer i en una nit la vaig arreglar i llavors ja sonava. Equivocant-te també aprens.

I els anys de Roma?

- Els primers anys de Roma no em vaig poder dedicar gaire a la música ja que la Universitat absorbia molt. Vaig anar fent manteniment però sense professors. Feia d'organista i de mestre de capella al col·legi. Amb l'Schola Cantorum del col·legi vàrem cantar als actes de cloenda del Concili Vaticà II tan a la Plaça de Sant Pere com a la Capella Sixtina i també vàrem cantar davant del Papa quan Pau Viè va venir a inaugurar la capella del Col·legi Espanyol. Quan vaig acabar la teologia -m'ordenaren el 1966- havia de tornar cap aquí, tot i què ja demanava per estudiar música, però el Bisbe em deia que em necessitaven aquí per altres coses, segurament per ensenyar al Seminari ja que a mi se'm donaven bé

totes les matèries. Llavors, però, entre que va començar la crisi de vocacions i que el llavors director del l'Institut Pontifici per la Música Sacra -el també català Mn. Higini Anglès- li va dir al Bisbe que jo havia d'estudiar música, em van dir que si volia quedar-me a Roma ho podia fer. Així que vaig estar quatre o cinc anys més allà, estudiant música. Quan ja havia acabat -l'any 1972- havia de tornar cap aquí i tenia els meus plans: havia de ser organista a Igualada.

Però no vàreu tornar....

- No, el mestre de capella de Sant Pere del Vaticà, que també coneixia les meves obres, em va dir que el meu lloc era allà i que com que s'havia de convocar el concurs d'organista de Sant Pere, que m'hi havia de presentar ja que jo podia guanyar la plaça. L'octubre del 1973 em vaig traslladar a un pis i va venir la meua mare. Però anaven passant els mesos i d'aquest concurs no se'n sabia res; però llavors em van cridar de Santa Maria la Maggiore i allà em vaig anar quedant. Durant una temporada -uns cinc anys- també vaig fer d'organista a Sant Pere, fins que el 1980 van desfer la Capella Julia. En canvi a Santa Maria encara hi soc des de fa 37 anys.... L'any 1975 a Roma es va fundar una escola de música -Tomas Luis de Victoria- i vaig fer-hi de professor de diferents matèries, i hi dirigia també l'orquestra amb la que vàrem fer molts concerts. Malauradament, aquest projecte va deixar de funcionar l'any 1994. L'any 1995 em van nomenar director de l'Institut Pontifici de Música Sacra, o on ja hi havia estat d'alumne i també hi havia fet algunes suplències. I allà estic des d'aleshores....acabant el meu últim mandat. Acabaré l'any 2011, any que coincideix amb el centenari de l'Institut. Llavors em quedaran dos anys com a professor -la jubilació vaticana pels ensenyants és a 70 anys. Jo allà m'hi trobo molt bé i com que soc canonge de la Basílica de Santa Maria la Maggiore hi he de residir i hi dirigeixo la Capella Liberiana.

Quantes composicions heu fet?

- No tinc tot l'inventari fet, en part degut al gran nombre d'obres que he compostat -potser més de mil- i de gèneres que he tocat: música litúrgica en llatí -per tota la producció de Santa Maria la Major- amb italià, en català.

També són importants les grans produccions com els Oratoris: Isaïes, Stephanos, Beata Virgo Maria, i moltes obres dedicades a Catalunya: El Pessebre Vivent de Prats de Rei, l'Esclat Berguedà -una paràfrasis sinfónico-coral sobre la Patum de Berga-, l'Oratori Igualada Mil Anys, i l'últim: Pau i Frutuós de Tarragona. Sinfònicament tinc la Suite Manresana, els Pastorets de Calaf per a cobla i cor, i moltes altres orquestracions.

Però si que teniu publicats alguns reculls....

- Si, ara gràcies els ordinadors he anat escrivint i fent reculls de les obres: els Motets de Santa Maria la Major ocupen quatre volums, hi ha el Vespéral, també tres de Salms, n'hi ha un amb tota l'obra d'obra d'orgue i ara estan a punt de sortir dos volums de Misses, i un altre de Magnificats. També tinc apunt -de manera provisional- tota l'obra vocal en català. Hi haurà un primer volum amb les peces més importants, sardanes corals, peces litúrgiques i himnes; en el segon volum hi ha goigs i caramelles. De tot això que ja tinc endreçat i editat amb aquestes edicions casolanes si que tinc el catàleg fet. Altres també els hem anat editant ja que ho necessitem per actes a Santa Maria la Major com pot ser tot el repertori per sextet de vent, o peces amb orquestra per quan s'han de tocar davant del Papa. Jo calculo que quan ho tingui tot publicat seran uns quaranta volums d'unes dues-centes pàgines cada un. I així hi tot encara quedaran peces que caldrà classificar i ordenar, però el gruix de la meua producció ja estarà editat. I mentrestant potser encara escriuré alguna cosa més...

La majoria de composicions s'han fet, doncs, per necessitats de les celebracions o també per encàrrecs?

- Encàrrecs i necessitats. Sortosament tot el que m'han proposat m'ha agradat, m'han interessat els textos i això t'empeny a fer-ho i així és més fàcil tenir-ho pel dia determinat. A vegades, però, també cal fer coses que t'interessen menys.

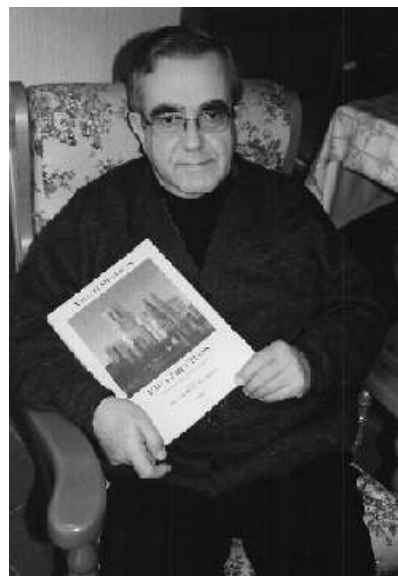
L'últim Oratori Pau i Frutuós és l'obra més important que heu fet?

- Com a durada sí, ja que fins ara era el Beata Virgo Maria que consta de tres

actes i dura una hora i mitja. Pau i Frutuós arriba a les dues hores i com a orgànic-orquestral també és el més gran i complexa. Però no sols això, jo penso, que no és el mateix escriure quan tens trenta anys que quan en tens seixanta cinc: hi ha un pòsit de maduresa, d'afinament de mitjans i de sentir les coses d'una altra manera....

Quina valoració en feu, ara que ja s'ha fet l'estrena

- La valoració l'han de fer els altres. Jo n'estic content. Home, quan la sents, sempre veus algunes petites coses que cal revisar; sobretot en l'orquestració que la vaig haver de fer molt ràpidament i hi vull afegir el contrafagot que inicialment no li vaig posar i en alguns punts farà servei. Hi he suat molt amb aquesta obra, ja que el passat més d'octubre quan havia de fer l'orquestració vaig tenir una bronconeumonia que, entre la malaltia i els medicaments, estava tan fatigat que no podia fer res; em pensava que no podria arribar a temps....ja que en aquestes obres, segons com en una hora fas deu pàgines, però a vegades te'n passes nou o deu per fer només una o dues pàgines; això em va comportat haver d'acabar-la a última hora -l'orquestració la vaig fer els dies de Nadal- i ja venir cap aquí pels assaigs, pels concerts...però finalment n'estic molt content.

La majoria de les vostres obres religioses, potser excepte aquests encàrrecs, són molts desconegudes aquí a Catalunya

- Si em sembla que he sigut un "mal venedor" dels meus productes. Potser tampoc se si em toca a mi de fer-ho i a més les circumstàncies actuals no ajuden. Si es fes una bona edició i enregistrament crec que tindria molt d'èxit. Recentment ha sortit un CD que hi ha música antiga però també obres meves d'ara. A Itàlia, i ho he vist per internet, si que es demana molt la música de "Valentino Miserachs aquest extraordinari compositor" (de veritat quedo ben parat del què escriuen) ja que actualment hi ha molt poca producció i hi ha molts pocs que lluitin contracorrent com he hagut de fer jo. La gent es mou per canals comercials i costa mantenir-te fidels a uns principis religiosos, estètics, al cant gregorià i al cant tradicional. Jo m'he format d'aquesta manera i soc així. Jo no escric per l'èxit, escric tal com ho sento

Ens podeu fer una valoració de l'estat de la música religiosa en aquests moments

- Oh... mm.. bé aquí s'hauria de distingir, potser, sectors, països, en els que jo crec que si que hi ha petites excepcions a on hi ha alguna persona responsable, a on hi ha una bona coral, a on hi ha un rector o un bisbe que ho estima, a on les coses es cuiden una mica més, però en general la norma ha sigut: avall va que fa baixada.... feu el que volgueu que tot va bé, tot s'hi val i així s'ha arribat a aquest estat de coses. A Itàlia és terrible. Aquí, encara, ja que ens estem movent amb un repertori "diguem-ne montserratí"; per exemple molta música del pare Ireneu, és música que t'arriba al cor; ara es fan moltes coses escèptiques -correctes perquè no- però que no diuen res. Jo crec que en el millor dels casos hi falta emoció a la música sacra, vivim en una època on hi ha massa racionalisme. Quan cantem el Crec en un Déu de Mn. Romeu se sent l'emoció -en cito un tros en l'Oratori Pau i Frutuós- que en el cantoral bàsic actual ho trobo a faltar. Trobo a faltar la dimensió cordial d'emoció. Hem volgut oblidar o deixar de banda la vinculació típica de la música sacra religiosa del nostre país amb les veus del cant gregorià i de la cançó tradicional nostra, que és el que havien sabut fer Millet, Romeu i altres grans mestres. Llàstima que en aquells temps només podien fer música devocional, ja que tota la litúrgia era en llatí, que ara és un repertori que ha quedat bastant inactuable en la litúrgia

ja que ara de devoció en queda molt poca,... ens queda la litúrgia palada.

Quina recomanació faríeu a les corals que sempre canten el mateix repertori religiós tant si és una missa, com un casament, un enterrament,...

- Si les corals poden, que hi ha vegades que no poden ja que els qui manen o els rectors no ho volen, han de cantar un repertori adequat, que encaixi bé amb la litúrgia. Per això, però, hi ha d'haver una formació i una coordinació amb els responsables de la litúrgia i de la música. Hi ha corals que tant els fa cantar un al·leluia si és Quaresma, que presenten repertoris que no són gents adients. Jo ho veig amb els que em presenten per venir a Santa Maria la Major. Però tal com he dit per això cal formació i coordinació. Ara, però, cada rector es pot constituir en Papa si vol i no hi normes ni indicacions sobre aquests temes. Jo crec -i ho he reclamat moltes vegades- que caldria molt que hi hagués un organisme pontifici que sabés coordinar i analitzar la música sacra i que deixés respirar una mica, ja que a vegades en nom del Concili o de l'autoritat del Concili s'ha dit que la coral no té lloc en la litúrgia ja que ha de cantar tot el poble. I això és fals, és completament fals. Segons les normes del Concili Vaticà II i la interpretació oficial posterior, les corals i les scholes també hi tenen un paper autònom assignat: han d'ajudar a l'assemblea, poden dialogar amb l'assemblea, però ningú no pot impedir que a l'ofertori canti un motet, o al final, o la comunió o com acció de gràcies de la comunió. Així doncs, les corals amb la coordinació necessària amb els mossens o amb experts ha de triar un repertori que sigui adequat. Si ens inclinem cap un repertori clàssic, ja sigui gregorià o polifonia del Renaixement, sobretot com Palestrina i Victoria, segur que no t'equivoques mai. Per tant també hi ha d'haver flexibilitat entre cantar tant en llatí com amb altres llengües. No cal ser radical dient que no es pot cantar res en llatí. En la millor de les hipòtesis que es pugui cantar qualsevol repertori adequat, el que cal fer és buscar una síntesi amb coses d'abans les que siguin bones d'abans- i introduir-ne d'ara que estiguin en consonància amb l'esperit d'avui, que també n'hi ha. M'agradaria que algú em demanés una proposta de música moderna, de compositors

actuals per poder interpretar en les celebracions.

Així doncs, de quin compositor actual proposaríeu obres

- Arvo Part, per exemple, i algun altre, però no et pensis perquè que siguin músics que tinguin les característiques degudes per entrar en la litúrgia -i no parlo de fer música sacra en sentit eixamplat per tant música que es pot fer en concerts, tot es pot fer en concerts, es pot fer Pendescki, i que es pot fer si som capaços i tenim recursos per fer-ho- n'hi ha ben pocs ja que en la seu de la litúrgia no tot hi va bé. Música que pot ser més de laboratori, d'experimentació se'n fa molta, però en la litúrgia hi ha d'anar coses ben consolidades i que es pugui acceptar tranquil·lament com expressió de fe i que encaixi bé amb la litúrgia; no tot i encaixa i pels dos extrems: perquè és mala música -si és mala música no pot ser mai música sacra- o perquè es bona música però de laboratori, elitària -que pot anar bé per un grup d'entesos com pot ser el llenguatge atonal o dodecafònic-. La música sacra ha de tenir un equilibri que faci que sigui acceptable per tothom, que sigui apta per tots els públics. Que es mantingui tot això no és fàcil. La música que s'escriu avui, si és moderna però ha de reflectir una tradició i tan s'ha de poder proposar a joves, com a vells, com a infants, com a doctes, en fi per a tothom.

I per acabar, podeu citar dos compositors que, en la vostra opinió, han estat claus de totes les èpoques de la música religiosa

- Aquí també s'ha de distingir si parlem de música sacra o de música litúrgica, que no és el mateix; si parlem de la nostra tradició nostra, llatina, o parlem de l'anglosaxona. Si parlem de la tradició llatina l'autor cabdal, el que representa aquesta tradició -evidentment no és l'unic- el principal polifonista, el príncep de la música, és sens dubte Palestrina. En la tradició anglosaxona indiscutiblement és Johann Sebastian Bach sense cap dubte; després en venen d'altres però que la seva música sacra ja és més discutible com pot ser la de Mozart, que de fet et deixa més perplex. Per tant jo em quedo amb Palestrina i Bach.

MONTSERRAT BUSQUÉ, UNA SEMBRADORA DE LLAVORS

El dia 25 d'agost del 2008 va morir Montserrat Busqué i Barceló, una apassionada música i pedagoga sabadellenca, veritable mestra de mestres. La humilitat que la caracteritzava era tal que fins i tot la seva mort estiuenca va passar gairebé desapercebuda. Tanmateix, el seu nom es mereix unes lletres majúscules en la vida musical del país, per tal com ella ha estat pionera en diversos camps. La Montserrat duia, segurament sense saber-ho, un sarró ple de llavors. I en va anar sembrant unes quantes al llarg de la seva vida. Una vida que, certament, va haver de combinar amb una salut ben fràgil.

Va publicar dos llibres que encara avui molts mestres tenen com a referent: *Violet sant Pere* (1977) i *Violet sant Pau* (1981), reeditats fa poc. Això s'esdevenia just quan arrencava la transició política, una època efervescent en què les escoles no disposaven de material en clau de país per a poder treballar-hi. Montserrat Busqué va recollir jocs, cançons i danses de Catalunya i els posà a l'abast dels educadors. Altres publicacions seves són *La música al parvulari-I* (1984), *Jocs de falda* (1991) i, amb altres autors, *Ximic. Jocs tradicionals* (1996), *Tocar totes les teclades* (1998), *Tunc que tan tunc i Tunc que tan teta* (2002). A banda d'això, va manifestar el seu talent de pedagoga musical ensenyant el mètode Ireneu Segarra i exercint de professora dels mestres de música que estudiaven a la UAB. També participà en l'elaboració del programa de música del cicle inicial del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Per un altre costat, va dur a terme un treball exhaustiu de recuperació de la cultura popular al poble on estiujava, Rocafort de Vallbona, treball que queda

recollit en el llibre *Rocafort de Vallbona. Cançons, jocs i costums* (1993). El periodista Lluís Foix va escriure en el pròleg: "La Montserrat és avui una persona admirada i estimada per molts motius. Un d'ells és la identificació amb les coses de Rocafort, la seva constància i la seva paciència per recuperar costums i tradicions que gairebé s'havien oblidat o perdut, el seu esperit didàctic per ensenyar a tocar instruments musicals a tota la generació dels que avui són els joves del poble". El dia que el poble li organitzà el comiat, els gegants es van plantar dins l'església, la qual cosa confirma que l'entusiasme i el treball tenaç de la Montserrat han contribuït a fer que la població valori justament el seu patrimoni cultural.

A Sabadell, Busqué va treballar d'especialista de música en diferents escoles. A més, va participar en l'elaboració del material didàctic de les audicions per a escolars que ofereix Joventuts Musicals de Sabadell, el qual va ser la base de les audicions similars que Joventuts Musicals duu a terme a moltes poblacions catalanes. D'altra banda, va coordinar el pla d'educació musical per a formar els mestres de música, impulsat per la Regidoria d'Educació de l'Ajuntament de Sabadell. I abocà un grapat d'hores al Centre de Salut Mental Antiviana, aportant-hi col·laboracions de tota mena amb la il·lusió que la caracteritzava.

Però el que més ens toca de recalcar a nosaltres és que ella va sembrar una llavor que, amb el temps, ha esdevingut la Coral Belles Arts de Sabadell, associació que avui té uns quaranta anys d'història. Tot va començar pels volts del mes de setembre o octubre del 1967, quan encara no una dotzena de persones procedents de la parròquia de la Puríssima van decidir trobar-se

regularment per cantar. Durant uns quants mesos ho van fer en una casa particular de la Creu Alta. S'hi aplegaven un cop per setmana, al vespre, i els dirigia la mateixa Montserrat.

El 1969, aquella colla es va voler constituir com a coral i van trobar aixopluc a l'Acadèmia de Belles Arts, que els va deixar el local per a assajar-hi. La Montserrat va declinar l'oferta de dirigir el grup en formalitzar-se més seriosament i va buscar un altre director. Pere Puig i Ballonga va prendre les regnes del nou cor, en el qual cantava la Montserrat i la seva gent i al qual s'afegiren alguns cantaires que havia portat en Pere. No van fer cap concert fins l'any 1971, ja amb el nom de Coral Belles Arts. Avui, la coral agrupa una quarantena de cantaires i és un cor plenament consolidat que l'any 2011 celebrarà el quarantè aniversari del primer concert.

Per tot plegat, la Coral Belles Arts ha dedicat el primer concert que ha fet aquest curs a la persona que va esperonar i dirigir l'embrió del cor. Però creiem que Montserrat Busqué es mereix molt més, perquè ha estat una exemplar sembradora de llavors en l'àmbit musical i a escala nacional. Esperem que aviat li podrem fer col·lectivament l'homenatge que es mereix. Mentrestant, una proposta: pensem que el de Montserrat Busqué podria ser un nom ben escaient per a un centre educatiu de la nostra ciutat. Per què no? Les llavors que va sembrar han donat els seus fruits.

Cesc Prat,
president de la Coral Belles Arts de
Sabadell

EL MÚSIC RUBINENC PERE BURÉS

A finals d'abril d'aquest any 2009 va morir Pere Burés i Camerino. Havia nascut a Rubí l'abril del 1950. De petit va estudiar a l'Escolania de Montserrat, la qual va estar lligat durant tota la seva vida.

Director musical de l'Esbart de Rubí, també va ser el fundador de l'Escola Municipal de Música de Rubí. Destacar les seves composicions pels Gegants de Rubí: el seu "Ball del Gegants de Rubí" s'interpreta cada any en el Pregó de la

Festa Major; també el "Ball d'església" que s'interpreta a l'interior de l'església de Sant Pere, durant l'ofertori de la missa solemne.

Pere Burés va ser coordinador de Catalunya Música des del 1990 fins al 2004. En aquests anys, Burés va aconseguir consolidar el projecte nascut l'any 1987 d'una ràdio en català especialitzada en música clàssica i contemporània. Va fer de Catalunya

Música una emissora de qualitat però que servís també per acostar la música clàssica a un públic més ampli. Pere Burés va ser l'impulsor del programa 'Pentagrama', que durant anys va voler explicar de manera pedagògica la música clàssica als infants. També va ser

el creador del programa 'A la manera de..', un programa on músics i intèrprets de primera línia mostraven la seva part més humana i comentaven la música que a ells els agradava escoltar.

JOAN SÀBAT VENDRELL, DIRECTOR DE LA CORAL GINESTA DE LA GRANADA DEL Penedès

Text reproduït de El tres de vuit, divendres 13 de juny del 2009.

*Sense música no hi ha vida,
sense vida no hi ha música.*

Aquest ha estat el teu lema durant els trenta anys de vida de la Coral. Per a tu, la música era un art que vas saber transmetre en tot moment. Avui, però, el nostre cor bateja amb tristor; els nostres cants no reflen com sempre, les nostres veus estan emmudides encara que ens arribi aquella aroma de la ginesta florida del temps de la primavera.

Al llarg de tants anys hem compartit moltes il·lusions i hem anat acumulant una infinitat de records que formaran part de la petita història de la nostra Coral, però tingues clar, Joan, que a partir d'ara ens serà difícil viure només del record. Tot i que el buit ens barri el camí i ens esborri la petjada, sabem que en els petits detalls t'hi trobarem.

Joan, eres de poques paraules però ben dites; no feies gaire soroll. De vegades no eren les teves paraules les que ens comunicaven les teves sensacions, sinó les cançons.

No podrem oblidar mai el teu art en la direcció, la teva paciència a ensenyar-nos les veus, la teva dedicació desinteressada, el caràcter que donaves a cada cançó, el teu sentiment...; amb tot, hem après molt del teu tan particular tarannà, especialment l'amistat i la companyonia.

Aquells que hem pogut compartir tants moments amb tu, sabem que no parlaves gaire però que sempre hi eres, amb tot i per a tot, amb tothom i per a tothom. Sempre, la paraula adequada, amb prudència i serenitat.

El teu sentir sempre va anar dirigit cap a aquesta gran família que és la Coral, amb la qual vas compartir els teus grans moments i també les teves petites desil·lusions. Sempre vas tibar el carro, sempre endavant, no vas defallir mai, i el teu impuls ens encoratjava a tots.

Has dit prou a la vida, estaves massa cansat per a suportar tant de sofriment, estaves cansat de viure... Tenies clar que ja havies fet el teu camí, tranquil i amb joia; tot estava fet.

Has anat marxant a poc a poc, silenciós, en veu baixeta, com tu solies parlar-nos, però la teva empremta continuarà viva en cada racó del nostre cor i de la Granada, perquè en els nostres cants hi ha el teu esperit.

La Coral és teva i tu, Joan, nostre.

Que els nostres cantaires difunts t'acullin al cel i et rebin amb els seus cants.

Joan, t'estimem i sempre t'estimarem.

LLIBRES

Gerard RAMON i CAÑELLAS.

Manual del cant coral

El dia 2 de maig passat, a la Cisterna del Vall d'Alcanar, va tenir lloc la presentació del llibre *Manual del cant coral*, del qual és autor Gerard Ramon i Cañellas, professor de l'IES Sòl-de-Riu, director del Grup Coral Sòl-de-Riu i professor de cant i conjunt vocal a l'Escola Municipal de Música d'Alcanar.

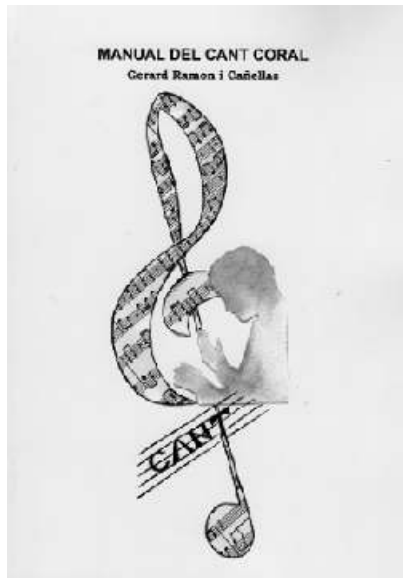
La presentació va anar a càrrec del mestre Joan Toldrà, del Vendrell, persona que té un lligam molt estret amb l'autor del llibre. El Sr. Toldrà, en el seu parlament, va referir-se a la importància de la veu i a les possibilitats que té, i com a persona que va conèixer el mestre Pau Casals, va explicar el seu pensament sobre la forma d'estimar la música.

L'acte va ser obert i tancat per l'alcalde d'Alcanar, Sr. Alfons Montserrat.

El llibre del mestre Gerard Ramon és un manual que aplega els temes necessaris per a estudiar d'una forma completa el món de la veu i el cant. És un llibre eminentment pràctic, que comença amb una introducció explicativa del funcionament i els mecanismes de la veu, per a passar a plantejar exercicis de tota mena: de relaxació, respiració, vocalització, impostació, dicció, etc.

Aquest manual s'adreça a tothom que s'interessi pel coneixement de la veu i a les persones que la fan servir com a eina de treball (locutors, mestres, professors, etc.), com també a estudiants de cant, cantaires, directors de corals, etc. Té l'objectiu d'oferir solucions directes a qüestions específiques de la veu i proposa un seguit d'exercicis que comprenen tots els aspectes relacionats amb el nostre instrument, fent atenció especial al del manteniment.

Ja el teniu a la venda a les llibreries La Botiga i Montse d'Alcanar, i a la llibreria Ràfales d'Amposta. O a l'adreça electrònica: gramon@xtec.cat. Preu: 12 euros.

EDITORIALS MUSICALS

Joaquim SERRA: *Antologia coral*. Barcelona, CLIVIS Publicacions, 2009.

En l'obra compositiva de Joaquim Serra (1907-1957), relativament extensa, hi ha representats tots els gèneres, però, malauradament, la seva mort als cinquanta anys ens ha privat de la magnitud que prometia la trajectòria de la seva maduresa creativa.

Joaquim Serra va ser un home senzill i afable que es feia estimar per tothom que el tractava. Com a músic, compositor brillant i molt bon pianista, sempre va ser reconegut. Va néixer a Peralada (Alt Empordà). El seu pare, Josep Serra i Bonal, compositor de sardanes, va influir en la seva inclinació per la música i, ben aviat, en va demostrar grans condicions naturals. La seva precocitat s'evidenciaria ja en l'adolescència, quan als catorze anys va escriure la seva primera sardana, *La primera volada*. Més tard, es dedicaria a compondre'n abundantment i, per extensió, al tractament de la cobla en altres formes. Curiosament, la seva última obra va ser l'esplendorós poema simfònic per a cobla, *Puigsolíu*.

Amb aquest àlbum, Clivis Publicacions, fidel al seu compromís lloable amb la

cultura catalana, culmina el projecte editorial dedicat a l'obra coral de Joaquim Serra, la qual hem de lamentar que sigui limitada en relació amb la totalitat del seu catàleg. En canvi, és plaent valorar-hi una vegada més el talent i els efectes dels seus recursos, on el tractament de les veus revela l'ofici dels mestres. S'hi descobreixen belles i sorprenents aportacions de colorit harmònic i emotius matisos, bastits sobre estructures molt ben ajustades als textos, d'altra banda, de qualitat noble i alta.

En l'antologia hi figuren cançons escrites originalment per a veus d'home i d'altres per a cor mixt. Les de veus d'home es presenten, també, en la versió de cor mixt, realitzada amb la destresa de Manuel Oltra (a excepció de *Capvespre*, les dues versions de la qual són de l'autor). Tres de les cançons del recull són tradicionals (d'Aragó, d'Extremadura i de Jaén), amb arranjaments senzills, graciosos i plens de frescor. De les cançons per a veus mixtes, mereixen destacar-se *Capvespre* (amb text de Carles Soldevila) i *Idil·li de la fruita galana* (amb text de Joan Maria Guasch), impregnades del clima que els textos descriuen, sobretot la primera, una peça molt inspirada que s'acosta a la perfecció.

No dubtem que l'edició actual serà ben rebuda en l'àmbit coral i que afavorirà ben merescudament el coneixement i la recreació de les cançons que s'hi apleguen.

Manuel Cabero

Joaquim Serra i Corominas, neix a Peralada (Alt Empordà) el 1907 i mor a Barcelona el 1957. Fill de Josep Serra i Bonal, estudià amb ell, amb Lluís Millet i amb Enric Morera. El 1923 va escriure la seva primera sardana. Va guanyar dos premis "Concepció Rabell": amb el *Trio en mi* (1926) i amb les *Variacions per a orquestra i piano* (1928), així com diferents premis dels concursos "Sant Jordi" amb *Impressions Camperoles* (1926), *La Fira*, *Glossa del ball de gitanes* i *La presó de Lleida*.

És autor d'una cinquantena de sardanes d'una qualitat extraordinària, com *La primera volada* (1921), *Infantívola* (1922), *Tendresa*, *Joiosa*, *Rocacorba* i *Apassionada*, totes escrites el 1936, etc. Dels seus poemes simfònics destaca la seva obra pòstuma *Puigsolíu*.

El 1934 fou nomenat director artístic de ràdio Associació de Barcelona. El 1948 dictà un curs d'orquestració per a cobla, que resumí en el seu *Tractat d'Instrumentació per a cobla* (1957).

JOAQUIM SERRA, ANTOLOGIA CORAL

Completem la primera fase de l'edició de l'obra de Joaquim Serra amb el recull de les seves obres per a cor. Aquesta edició comprèn totes les obres originals i harmonitzacions de cançons populars de Joaquim Serra: per a veus mixtes i per a veus masculines. Hem volgut que fos un recull útil per a tothom i al mateix temps que fos fidel al llegat del compositor, per això, les cançons escrites per a veus d'homes també les trobareu en la versió per a cor mixt, a càrrec de Manuel Oltra, afegides a les que Serra va escriure directament per a aquesta formació. Hem comptat amb l'acurada revisió que n'ha fet el mestre i bon amic Manuel Cabero.

Àlbum de 8 cançons (6 en les dues versions)

Pàgines: 76 - Format: 21 x 30 cm - Referència: E548

Preu: 25 Eur. - **Promoció per les corals de la FCEC: 20 Eur.**

Podeu adquirir cada cançó separatament:

El Triquitri	Trad. aragonesa	4v.home	C518
Fandanguillo	Trad. Sierra de Segura	4v.home	C519
La Pirroquia	Trad. Extremadura	4v.home	C520
Capvespre	C. Soldevila	4v.home	C521
Confidència	C. Sala	4v.home	C522
Als nens petits	Daudet / Guanyavents	4v.home	C523
El Triquitri	Trad. aragonesa	4v.m.	C515
Fandanguillo	Trad. Sierra de Segura	4v.m.	C516
La Pirroquia	Trad. Extremadura	4v.m.	C517
Idil·li de la fruita galana	J.M. Guasch	4v.m.	C312
La nena de la rotllana	J.M. de Sagarra	4v.m.	C065
Capvespre	C. Soldevila	4v.m.	C317
Confidència	C. Sala	v.m.	C313
Als nens petits	Daudet / Guanyavents	4v.m.	C315

Per la compra de 30 exemplars us obsequiem amb la mateixa quantitat d'una de les partitures següents*:

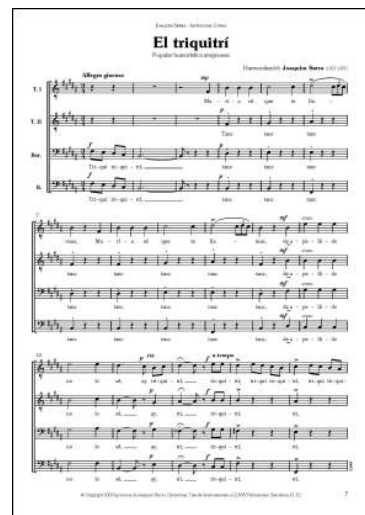
*OBRES D'OBSEQUI A ESCOLLIR

(La mateixa quantitat d'exemplars que la vostra comanda. Promoció vàlida fins a la fi d'existències)

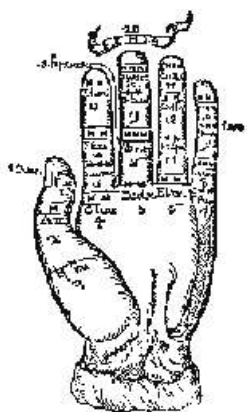
Sant Ramon de Vilafranca. F. Civil C0360; **La Carlina.** P. Bernal C0362; **Els segadors.** A. Pérez Simó / J. Viader C0389;

La bandera. J. Pahissa C0443; **Soy serranica.** Anònim s.XVI C1085; **Quan mon marit de fora ve.** O. de Lassus C1114;

Caligaverunt. N. Casanovas C1189; **Ball Rodó.** R. Korsakov C1197; **Tres motets.** W. Byrd C1635; **Pregària.** (sardana) M. Oltra C1653

Milà i Fontanals, 14, 3r. 9a. • 08012 Barcelona • Tel. (34) 934 588 989 - Fax: (34) 935 113 904
e-mail: clivis@clivis.cat • Web: <http://www.clivis.cat>

la mà de guido

catàleg complet a:

la mà de guido
www.lamadeguido.com

MÚSICA PUBLICADA PER A COR:

- F. Valls** (ca.1671-1747): *Lauda Jerusalem. Laetatus sum. Confitebor tibi, Domine. Credidi, propter quo locutus sum.* (solistes, cor i baix continu).
- P. Tintorer** (1814-1891): *Serenata* (cor d'homes)
- E. Morera** (1865-1942): *Bon caçador. La sardana gran. La joia del blat* (cor mixt).
- C. Taltabull** (1888-1964): *Quatre petites cançons sobre temes de Joan Comellas* (cor i piano).
- A. Borgunyó** (1894-1967): *Bon missatge. Ametllers florits.* (cor mixt a 6 veus).
- R. Lamote de Grignon** (1899-1962): *Paisatges llunyans. Tres cançons de bon humor* (cor de veus blanques).
- J. Homs** (1906-2003): *Set responsoris* (cor mixt).
- D. Cols Puig** (1928): *Cançó de pluja* (cor femení).
- N. Bonet** (1933): *Missa in Epiphania Domine* (cor a cappella).
- Ll. Balsach** (1953): *Cara cosa, Olis d'olímpia, Tres palindroms per a cor* (cor a cappella).
- J.Ll. Guzmán** (1954): *Dos poemas de Miguel Hernández* (cor a cappella).
- E. Ferrer** (1958): *Cant del temps primer* (Cor, soprano solista, arpa, cordes).
- J. Baucells** (1958): *Paraules a Laura* (cor, clarinet i arpa). *De puig en puig* (cor mixt)
- J.C. Martínez** (1959): *Quatre poemas per a orquestra* (soprano, baríton, cor i orquestra).
- J. Vila** (1966): *Sanctus-Benedictus. Cançó a cau d'orella. Un sonet per tu. Les dotze van tocant. El dimoni escuat. M'enpaiten, això sí. El temps recollirà. Vós sou la meua premdeta. Psalmus 56.* (cor a cappella). *Cançó de finestra.* (cor femení) *Adeste Fideles.* (cor i orgue).
- A. Tolmos** (1970) *La nostra música* (cor i piano). *Tres peces per a cor infantil i piano. Tres peces per a cor infantil, piano i corda.*
- D. Esterri** (1970): *Cançó esperada* (cor mixt i piano). *Triptic infantil* (cor de nens, corda i piano).
- A. Alcaraz** (1978): *Cantos de la huerta*, per a veu i cor. *Xivarri song's*, per a veu i doble cor.

DINSIC Publicacions Musicals

Palau Insòlit
Dinsic Publicacions Musicals
Edita el llibre "Palau Insòlit" de Pere Artís i Benach

Des d'aquell rigorós article de David Mackay, del 1962, sobre el Palau de la Música publicat a "Cuadernos de Arquitectura" s'ha anat conformant una notable bibliografia en relació a l'obra màxima de Domènech i Montaner, des del punt de vista estètic i històric. Aquest treball de recopilació "Palau Insòlit", és el fruit de la memòria escrita i de l'aportació oral de molta gent de la institució.

A diferència dels llibres fins ara publicats, s'hi comenta el Palau des d'un vessant desconegut per la ciutadania.

La primera part, la compresa entre la fundació de l'Orfeó i la inauguració de la remodelació del Palau (1989), prové majoritàriament de les referències escrites contingudes als llibres d'actes de l'entitat i als arxius diversos.

La segona part és originada per les informacions transmeses pels qui actualment estan en contacte constant amb el públic. La rutina del dia a dia, amb totes les sorpreses que es donen a la recepció, a les taquilles i al servei de visites guiades, que, en contacte amb un públic heterogeni i nombros, aporten un panorama bigarrat i divers. S'hi fan present la confiança, la desorientació, el sentit hilarant de moltes consultes (a voltes, inversemblants!), la consciència de país, l'orgull lingüístic, la confusió entre espai i temps. I tot això sense distinció de protagonistes (nacionals o estrangers).

És, doncs, un petit "microcosmos", és a dir un tros de vida, que per ser del Palau, esdevé entranyable per a molta gent de Barcelona i de tot Catalunya.

L'autor vol creure que aquest llibre posarà un contrast d'humor a tots els fins ara publicats i espera que pel seu contingut i naturalesa susciti sovint en el lector el somriure o la rialla franca.

El 2008 es compleixen 100 anys de la inauguració del Palau.

I el 1998 es commemora el centenari de l'Orfeó Català.

Les seves trajectòries, de prestigi europeu, han estat i són molt conegudes; en canvi l'entramat de la vida de cada dia és molt desconeguda tot i que es pot fer una antologia de les anècdotes que s'hi han donat al llarg del temps; això és el que vol ser aquest petit llibre: un contrapunt als altres volums publicats de caràcter històric o tècnic.

És una mirada amable al dia a dia del Palau sense pretensions sociològiques, encara que quan s'escau-hi són fetes al fusions pertinents.

ELS NOSTRES DIRECTORS I LES NOSTRES DIRECTORES

L'1 de gener del 2009, el nombre de directors i directores de corals de la FCEC és de 354 persones diferents. Ja sabeu en aquests moments tenim cada cop més directors "multicoral": n'hi ha que en dirigeix dues, tres, quatre...

La sensació general és que cada vegada hi ha més directores. A la trobada de corals que es va fer pel maig de l'any 1917, només n'hi havia una. Però, i ara? La realitat és la següent: 116 dones (32,77 %) i 238 homes (67,23 %).

Els noms més habituals entre els nostres directors són Josep (27) i Joan (18), i en tercer lloc hi ha un empat: Jordi i Xavier (17).

Pel que fa a les directores, en primer lloc hi ha un triple empat: Anna, Montserrat i Núria (9), i després ve Carme (7).

AQUEST SÍ QUE ÉS EL LLOC MÉS ADEQUAT PER FER UN CONCERT CORAL

L'any passat vàrem rebre el formulari de comunicació de concerts que reproduïm tot seguit (i del qual hem eliminat algunes dades):

- Dia: dd/mm/08
- Hora: 18 h
- Lloc: TEATRE
- Adreça: VILA DE CANTS
- Cor: CORAL CCCCCC
- Director: DDDDDD
- Programa:
- Preu: GRATUÏT

CONCERTS DEL 28 DE DESEMBRE

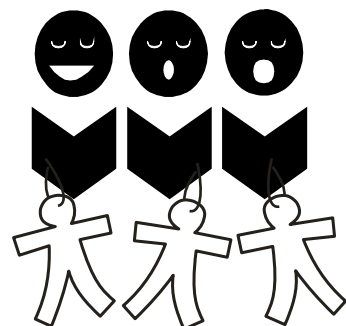
Quan et conviden a un concert de Nadal el dia 28 de desembre, la primera cosa que penses és: el faran o és una innocentada? Penses que la gent coral és seriosa i decideixes anar-hi. I... sí, sembla que el concert es fa.

Faran alguna "brometa"? Jo en conec unes quantes: no cantar cap obra de les que figuren en el programa, o fer com aquella coral en què el director dóna el to d'una cançó i el cor comença a cantar-ne una altra... Pobre director! N'hi ha de ben reconeguts que m'han dit: "A mi, això no m'ho feu mai!".

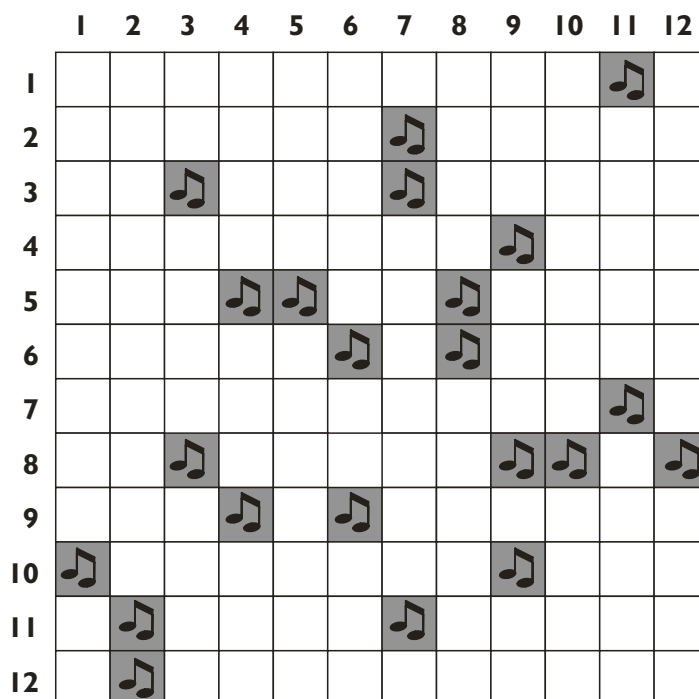
Comença el concert amb nades de sempre... Bé, és un concert de Nadal.

Arribem a la quarta cançó: el director dóna el to... i a un experimentat cantaire li cau la partitura. Ui! I s'ajup a collir-la: com que canten damunt graderies metàl·liques ha de baixar un graó i fa molt de soroll. Quan torna a ser al seu lloc, veient la cara que fa el director, fa una arronsada d'espatlles en senyal de disculpa... El director dóna l'entrada i comença la cançó... Al cap d'un moment, també li cau la partitura a un altre cantaire, que la cull. Uf!... I ara a un altre, i a un altre... Quin soroll que fan! El director, enfadat, atura la interpretació de l'obra, i llavors...

... de totes les carpetes en surt una llufa que penja. El públic comença a aplaudir ben fort tot rient d'aquesta innocentada... I el concert continua... sense cap més interrupció.

ENCREUATS MUSICALS

MELÒDIQUES:

- 1 Hi ha cantaires que no miren altra cosa. Nord.
- 2 En Korsakov. Es movia cap allà.
- 3 El podi número 1. Institut Europeu Orfeònic. Avi escoltant cantar el nét i a sobre fent la vertical.
- 4 En Rimsky. Entitat Lírica Uruguaiana.
- 5 Ponent+ Migjorn+ Llevant. Llengua occitana. Extrec i a l'inrevés és veritat.
- 6 Funda allargada. Mi. Posseeixo.
- 7 Sense ella, zero creativitat. Ponent.
- 8 Entitat Europea. Cantaire petitona. La.
- 9 Vinil avocàlic. Dit del cant fort i concentrat.
- 10 Manta elèctrica. Gènere afroamericà predecessor del jazz.
- 11 Migdia. Era pertot però ara no està sencer. Només és un plugim.
- 12 Un romà alt i prim. En Saverio.

HARMÒNIQUES:

- 1 En Sergei del Nevsky i les tres taronges. B.
- 2 Com s'ha de cantar una ària.
- 3 Ràdio Mataró. Celebrava l'acudit. Sant Joan de... (a l'Alt Urgell).
- 4 Teories incompletes. Núria Gibert Estrada. Ràdio TV Europea.
- 5 No és per fer-ne publicitat, però tots hi hem anat. País europeu de corcoll... i s'hi quedava.
- 6 És Tokyo? És Kyoto? És un garbuix. Si ho repetim és petita i si no, és sodi. Institut Tècnic Coral.
- 7 Repetit per fer por. Molt gran i mullat. La.
- 8 Volia rasar però va perdre dues as. A París és un ànec.
- 9 Sal de fruita. Una titi que li ha fugit un romà. Tè. La canoa tot just acaba de passar.
- 10 En Mercadante. Irlanda, la verda.
- 11 Serveixen. Tot fent camí.
- 12 El "Cor dels esclaus hebreus" en forma part. La famosa societat d'autors.

TROBAREU
LA SOLUCIÓ
A LA PÀGINA WEB:
www.fcec.cat

pianoservei
lloguer de pianos per a concerts

Des de **pianoservei** us oferim a les corals de la FCEC un descompte especial del 10% en el lloguer de pianos de cua per als vostres concerts.

Visiteu la nostra web **www.pianoservei.com** on trobareu informació dels diferents models que disposem i des de on podreu fer les vostres consultes i reserves.

45 JORNADES INTERNACIONALS DE CANT CORAL

BARCELONA 4-10/07/2010

Setmana Internacional de Cant Coral

Barcelona, obre la porta a la música coral amb aquest festival en què participen cada any diferents corals d'arreu del món i en la que es proposen cada any diferents tallers de música coral.

Els tallers de la propera edició seran:

- *Ressons de l'Al-Andalus, ritmes i melodies que descobrirem en arranjaments corals contemporanis, amb acompanyament musical i cantaors. Director: Xavier Puig.*
- *Missa de Gloria de G. Puccini, amb orquestra. Director: Joan Martínez*
- *Música Gospel, director per determinar.*

Durant la setmana, els tallers es fan cada tarda al Seminari Salesià Martí Codolar de Barcelona, de 16 a 19 h i cada nit les corals participants realitzen concerts a l'Església del Pi i en diferents poblacions de la rodalia de Barcelona. El concert de cloenda és el dia 10 de juliol al Palau de la Música Catalana.

Més informació:

fcec@fcec.cat - www.fcec.cat

TOTA LA MÚSICA A LES TEVES MANS

MÉS DE 30 ANYS AL COSTAT DE LA MÚSICA
1500 M² D'EXPOSICIÓ AL TEU SERVEI

PIANOS · TECLATS · GUITARRA CLÀSSICA I ELÈCTRICA
DJ · BATERIA · SO PROFESSIONAL · VENT
CORDA · INFORMÀTICA MUSICAL · PARTITURES
DISPOSEM DE SERVEI DE LUTHIER DE CORDA I VENT

DEMANA LES NOSTRES OPCIONS DE FINANÇAMENT

